

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
STATYBOS IR ARCHITEKTŪROS FAKULTETAS
PASTATŲ ENERGINIŲ SISTEMŲ KATEDRA

Tadas Morkvėnas

**ŠILUMOS SIURBLIŲ „GRUNTAS-VANDUO“ IR „ORAS-VANDUO
ANALIZĖ IR PARINKIMAS**

Baigiamasis magistro projektas

Vadovas

lekt. dr. Rokas Valančius

Kaunas, 2017

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
STATYBOS IR ARCHITEKTŪROS FAKULTETAS
PASTATŲ ENERGINIŲ SISTEMŲ KATEDRA

TVIRTINU

Katedros vedėjas

(parašas) Prof. Tadas Ždankus

(data)

**Šilumos siurblių „gruntas-vanduo“ ir „oras-vanduo analizė ir
parinkimas**

Baigiamasis magistro projektas

Pastatų inžinerinės sistemos (kodas 621H24001)

Vadovas

(parašas) lekt. dr. Rokas Valančius

(data)

Recenzentas

(parašas) doc. dr. Karolis Banionis

(data)

Projektą atliko

(parašas) Tadas Morkvėnas

(data)

PARENGTO BAIGIAMOJO DARBO SAVARANKIŠKUMO PATVIRTINIMAS

Patvirtinu, kad parengtas magistro baigiamasis darbas

Šilumos siurblių „gruntas-vanduo“ ir „oras-vanduo“ analizė ir parinkimas

---

(įrašyti pavadinimą)

- atliktas savarankiškai ir nebuvo kaip visuma pateiktas jokiame dėstomajame dalyke atsiskaityti šiame ar ankstesniuose semestruose;
- nebuvo pateiktas atsiskaityti kitame KTU fakultete arba kitoje Lietuvos aukštojoje mokykloje;
- turi visas į baigiamojo darbo literatūros sąrašą įtrauktų informacijos šaltinių nuorodas.

(vardą ir pavardę įrašyti ranka)

(parašas)

Data

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
STATYBOS IR ARCHITEKTŪROS FAKULTETAS
PASTATŲ ENERGINIŲ SISTEMŲ KATEDRA

Magistro baigiamasis darbas

**ŠILUMOS SIURBLIŲ „GRUNTAS-VANDUO“ IR „ORAS-VANDUO“ ANALIZĖ IR
PARINKIMAS**

Tadas Morkvėnas

Anotacija

Magistro baigiamajame projekte atlikta šilumos siurblių gruntas / vanduo ir oras / vanduo analizė. Remiantis gamintojų duomenimis nustatytas naudingojo veikimo koeficientas COP bei ištirtas sezoninis naudingumo koeficientas pagal duomenis gautus iš realiai veikiančių sistemų. Pasitelkiant modeliavimo programą „Polysun“ ir atlikus ekonominius skaičiavimus nustatyta, kad projektuojamame pastate geriausią būtų įrengti oras / vanduo šilumos siurblių sistemą

Naujai projektuojamam pastatui atliekami šilumos nuostolių skaičiavimai, projektuojama grindinio šildymo ir rekuperacinė vėdinimo sistema. „Polysun“ programos pagalba parenkamas šilumos siurblys oras / vanduo. Įvertinimas energijos poreikis pastato šildymui, apskaičiuojamas šilumos siurblio sistemos atsipirkimo laikas, bei šilumos siurblio pagamintos 1kWh kaina.

Reikšminiai žodžiai (iki 8 žodžių): Šildymas; šilumos siurblys, oras / vanduo sistema; gruntas / vanduo sistema; naudingojo veikimo koeficientas COP; sezoninis naudingumo koeficientas SCOP; grindinis šildymas.

KAUNAS UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
FACULTY OF CIVIL ENGINEERING AND ARCHITECTURE
DEPARTMENT OF BUILDING ENERGY SYSTEMS

Master final work

ANALYZIS AND SELECTION OF HEAT PUMPS „SOIL-WATER“ AND „AIR-WATER“

Tadas Morkvėnas

Summary

Master's thesis analyzes heat pumps „soil / water“ and „air / water. From manufacturers data coefficient of performance is defined. On the basis with data from working systems seasonal coefficient is set. Through modeling program „Polysun“ and economical reasearch it is calculated that the best system to apply for projected bulding is air / water.

For new projected building calculations of heats loses were made and floor heating designed. Through modeling program „Polysun“ heat pump air /water is selected. Heat amount for new building is evaluated, payback time for heat pump air / water system is calculated. 1kWh price is estimated, which is produced by heat pump air / water.

Keywords (up to 8 words): Heating system; heat pump; system air / water; system siol /water; coefficient of performance; seasonal coefficient of performance; floor heating.

TURINYS

Įvadas	1
1. Literatūros apžvalga	2
2. Šilumos siurblio veikimo principas.....	6
3. Šildymo efektyvumas, COP nustatymas	7
4. Šilumos siurblio sezoninis efektyvumo koeficientas(SCOP)	7
5. Šilumos šaltinis žemė	8
5.1 Sistema gruntas / vanduo	8
6. Šilumos šaltinis oras.....	10
6.1 Sistema oras / vanduo	10
7. Oras-vanduo ir gruntas-vanduo sistemų privalūmai ir trūkumai.....	11
7.1 Gruntas / vanduo	11
7.2 Oras / vanduo	12
8. Energijos transformacijos koeficiento(COP) analizė.....	13
9. SCOP(sezoninio transformacijos koeficiento) analizė iš realiai veikiančių sistemų.....	15
9.1 Objektas Nr.1	15
9.2 Objektas Nr.2	18
10. Optimalios sistemos parinkimas	21
10.1 Sistemos modeliavimas	21
10.2 Ekonominis įvertinimas.....	21
11. Inžinerinių sistemų projektavimas	23
11.1 Aiškinamasis raštas. Grindinis šildymas	23
11.2 Statinio atitvarų šilumos perdavimo koeficientai.....	24
11.3 Šilumos siurblio parinkimas	26
11.4 Šilumos siurblių derinimas, montavimas, darbų saugos reikalavimai	27
11.5 Vėdinimo sistemos projektavimas. Aiškinamasis raštas	28
11.5 Oro sausintuvo parinkimas	30
12. Išvados.....	34
13. Literatūros sąrašas.....	35
14. Priedai.....	37

PRIEDŲ SĄRAŠAS

1. Priedas. Šilumos nuostolių skaičiavimai per atitvaras.
2. Priedas. Hidrauliniai skaičiavimai.
3. Priedas. Šildomų grindų įrengimo kiekių žiniaraštis.
4. Priedas. Šilumos siurblio gruntas / vanduo katilinės įrengimo kiekių žiniaraštis.
5. Priedas. Šilumos siurblio oras / vanduo katilinės įrengimo kiekių žiniaraštis.
6. Priedas. Aerodinaminiai skaičiavimai.
7. Priedas. Vėdinimo sistemos įrengimo kiekių žiniaraštis.
8. Priedas. Sausintuvo parametrai.
9. Priedas. Oro fiziniai parametrai.
10. Priedas. Sudėtinės šilumos siurblio sistemos dalys.
11. Priedas. Šamata gruntas / vanduo sistemai.
12. Priedas. Šamata oras / vanduo sistemai.
13. Priedas. Modeliavimo programos „Polysun“ rezultatai gruntas/vanduo sistemai.
14. Priedas. Modeliavimo programos „Polysun“ rezultatai oras/vanduo sistemai.

BRĖŽINIŲ SĄRAŠAS

1. 2017-TP-PES-01 Pirmo aukšto planas, Antro aukšto planas, Fasadai.
2. 2017-TP-PES-02 Fasadas 1-2, Pjūvis 1-1, Konstrukcinės detalės.
3. 2017-TP-PES-03 Pirmo aukšto grindinis šildymas, Antro aukšto grindinis šildymas.
4. 2017-TP-PES-04 Pirmo aukšto vėdinimo planas, Antro aukšto vėdinimo planas
5. 2017-TP-PES-04 Šilumos gamybos hidraulinė schema.

IVADAS

Magistro baigiamojo darbo tikslas - ištirti „gruntas / vanduo“ ir „oras / vanduo“ šilumos siurblių sistemas. Nustatyti šių šilumos siurblių energinio naudingumo koeficientus COP vadovaujantis gamintojų pateiktais duomenimis bei sezoninius naudingumo koeficientus SCOP remiantis duomenimis iš realiai veikiančių sistemų. Tyrimo objektais pasirinkti pastatai su naujai sumontuotomis tokio tipo sistemomis. Pasitelkiant modeliavimo programą „Polysun“ bei atlikus ekonominius skaičiavimus nustatyta, kad projektuojamame pastate geriausia būtų įrengti „oras / vanduo“ tipo šilumos siurblių sistemą.

Magistro baigiamajame darbe apskaičiuojami pastato šiluminiai nuostoliai, projektuojama šildymo sistema su grindiniu šildymu ir atskiru temperatūros reguliavimu kiekvienoje patalpoje. Gyvenamosiose patalpose suprojektuota rekuperacinė vėdinimo sistema, o garaže bei sandėliavimo paskirties patalpose numatoma natūrali ventiliacija. Parenkamas šilumos siurblys „oras / vanduo“ tipo kurio COP 4,1, SCOP 2,9. Šilumos siurblių projektavimui naudojama programa „Polysun“. Įvertinamas energijos poreikis pastato šildymui, apskaičiuojamas šilumos siurblių sistemos atsipirkimo laikas ir šilumos siurblių pagamintos vienos kWh kaina. Darbo pabaigoje pateikiami nurodymai šilumos siurblių sistemų derinimui ir eksploatacijai, svarbiausi darbų saugos reikalavimai montuojant šilumos siurblius.

1. LITERATŪROS APŽVALGA

Šilumos siurblių panaudojimas pastatų šildymui ir karšto vandens ruošimui yra pažangių technologijų rezultatas, kurių dėka turime efektyvų energijos gamybos būdą lyginant su iškastinio kuro deginimu. Pasaulyje yra milijardai šilumos siurblių naudojamų skirtinguose regionuose. Nepasaint to, kad jų veikimas yra jau senai pritaikomas šildymo/vėsinimo srityje daugumai pasaulio šalių tai yra sąlyginai nauja technologija.

Oras / vanduo šilumos siurblių sistemos pritaikomos vandeninėse šildymo sistemose užtikrinti šildymo poreikį ir karšto vandens gamybą įvairios paskirties pastatams. Konstrukciniu atžvilgiu yra dviejų blokų sistemą (split sistema) susidedanti iš išorinio ir vidinio bloko arba monobloko sistema su integruotais šilumos gamybos ir atidavimo komponentais, kas padidina lauke esančio bloko gabaritus. Oras / vanduo šilumos siurbliai yra populiarus ne tik pietinėse Europos šalyse, bet ir Šiaurės Europoje dėl populiarių vandeninio tipo šildymo sistemų.

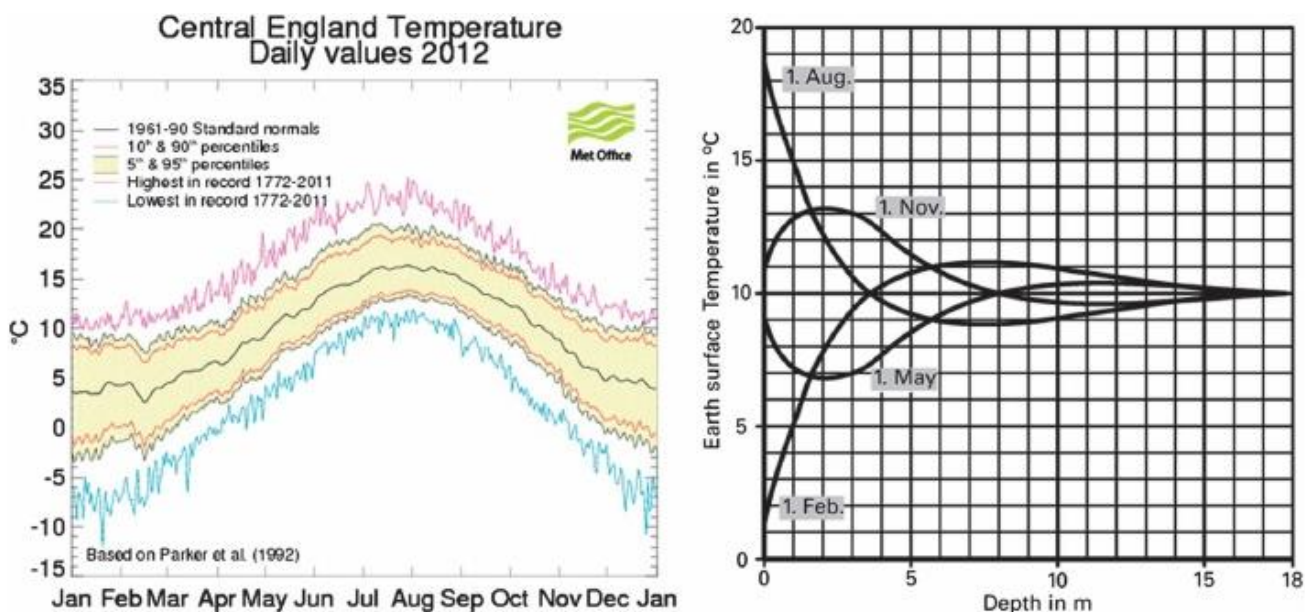
Gruntas / vanduo šilumos siurbliai šilumos gamybai naudojami grunte esančia energija, tam yra naudojami vamzdynai (kitai vadinami lauko kolektoriais), kurie yra užkasami žemėje horizontaliose tranšėjose arba vertikaliuose gręžiniuose. Europoje šio tipo siurbliai šilumos gamybai ir karšto vandens ruošimui yra populiariausi.

Šilumos siurblių oras / vanduo ir gruntas / vanduo naudingojo veikimo koeficiento tyrimas Didžiojoje Britanijoje [23].

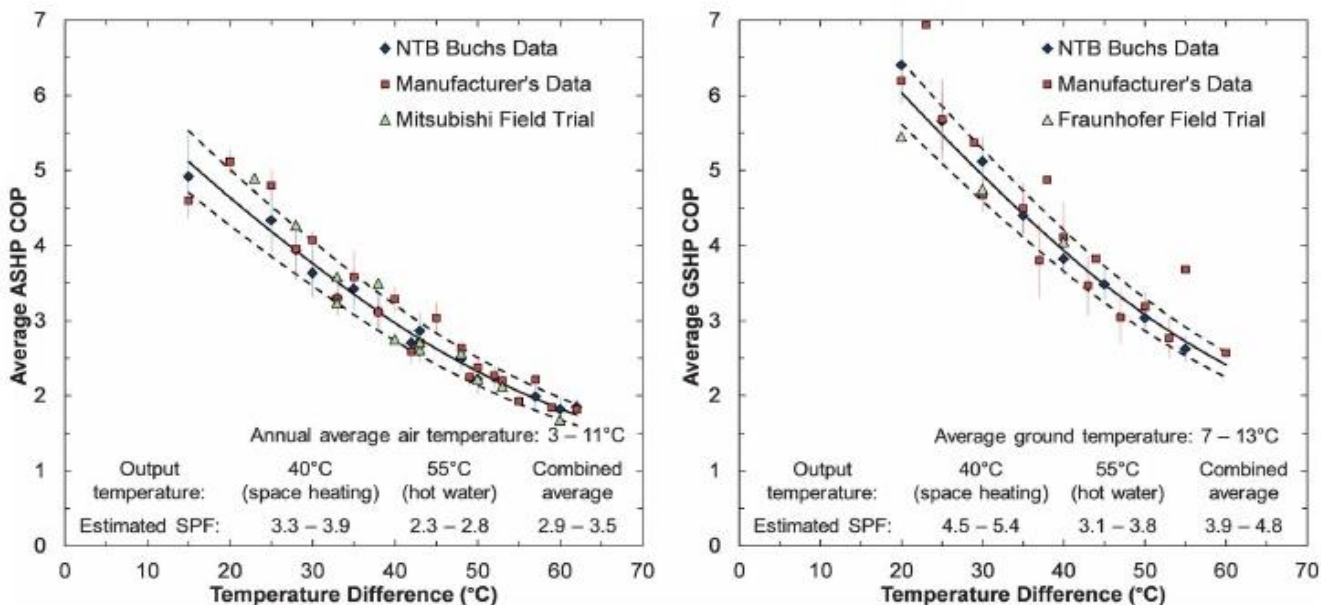
Didžiausias šildymo poreikis yra žiemos laikotarpiu, kai lauko oro temperatūra yra žemiausia. Grunto temperatūra gilesniuose sluoksniuose turi mažus kitimo intervalus, būna pastovi. Tai yra pastebima net sistemose su horizontaliu kolektoriumi, kai gylis yra nedidelis. Žiemos metu Jungtinėje Karalystėje oro temperatūra vidutiniškai yra 0°C-8°C, o grunto temperatūra nusistovi apie 8°C-12°C kaip parodyta 1.1 pav. Todėl gruntas / vanduo šilumos siurbliai pasiekia aukštas COP ir SCOP vertės metų laikotarpyje. Aplinkos oro panaudojimo procesas išgauti energijai reikalauja didesnių pastangų, nes oro šiluminė talpa yra žymiai mažesnė nei grunto ar vandens. Oras/vanduo šilumos siurbliai sunaudoja daug energijos apipučiant garintuvą aplinkos oru, todėl elektros energijos suvartojimas šilumos galios vienetai pagaminti yra daug didesnis bet kokiomis sąlygomis. 1.2 pav. matyti COP reikšmės nustatytos iš skirtingų šilumos siurblių modelių prie kintančių temperatūrų. Lentelės sudarytos remiantis Jungtinės Karalystės metiniais meteorologinių sąlygų duomenimis,

bandymai atlikti skirtingų stebėtojų. Nustatytas naudingumo koeficientas COP, kuris būtų tikėtinas Jungtinėje karalystėje.

Pasauliniu ir nacionaliniais mastais yra vykdomi šilumos siurblių testavimai ir bandymai įvairiomis sąlygomis, rezultatai yra skelbiami viešai, kad potencialūs šilumos siurblių pirkėjai ir naudotojai galėtų juos pasirinkti. Pasitelkiant ekspertus yra rekomenduojama atlikti išankstinius tyrimus siekiant išsiaiškinti ir įvertinti būsimus eksploatacijos kaštus.

1.1 pav. Oro ir grunto temperatūrų vidurkiai Jungtinėje Karalystėje

1.2 pav. Tyrimų duomenys nustatinėjant naudingojo veikimo koeficientą Jungtinėje Karalystėje

Realus naudingojo veikimo koeficientas. Tyrimas Jungtinėje Karalystėje ir Vokietijoje.

Rezultatai pateikti 1.2 pav. atspindi aukštą naudingojo veikimo koeficientą abiem šilumos siurblių tipams. Bet yra žinoma, kad pagrindinė nusiskundimų priežastis iš šilumos siurblių savininkų yra ta, kad veikiančių sistemų efektyvumas yra prastas ir elektros energijos suvartojimas yra didesnis, nei buvo tikėtasi pagal gamintojų pateiktus skaičiavimus. Skirtingi tyrimai atlikti įvairiose pasaulio vietose rodo, kad sezoninis transformacijos koeficientas SCOP šilumos siurblių oras / vanduo yra ribose 3-3,5, o gruntas / vanduo šilumos siurblių 3,3-4,2 realiai veikiančiose sistemose. Tačiau taip pat buvo pastebėta, kad sezoninis transformacijos koeficientas gali būti ženkliai mažesnis sistemose su pagalbiniais šildytuvais, kurie naudoja elektros energiją.

Jungtinėje Karalystėje buvo atliktas viešai skelbiamas tyrimas. Asociacija The Energy Saving Trust(EST) atliko 83 skirtingų šilumos siurblių modelių iš 14 gamintojų veikimo monitoringą britų namuose nuo 2008 metų. Buvo nustatyta, kad geriausiai dirbančių sistemų SCOP buvo 3,2, o daugumos sistemų naudingojo veikimo koeficientas buvo toks mažas, kad neatitiktų Europos standartų keliamų atsinaujinančiai energijai. Vidutinės SCOP vertės šilumos siurblių gruntas / vanduo buvo intervale 2,0-2,8 ir 1,5-2,1 oras / vanduo sistemoms. Tai siekė net 40-50% mažesnius naudingojo koeficiento parametrus, nei 1.2pav.

Tyrimo rezultatai Jungtinėje Karalystėje yra visiškai skirtingi, nei rezultatai gauti atlikus didelio masto tyrimus Vokietijoje. Fraunhoferio saulės energijos sistemų institutas (ISE) atliko 2 skirtingas programas nuo 2005. Buvo ištirta 100 šilumos siurblių panašiomis sąlygomis kaip ir EST tyrime.

Pirmieji du tyrimai buvo atlikti naujai pastatytuose ir renovuotuose namuose su šilumos siurblių sistemomis. Nustatytas sezoninis transformacijos koeficientas namuose su oras/vanduo šilumos siurbliais svyravo nuo 2,6 iki 2,9, o namuose su gruntas/vanduo šilumos siurbliais 3,3-3,9. Tai reiškia, kad tirtų sistemų Vokietijoje veikimas gali sutaupyti papildomai 1,2 kW elektros energijos, nei tokios pat sistemos, kurios veikia Jungtinėje Karalystėje.

Ryškus skirtumas tarp dviejose šalyse instaliuotų sistemų kelia tinkamumo ir kokybės klausimus įdiegiant šilumos siurblių sistemas gyvenamuosiuose namuose. Tai atskleidžia akivaizdų statybos reglamentų nesilaikymą Jungtinėje Karalystėje. EST pripažįsta, kad sistemos buvo parinktos, sumontuotos ir eksploatuojamos netinkamai. Tokios problemos sutinkamos ne tik Jungtinės Karalystės rinkoje. Energy Star asociacija taip pat praneša, kad pusė veikiančių šilumos siurblių JAV turi problemų dėl netinkamai užpildyto šaltnešio, mažo oro srauto ir nesandarių sujungimų.

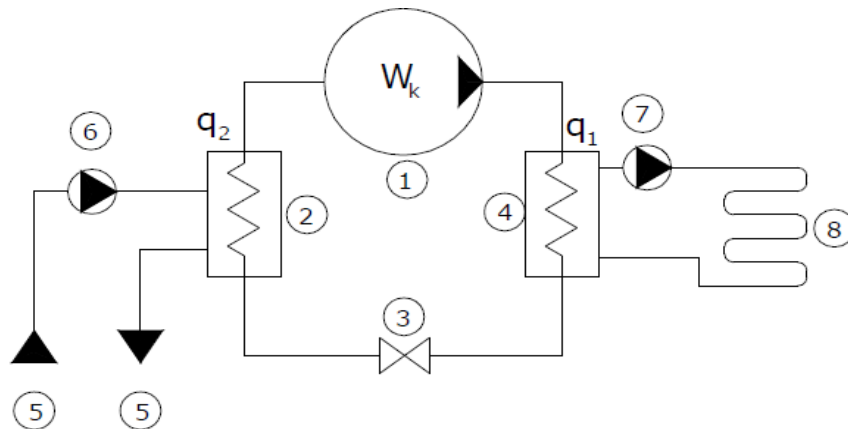
ISE pabrėžia, kad aukštas naudingojo veikimo koeficientas gali būti pasiektas detaliu projekto parengimu bei atsakingu sistemos instaliavimu. Vidutinis naudingumo koeficientas ISE atliktuose

projektuose padidėjo 2,5 % iki 2007 metų, tai rezultatas pasiektas įvertinant instaliavimo darbų kokybės pagerėjimą ir tinkamos įrangos pasirinkimą.

Yra aišku, kad tiek instaliavimo, tiek eksplotavimo kokybė nulemia naudingąjį veikimo koeficientą. Gamintojai, projektuotojai, montuotojai ir vartotojai ir pagrindinis kriterijus nulemiantis aukštą naudingojo veikimo koeficientą šilumos siurblių sistemose. Pagrindiniai aspektai į kuriuos reiktų atsižvelgti instaliuojant šilumos siurblius:

1. Statybų kokybė užtikrinant tinkamą apšiltinimo sluoksnį šilumos nuostolių mažinimui;
2. Instaliuota šilumos siurblio galia turi būti tiksliai paskaičiuota įvertinus pastato šilumos poreikį, kad išvengtų per didelio pagalbinių šildytuvų darbo ir kompresoriaus įsijungimo – išsijungimų dažnumo;
3. Tinkamas vertikalaus arba horizontalaus kolektoriaus įrengimas atsižvelgiant į gruntas / vanduo šilumos siurblio galia, kad išvengtų grunto įšalimo;
4. Šilumos siurbliai turi būti užpildyti tinkamu šaltnešio kiekiu, freoninės linijos ir lauko kontūrų sujungimų sandarumo užtikrinimas;
5. Minimalių temperatūrų nustatymas šildymo sistemai, su kuriomis būtų galima pasiekti komfortines patalpų temperatūras;
6. Valdymo algoritmų nustatymas siekiant sumažinti elektros energijos sąnaudas atsitirpinimui oras / vanduo sistemoms.

2. ŠILUMOS SIURBLIO VEIKIMO PRINCIPAS

1.1 pav. Kompresorinio šilumos siurblio principinė schema

Cirkuliacinio siurblio 6 pagalba lauko kolektoriumi cirkuliuojantis neužšalantis skystis (pavyzdžiui etilenglikolis 20 %) patenka į garintuvą 2, kuriame yra šilumokaitis su šaldymo agentu turinčiu žemesnę temperatūrą nei neužšalancio skysčio privercia šaldymo agentą garuoti (virti). Taip yra paimama aplinkos šiluma q_2 (1 pav.(4 – 1 procesas)). Drėgnas garas toliau patenka į kompresorių 1 ir ten suspaudžiamas iki temperatūros T_2 ir slėgio p_2 (1 pav. (1 – 2 procesas)). Kompresorius šio proceso metu sunaudoja darba W_k . Patekęs į kondensatorių 4 šaldymo agentas kondensuojasi, nes šiluma tiekiamą į patalpą, kurios $t_p > t_2$. Šiai šilumai pernešti iš kondensatoriaus į patalpą, panaudojamas cirkuliacinis siurblys 7, kuris privercia šilumos agentą (vandenį) cirkuliuoti šildymo sistemoje. Taip atiduodamas šilumos kiekis q_1 (2 – 3 procesas). Po kondensatoriaus skystas šaldymo agentas prateka pro išsiplėtimo vožtuvą 3 ir dalis jo išgaruoja (3 – 4 procesas, $h = \text{const.}$). Taip šis ciklas kartojamas vis iš naujo. Pagrindinis šilumos siurblio parametras tai – transformacijos koeficientas dar vadinamas trumpiniu COP (coefficient of performance). Jis skaičiuojamas pagal formulę:

$$COP = \frac{q_1}{W_k} = \frac{q_1}{q_1 - q_2} \quad [7]$$

3. ŠILDYMO EFEKTYVUMAS, COP NUSTATYMAS

Efektyvumo koeficientas (COP) pagrindinis šilumos siurblio parametras apibūdinantis momentinį pagamintos energijos kiekį ir suvartotos elektros energijos santykį.

$$\text{COP kompresoriaus} = \text{QHP} / \text{PCP}$$

QHP - kompresoriaus šiluminis galingumas

PCP - kompresoriaus energijos suvartojimas

$$\text{COP šilumos siurblio} = \text{QHP} / (\text{PCP} + \text{PV} + \text{PK} + \text{PSR} + \text{PA})$$

PCP - kompresoriaus energijos suvartojimas

PV - energijos dalis skirta įveikti garintuvo hidraulinius pasipriešinimus

PK - energijos dalis skirta nugalėti kondesatoriaus hidraulinius pasipriešinimus

PSR - šilumos siurblio vidinių valdymo ir reguliavimo įrangos energijos suvartojimas

PA - vidutinis atitirpinimo įrangos elektros suvartojimas (oras/vanduo šilumos siurbliams)

4. ŠILUMOS SIURBLIO SEZONINIS EFEKTYVUMO KOEFICIENTAS (SCOP)

Šilumos siurblio sezoninis naudingumo koeficientas tai parametras apibrėžiantys šilumos siurblio veikimą tam tikrą laikotarpį išreiškiamas pagamintos energijos ir sunaudotos energijos įrenginiui veikti santykiu.

$$\text{SCOP} = \text{WHP} / \text{Wel}$$

WHP - metinis šilumos kiekis, pagamintas su šilumos siurbliu

Wel - metinis šilumos siurblio elektros suvartojimas

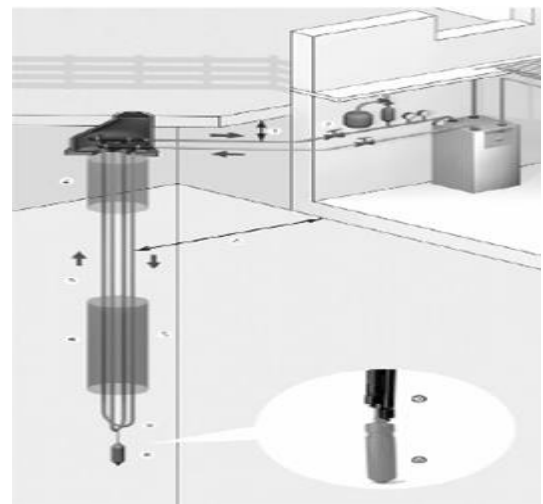
5. ŠILUMOS ŠALTINIS ŽEMĖ

5.1 Sistema gruntas / vanduo

Šilumos siurblys ima pirminę energiją iš grunto, gruntinio vandens ir paverčia ją šiluma, kurią naudoja pastatui šildyti ir buitiniam karštam vandeniui ruošti.

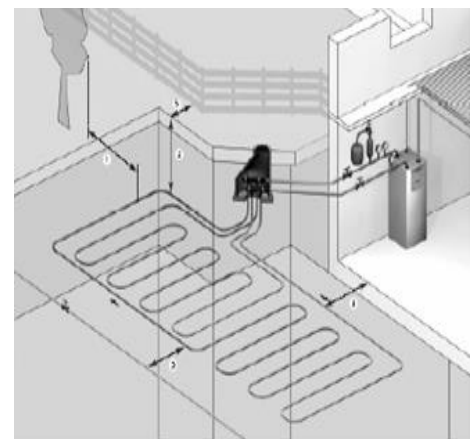
Šiluma iš grunto gali būti imama:

1. Grežiant gręžinį (70 - 120 m gylyje).
  - Gręžinio skersmuo 115-200mm;
  - Gręžiniai atliekami iki 100m gylio;
  - Minimalus atstumas iki pastato 2m;
  - Minimalus atstumas tarp gręžinių 2m;
  - 2 vamzdžiai surenka 20% daugiau energijos;
  - Gręžinys užpildomas žvyru;
  - Patikimiausias būdas surinkti aplinkos šilumą;
  - Vertikalus kolektorius įrengimas yra brangiausias.

5.1 pav. Vertikalus kolektorius

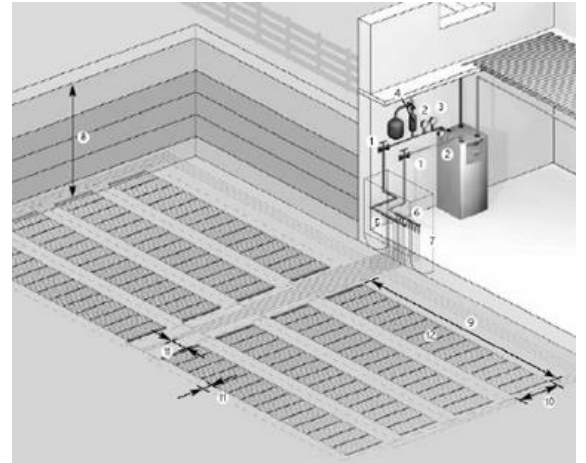
2. Montuojant horizontalius kolektorius.
  - Atstumas iki namo pamatų 1,5m;
  - Atstumas nuo medžio vainiko 0,5m;
  - Atstumas nuo kitų lauko vamzdinių 1,5m;
  - Minimalus atstumas iki namo 2m;
  - Vamzdis neturi remtis į akmenis;
  - Persiklojimus rekomenduotina izoliuoti;
  - Šio tipo kolektorius įrengimas vienas pigiausių.

5.2 pav. Horizontalus kolektorius

3. Montuojant horizontalius kompaktinius kolektorius.

- Atstumas iki namo pamatų 1,5m;
- Atstumas nuo medžio vainiko 0,5m;
- Atstumas nuo kitų lauko vamzdynų 1,5m;
- Minimalus atstumas iki namo 2m;
- Netinka smėlėtoms ir sausoms vietovėms;
- Tinka tik iki 10kW šilumos siurbliams;
- Alternatyva mažiems žemės sklypams.

5.3 pav. Horizontalus kompaktinis kolektorius

5.1 lentelė. Grunto energijos emisija naudojant horizontalių kolektorių sistemą

Grunto tipas	Energijos emisija W/m ²	Reikalingas gręžinio gylis išgauti 1kW šiluminės energijos
Sausas gruntas	10W/m ²	70 m ²
Drėgnas gruntas	20-30W/m ²	40-26 m ²
Uola, šlapias gruntas	35W/m ²	20 m ²

5.2 lentelė. Grunto energijos emisija naudojant vertikalinių kolektorių sistemą

Grunto tipas	Energijos emisija gręžiniui W/m	Reikalingas gręžinio gylis išgauti 1kW šiluminės energijos
Sausas gruntas	30W/m	25 m
Drėgnas gruntas	60W/m	13 m
Uola, šlapias gruntas	80W/m ²	10 m

Lietuvoje laikotarpis, kuomet lauko oro temperatūra yra aukštesnė nei +24°C, trunka vidutiniškai apie 3 savaites per metus. Šiuo periodu galima naudoti geoterminę energiją patalpų vėsinimui. Gali būti išskiriamos dvi pagrindinės vėsinimo technologijos – *pasyvus* ir *aktyvus* vėsinimas. Pasyvus vėsinimas – reikalingas tik cirkuliacinių siurblių veikimas. Aktyvus vėsinimas – reikalingi reversiniai šilumos siurbliai.

6. ŠILUMOS ŠALTINIS ORAS

6.1 Sistema oras / vanduo

Šilumos siurbliai oras / vanduo kaip šilumos šaltinį naudoja aplinkos orą. Pagal konstrukciją yra skirstomi į monobloko ir dviejų blokų (split) sistemas. Split sistemoje šilumos siurblių sudaro dvi dalys: išorinis įrenginys ir vidinis blokas. Šios dvi dalys sujungtos specialiais variniais vamzdžiais.

Šilumos siurblys, įrengtas su šio tipo sistema, naudoja ventiliatorių garintuvo apipūtimui aplinkos oru. Esant labai žemai lauko oro temperatūrai, garintuvą apipūsti reikalingi labai dideli oro tūriai, dėl to sumažėja sistemos efektyvumas. Pažvelgus techniškai, oro šilumos siurblių sistema yra tokia pat kaip žemės šilumos siurblių. Skirtumas tarp šių sistemų tik toks, kad oro / vandens sistema šilumai išgauti naudoja aplinkos orą.

Lauko oro temperatūrai ilgą laiką būnant labai žemai ($-10\text{ }^{\circ}\text{C}$), galimas garintuvo apšalimas ir dėl šios priežasties ženklus sistemos efektyvumo sumažėjimas. Taip atsitikus, sistemoje periodiškai nutraukiamas šildymo ciklas, ir šilumos siurblys persijungia į reversinį režimą tam, kad atitirpintų apšalusį garintuvą. Pasitelkus šį procesą sunaudojama nemažai papildomos energijos, nežiurint į tai, kad sistemos automatinio valdymo mechanizmas sureguliuotas taip, kad atitirpinimo ciklas veiktų tik tada, kai būtina. Taip pat ventiliatorių veikimui elektros energijos poreikis yra didesnis nei gruntas / vanduo sistemose naudojamu cirkuliacinių siurblių.

Šilumos siurblių įrengimas rekomenduojamas pastatuose, kurie yra nauji ar rekonstruoti jų gera šilumos varža bei maži šilumos nuostoliai.

6.1 pav. Principinė schema oras / vanduo (split sistema).

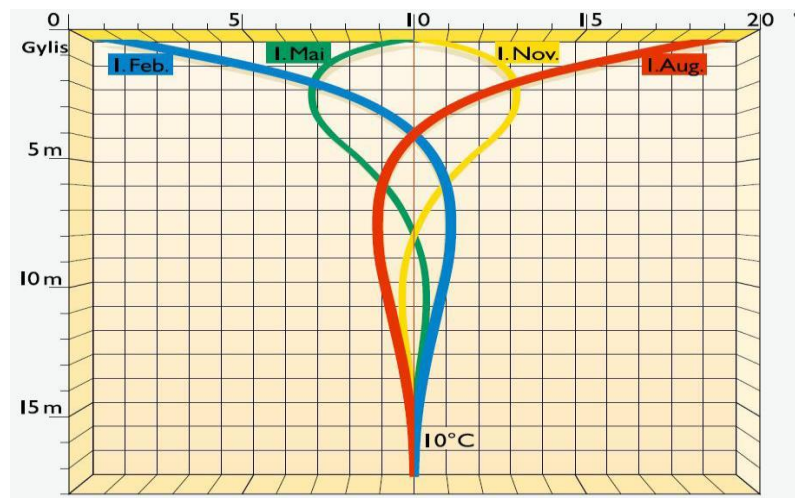
Kad vasaros metu būtų galima vėsinti patalpas su oras-vanduo sistema papildomai patalpose reikia įrengti fankoilus, taip pat reikia atsižvelgti į tai, kad ne visi šilumos siurblių modeliai turi vėsinimo modulį.

7. ORAS / VANDUO IR GRUNTAS / VANDUO SISTEMŲ PRIVALŪMAI IR TRŪKUMAI

7.1 Gruntas / vanduo

Privalūmai:

1. Gruntas yra stabilus šilumos šaltinis. 2m gylyje temperatūra priklausomai nuo metų laikų svyruoja apie 7-13°C Nuo 10-15 m gylio temperatūra nepriklausomai nuo metų laikų yra apie 8-9,5°C;

7.1 pav. Grunto temperatūros

2. Jeigu sistema įrengta tvarkingai, tai ir prie ypač žemų lauko oro temperatūrų, šilumą tiekia šilumos siurblys, o ne elektrinis tenas;
3. Nėra atviros liepsnos, išmetimų, nemalonių kvapų, o taip pat dujų nuotekų tikimybės;
4. Visiškai automatinė šildymo sistema. Šilumos siurblys visiškai nereikalauja priežiūros ar kuro papildymo;
5. Veikia labai tyliai (ne garsiau už šaldytuvą).

Trūkumai:

1. Didesnės investicijos;
2. Reikalingas pakankamas žemės plotas. Jeigu laisvos žemės nėra tuomet gręžiami gręžiniai, tai lemia dar didesnes išlaidas;
3. Reikalinga elektra;
4. Reikalingas tikslus šiluminio poreikio projektas.

7.2 Oras / vanduo

Privalūmai:

1. Lyginant su gruntas/vanduo sistema, įrengimo kaina yra ženkliai mažesnė;
2. Dėl dizaino galima pritaikyti įvairiose patalpose;
3. Sprendimo būdas šildymui, kai nėra galimybės atlikti žemės kasinėjimo darbų;
4. Lengva sistemos instaliacija;
5. Visiškai automatizuotas šildymo veikimas.

Trūkumai:

1. Sistema priklausoma nuo aplinkos temperatūros, esant žemai temperatūrai krinta efektyvumas;
2. Didesni elektros suvartojimai, nei gruntas/vanduo sistemoje;
3. Reikalingas tikslus šiluminio poreikio projektas;
4. Išorinio bloko darbas sukelia pašalinius garsus.

8. ENERGIJOS TRANSFORMACIJOS KOEFICIENTO (COP) ANALIZĖ

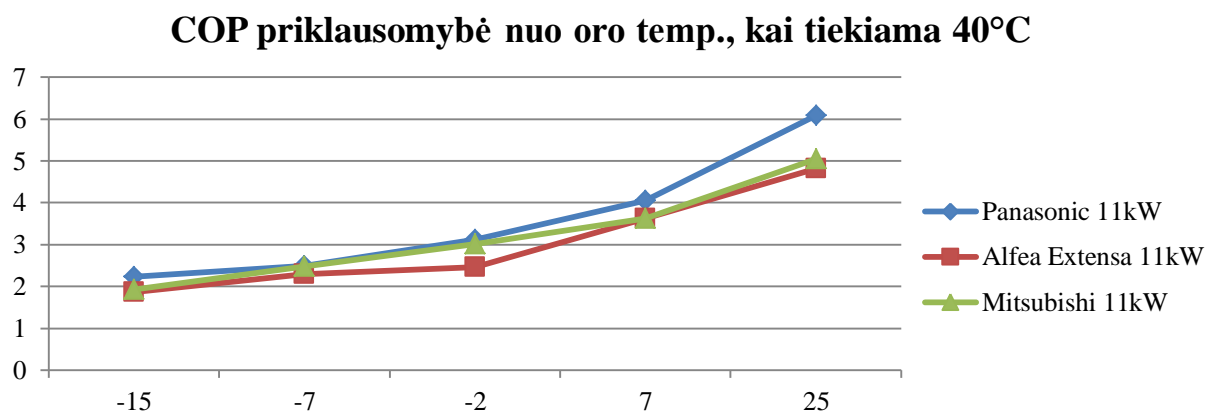
Lyginant 3 skirtingus oras / vanduo gamintojų įrenginius esant skirtingai šilumos šaltinio (oro) ir pastoviai tiekiamai į sistemą šilumnešio temperatūrai nustatysime aukščiausią transformacijos koeficientą COP turinti įrenginį.

Tiriamas 11 kW galingumo šilumos siurblių transformacijos koeficientas COP. Duomenys gauti iš gamintojų.

Remiantis duomenimis [16], [17], [18], buvo sudaryta lentelė ir grafikas, iš kurių nustatome aukščiausią energijos transformacijos koeficientą COP turintį šilumos siurblių oras / vanduo.

8.1 lentelė. COP koeficientai esant skirtingoms lauko oro temperatūroms

Gamintojas	Temperatūra °C					SCOP
	-15	-7	-2	7	25	
Panasonic 11kW	2,24	2,49	3,12	4,05	6,08	3,60
	Temperatūra °C					
	-15	-7	-2	7	25	
Alfea Extensa 11kW	1,87	2,29	2,47	3,63	4,81	3,01
	Temperatūra °C					
	-15	-7	-2	7	25	
Mitsubishi 11kW	1,93	2,48	3,02	3,63	5,05	3,22

8.1 pav. COP priklausomybės nuo aplinkos oro temperatūros ir ruošiamo šilumnešio grafikas

Lyginant 3 skirtingus gruntas / vanduo gamintojų įrenginius esant skirtingų šilumos šaltinio (grunto) ir pastovios tiekiamo į sistemą šilumnešio temperatūros nustatysime transformacijos koeficientą COP.

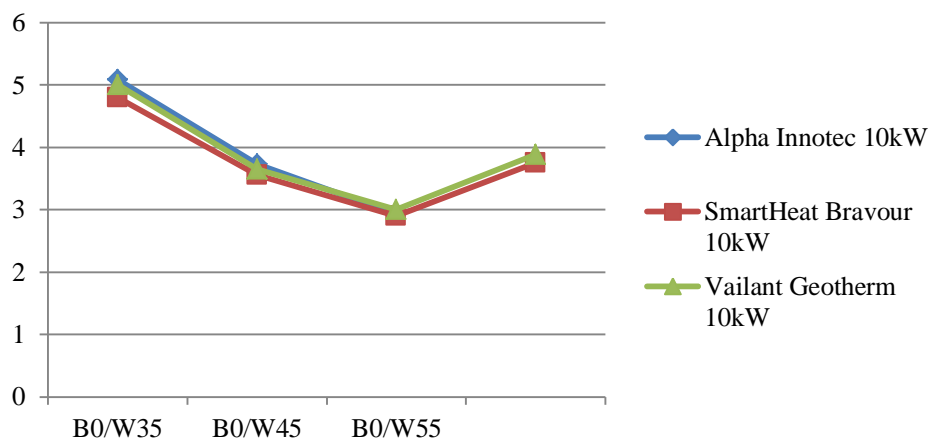
Tiriamas 11 kW galingumo šilumos siurblių transformacijos koeficientas COP. Duomenys gauti iš gamintojų.

Remiantis duomenimis [19], [20], [21], buvo sudaryta lentelė ir grafikas, iš kurių nustatome aukščiausią energijos transformacijos koeficientą COP turintį šilumos siurblių gruntas / vanduo.

8.2 lentelė. COP koeficientai prie skirtingų šilumos šaltinio ir šilumnešio temperatūrų

Gamintojas	Temperatūra B/W			COP
	B0/W35	B0/W45	B0/W55	
Alpha Innotec 10kW	5,09	3,73	2,93	3,92
SmartHeat Bravour 10kW	4,8	3,56	2,9	3,75
Vailant Geotherm 10kW	5	3,65	3	3,88

COP priklausomybė

8.2 pav. COP priklausomybės nuo grunto temperatūros ir ruošiamo šilumnešio grafikas

9. SCOP (SEZONINIO TRANSFORMACIJOS KOEFICIENTO) ANALIZĖ IŠ REALIAI VEIKIANČIŲ SISTEMŲ

Šilumos siurblio pagaminta šiluminė energija ir suvartota elektros energija buvo nustatyta remiantis šilumos siurbliuose įdiegta apskaita. Tiriama panašaus šildymo ploto bei energetinės klasės pastatai.

9.1 Objektas Nr. 1

Tiriamasis namas pastatytas Vilniaus rajone, Bendorių kaime. Šildomas plotas 170 m². Šilumos šaltinis – oras / vanduo šilumos siurblys naudojamas šildymui ir karšto vandens ruošimui, galia 11 kW, name gyvena 3 asm. šeima.

9.1 pav. Pastato vakarinis fasadas

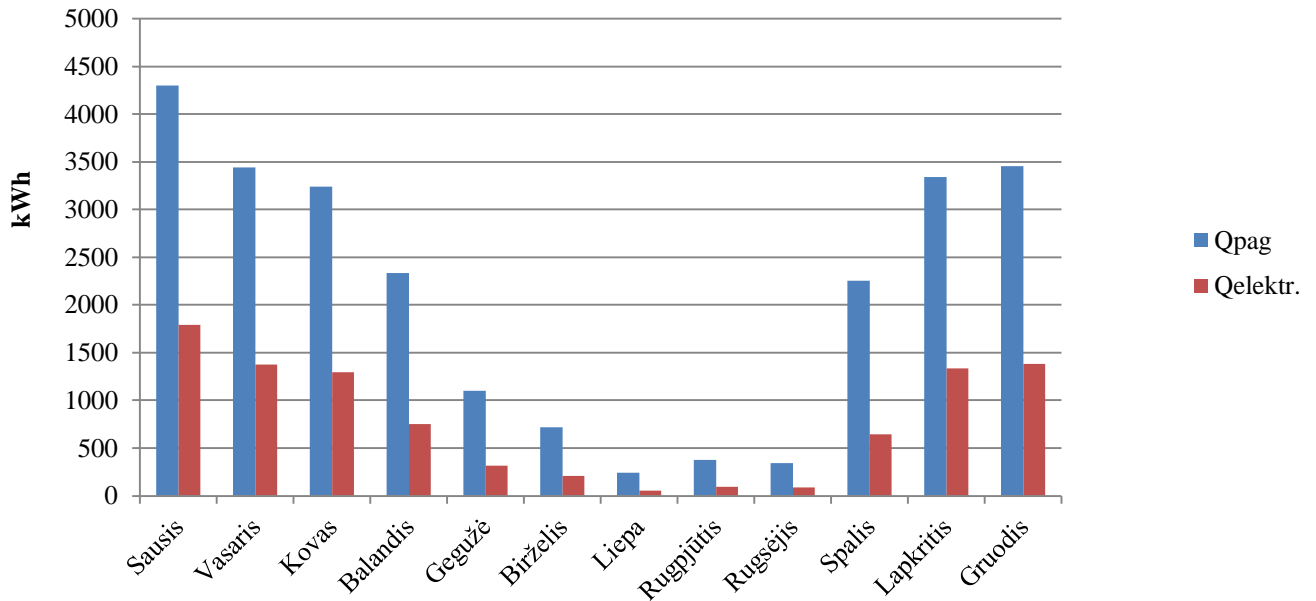

9.2 pav. Hidraulinis šilumos siurblio pajungimas

9.1 lentelė. Šilumos siurblio oras / vanduo apskaitos duomenys

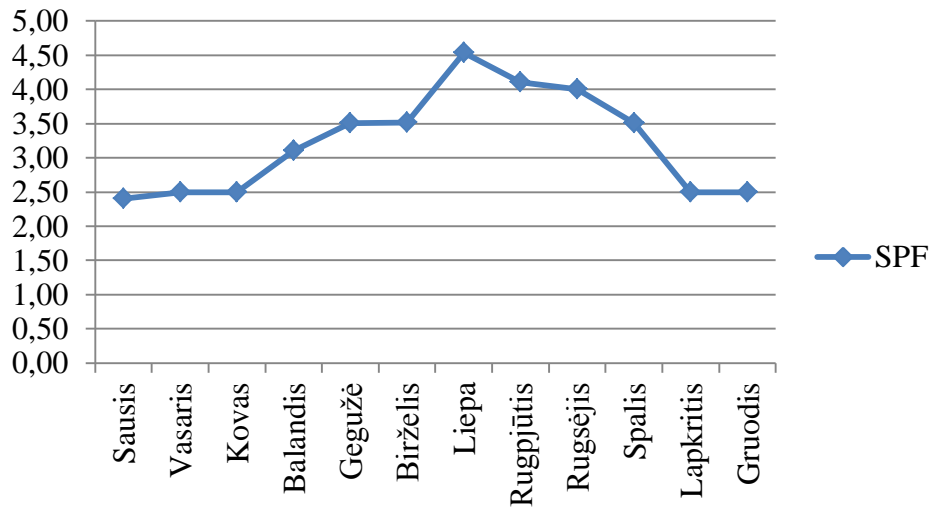
Mėnuo	Sausis	Vasaris	Kovas	Balandis	Gegužė	Birželis	Liepa	Rugpjūtis	Rugsėjis	Spalis	Lapkritis	Grudis
Qpag	4298	3441	3240	2332	1102	720	245	378	344	2253	3340	3456
Qelekt r.	1791	1376	1296	752	314	205	54	92	86	643	1336	1382

**Sistema Oras / Vanduo
Instaliuotas ŠS 11 kW**

9.3 pav. Sunaudotos el. energijos ir pagamintos šiluminės energijos, kWh grafikas

**SPF
(Sezoninis efektyvumo koeficientas)**

9.4 pav. Sezoninio efektyvumo koef. grafikas

9.2 Objektas Nr. 2

Tiriamasis namas pastatytas Vilniaus mieste, Verkių seniūnijoje. Šildomas plotas 182 m². Šilumos šaltinis - gruntas / vanduo šilumos siurblys naudojamas šildymui ir karšto vandens ruošimui, galia 10 kW, name gyvena 4 asm. šeima.

9.5 pav. Pastato pietinis fasadas

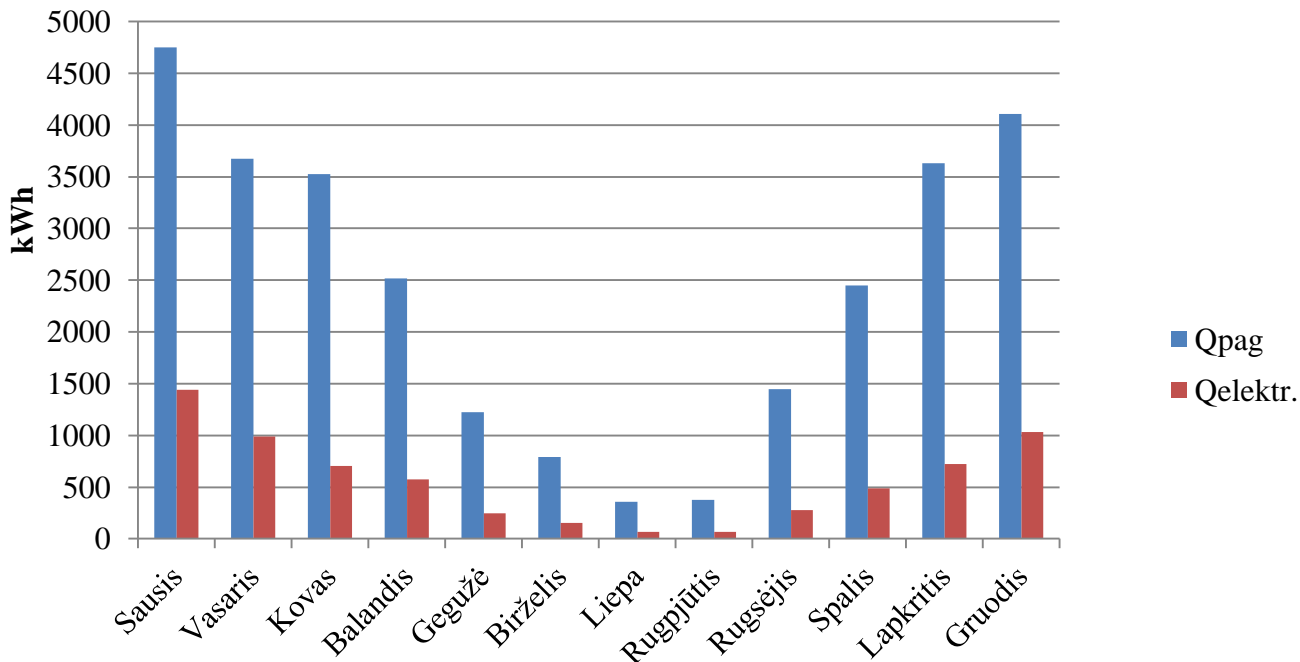

9.6 pav. Hidraulinis šilumos siurblio pajungimas

9.2 lentelė. Šilumos siurblio gruntas / vanduo apskaitos duomenys

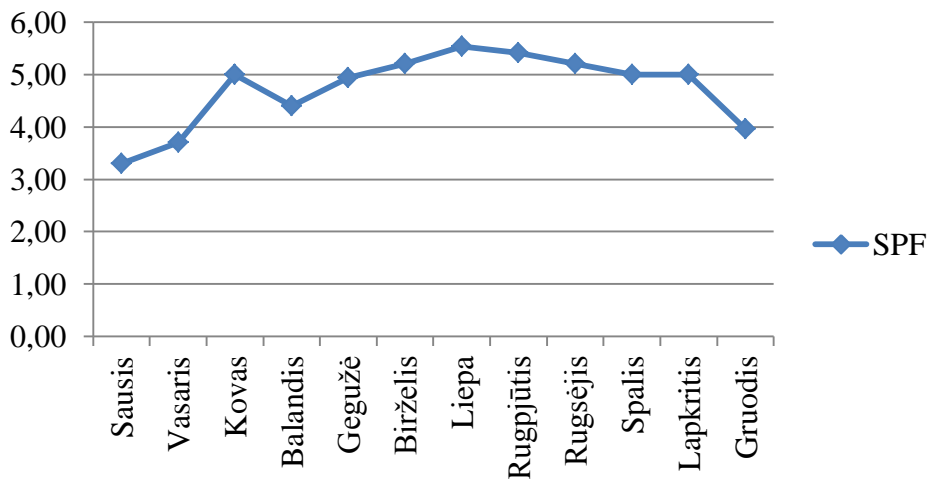
Mėnuo	Sausis	Vasaris	Kovas	Balandis	Gegužė	Birželis	Liepa	Rugpjūtis	Rugsėjis	Spalis	Lapkritis	Gruodis
Qpag	4752	3672	3528	2520	1224	792	360	374	1448	2448	3628	4104
Qelekt r.	1440	992	705	572	248	152	65	69	278	489	725	1035

**Sistema Gruntas / Vanduo
Instaliuotas ŠS 10 kW**

9.7 pav. Sunaudotos el. energijos ir pagamintos šiluminės energijos, kWh grafikas

**SPF
(Sezoninis efektyvumo koeficientas)**

9.8 pav. Sezoninis efektyvumo koef. grafikas

10. OPTIMALIOS SISTEMOS PARINKIMAS

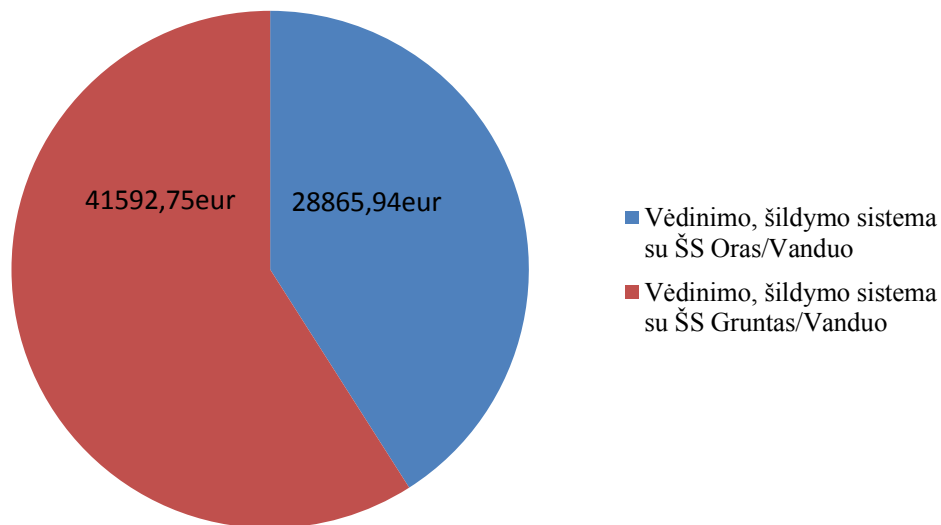
10.1 Sistemos modeliavimas

Modeliavimo programa „Polysun“ atlikti skaičiavimai gruntas / vanduo ir oras / vanduo sistemoms siekiant nustatyti ekonomiškiausią šildymo sistemą naujai projektuojamam pastatui Vilniaus rajone. Gauti energijos suvartojimai gruntas / vanduo sistemai pateikti 13 priede, oras/vanduo sistemai 14 priede.

Atlikus skaičiavimus nustatytas sezoninis transformacijos koeficientas gruntas / vanduo sistemai 4,2, o oras / vanduo sistemai 2,9.

10.2 Ekonominis įvertinimas

Atliekant ekonominį sistemų vertinimą naujai projektuojamam pastatui (šildomas plotas 365,15 m²) lyginamos gruntas / vanduo ir oras / vanduo šildymo sistemos su rekuperacine vėdinimo sistema. Skaičiavimai atlikti sąmatų sudarymo programa SES3.

10.1 pav. Sistemų įrengimo vertė, Eur grafikas

Sąmatą gruntas / vanduo pateikta 11 priede, sąmatą oras/vanduo 12 priede.

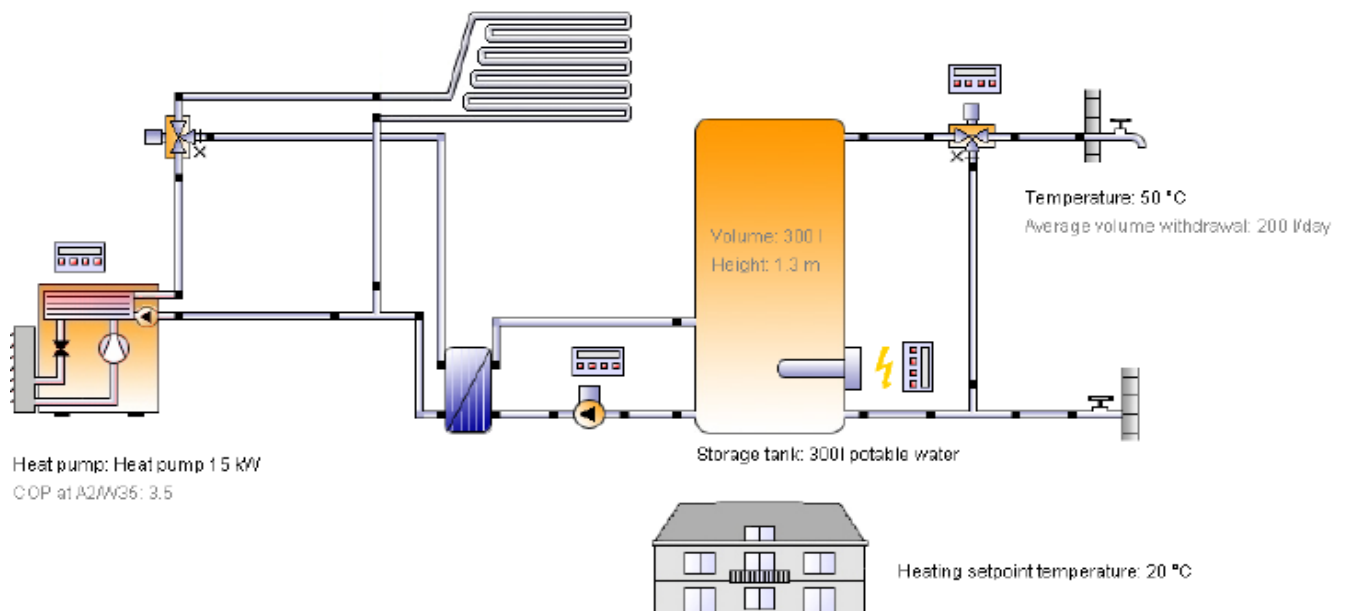
Atlikus skaičiavimus nustatyta, kad oras / vanduo sistemos įrengimas yra pigesnis 12727 eur, nei gruntas / vanduo sistemos.

10.1 lentelė. Rezultatų suvestinė

Kriterijai	Projektuojamas pastatas	
Šildomas pastato plotas	365,15	365,15
Šilumos siurblio sistema	Oras/vanduo	Gruntas/vanduo
Šilumos siurblio galia (kW)	16	17
Sumodeliuotas SPF(Polysun programa)	2,9	4,2
Sistemos įrengimo kaina(Eur)	28865	41592
1kWh kaina(Eur)	0,045	0,031
Pagamintos šil. energ. kiekis (kWh)/m	33183	
Eksploatacijos kaina/metus (eur)	1493	1028

Remiantis 2017 metų elektros energijos kainomis [22] nustatyta, kad gruntas / vanduo sistema atsipirks po 12 metų, o oras/vanduo sistema po 10 metų. Įvertinus tai, kad šilumos siurblio darbas yra skaičiuojamas 10 metų [14], daroma išvada, kad optimali sistema ekonominiu atžvilgiu naujai projektuojamam pastatui yra oras / vanduo sistema, kuri užtikrins pastato šildymo poreikius bei ruoš karštą vandenį.

Modeliavimo programos pasiūlyta hidraulinė schema oras / vanduo sistemai

10.2 pav. Hidraulinė schema oras / vanduo

11. INŽINERINIŲ SISTEMŲ PROJEKTAVIMAS

11.1 Aiškinamasis raštas. Grindinis šildymas

Bendri duomenys

11.1 lentelė. Normatyvinių dokumentų sąrašas

Žymėjimas	Pavadinimas
STR 2.09.02:2005	Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas.
STR 2.05.01:2005	Pastatų atitvarų šiluminė technika.
STR 2.09.04:2008	Pastato šildymo sistemos galia. Šilumos poreikis šildymui
RSN 156-94	Statybinė klimatologija
HN 42-2009	Gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų patalpų mikroklimatas.

Projektavimo kriterijai

11.2 lentelė. Lauko ir vidaus oro parametrai

Eil.Nr	Pavadinimas	Mato vnt.	Normuojamos vertės		
			šaltuoju metų laiku	šiltuoju metų laiku	
1	- temperatūra	°C	-23	25,7	
	-vidutinė šalčiausio mėnesio per žiemos sezoną oro temperatūra		-7,9	-	
	- santykinis oro drėgnumas	%	80	-	
2	- temperatūra	°C	Kambariai, miegamieji	18÷22	18÷28
			Vonios ir tualetai	20÷23	18÷28
			Koridoriai, laiptinės	18÷21	18÷28
	- patalpų santykinė oro drėgmė	%	40÷60	40÷60	
	- oro judėjimo greitis	m/s	0,05÷0,15	0,15÷0,25	

11.2 Statinio atitvarų šilumos perdavimo koeficientai

11.3 lentelė. Atitvarų šilumos perdavimo koeficientai

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	Reikšmė
1	2	3	4
1.	Išorinių sienų	W/(m ² ·K)	0,11
2.	Stogo		0,09
3.	Langų ir durų		0,85
4.	Grindų		0,12
Bendrieji rodikliai			
1.	Pastato šildomas plotas	m ²	365,15
2.	Pastato aukštų skaičius	vnt.	2
3.	Pastato šilumos nuostoliai	kW	16,1

Šilumos nuostolių skaičiavimas per atitvaras žiūrėti 1 priede. Hidrauliniai grindinio šildymo ir magistralinių vamzdynų hidrauliniai skaičiavimai 2 priede.

Individualaus gyvenamojo namo patalpose projektuojama grindinio šildymo sistema. Šilumnešio parametrai grindiniam šildymui $T_p/T_{gr} = 45^\circ\text{C} / 35^\circ\text{C}$. Gyvenamųjų patalpų šildomų grindų paviršiaus temperatūra $\leq 29^\circ\text{C}$, san.mazgų $\leq 33^\circ\text{C}$. Grindinį šildymą montuoti plastikiniai Pe-MDXc vamzdžiais d18x2.0, kaip nurodyta plane. Grandiniam šildymui paskirstyti montuojami reguliuojami kolektoriai su srauto matuokliais bei elektrinėmis pavaromis. Ant kolektorių įrengti automatinius nuorinimo ventilius. Pastato šilumos nuostoliams kompensuoti suprojektuota grindinio šildymo sistema. Magistraliniai grindinio šildymo sistemos vamzdynai nuo katilinės iki kolektorių montuojamas iš plastikinių stabilizuotų PPR vamzdžių ar Pex/Al/Pe(x) vamzdžių. Visi katilinės patalpoje sumontuoti šildymo vamzdynai bei magistraliniai šilumos tiekimo vamzdynai esantys atvira ore izoliuojami akmens vatos kevalais su aliuminio folija. Aukščiausiuose taškuose būtina numatyti automatinius oro nuorintuvus, žemiausiuose – vandens išleidimo drenažinius vožtuvus.

Pagrindiniai reikalavimai montuojant vandeniu šildomas grindis

Plastikinis d18 x 2.0 mm PE-MDXc 5 sluoksnių grindų šildymo vamzdis su EVOH deguonies barjeru turi būti montuojamas ant specialiai paruoštų ir apšiltintų grindų, laikantis grindų vamzdžio gamintojo rekomendacijų bei brėžiniuose nurodytų konstrukcinių montavimo pjūvių. Nuo grindinio šildymo kolektorių grindų šildymo vamzdis klojamas betono konstrukcijoje arba grindų apšiltinimo sluoksnyje. Prie kolektoriaus vamzdynas montuojamas su kampo fiksatoriais. Grindų konstrukcijoje naudojamas armatūros tinklas leidžia vamzdžius pritvirtinti pagal projektą mažomis sąnaudomis. Vamzdžiai prie armatūros tinklo tvirtinami pririšimo viela, kuriuos reikia pririšti ne didesniu nei 75 cm

atstumu. Užsilenkimų vietose tarp pririšimo taškų jis turi būti 20 cm. Maksimalus bei saugus d18x2 PE-MDXc vamzdžio lenkimo kampas D5, viršijus šią ribą galima vamzdyno deformacija. Virš grindinio šildymo vamzdžių turi būti ne mažesnis kaip 3,5 cm betono sluoksnis, o minimalus visos betono konstrukcijos storis 5,0 cm. Virš vamzdžių esančio betono sluoksnio storis neturi būti per didelis (maksimalus – 9,0 cm). Betonas turi būti ruošiamas naudojant plastifikatorius (1m³ betono 0,65 ltr. plastifikatoriaus). Vamzdžiai klojami didžiausiu 300 mm atstumu – tai užtikrina tolygų temperatūros pasiskirstymą. Siekiant sumažinti šilumos praradimus grindų ant grunto esančios šilumos izoliacijos storis turi būti ne mažesnis nei 10 cm. Aukštų perdangose, kad šilumos atidavimas žemyn nebūtų per didelis, šilumos izoliacijos sluoksnis neturi būti plonesnis nei 3 – 5 cm. Patalpos perimetru įrengtos kompensacinės juostos plėvelė (150/8mm) turi uždengti plyšį tarp juostos ir grindų izoliacijos. Virš grindų paviršiaus išsikišančią kompensacinės juostos dalį galima nupjauti tik po galutinio grindų įrengimo. Vamzdžių, kurie kerta sienas, pertvaras ir perdangas, temperatūrines siūles – montuoti apsauginiame šarve. Grindinio šildymo vamzdžių sankirtos su temperatūrinėmis siūlėmis, slenksčiais, įveriami į 60 cm ar ilgesnį apsauginį šarvą. Grindų temperatūrinis išsiplėtimas turi būti kompensuojamas ne tik pagal visą patalpos perimetrą, bet ir įrengiant temperatūrines siūles. Temperatūrinei betono plėtimosi kompensacijai įrengiamos temperatūrinės (100/10mm) putų polietileno juostos siūlės, kai:

- Patalpos plotas didesnis nei 40 m²;
- Patalpos kraštinių santykis > 2:1;
- Tarp atskirų šildymo kontūrų;
- Tose vietose, kur vienos rūšies grindų konstrukcija pereina į kitos rūšies grindų konstrukciją;
- Ties durų slenksčiais.

Grindinio šildymo sistemos hidraulinis bandymas

Sumontavus grindinę šilumos tiekimo sistemą, būtina ją hidrauliškai išbandyti, atlikti paleidimo/derinimo darbus. Sistemai taip pat, turi būti atliktas šiluminis bandymas. Patikrinimas atliekamas su pilnai sumontuotais, bet nepaslėptais vamzdynais. Kontūrų sandarumą reikia patikrinti prieš betonuojant, atliekant hidraulinį bandymą oru ir/arba vandeniu.

Patikrinimo nurodymai:

- Vamzdyną užpildyti termofikatu ir visiškai nuorinti;

- Esant didesniems temperatūrų skirtumams (~10 K) tarp aplinkos temperatūros ir užpildomo vandens temperatūros, užpildžius sistemą vandeniu reikia palaukti 30 minučių, kad temperatūros susilygintų;
- Sandarumo patikrinimą galima atlikti su didžiausiu 6,0 barų slėgiu, perduodant vamzdynus betonuotojams slėgį reikia padidinti iki dvigubo eksploatacinio slėgio, bet mažiausias slėgis turi būti 6 barai;

Grindinio šildymo kiekių žiniaraštis 3 priede.

11.3 Šilumos siurblio parinkimas

$$P_{\text{šs}} \frac{\sigma_1 \cdot P_h}{\sigma_1 \cdot \sigma_3}, \text{ kW}$$

Čia: $P_h = 16161 \text{ kW}$, $\sigma_1 = 1,1$, $\sigma_3 = 0,97$.

$$P_{\text{šs}} \frac{1,1 \cdot 16161}{1,1 \cdot 0,97} = 16660 \text{ kW}$$

Šilumos siurblio oras / vanduo parinkimas. Aiškinamasis raštas

Parinkamas oras / vanduo šilumos siurblys Alfea Excellia 16 kW su el. tenu 9 kW.

Oras / vanduo katilinės kiekių žiniaraštis 5 priede.

Oras / vanduo šilumos šaltinio sistemų parametrai:

- Grindinė šildymo sistema: $T_{\text{tiek}} = 45^\circ\text{C}$ / $T_{\text{grįž}} = 35^\circ\text{C}$;

- Tiekiamas karštas vanduo (dezinfekcijos režimas): $T = 48^\circ\text{C}$ (60°C)

Pastatas šildomas oras / vanduo šilumos siurbliu Alfea Excellia 16 kW. Termofikacinis vanduo šilumos siurblyje integruoto A energijos klasės cirkuliacinio siurblio pagalba, patenka į šildomų grindų kontūrus. Integruotas cirkuliacinis siurblys veikia nominaliu greičiu tik tuomet, kai veikia šilumos siurblio kompresorius. Jei šildymo poreikio nėra, integruotas cirkuliacinis siurblys veikia minimaliu greičiu, tokiu būdu taupydamas elektros energiją.

Karštas vanduo ruošiamas tūriniam 300l vandens šildytuve. Jei temperatūra talpoje nukrenta žemiau numatytos, šilumos siurblio reguliatorius perjungia triegį perjungimo vožtuvą ir šilumos siurblys tuo metu startuoja karšto vandens šildymui. Karšto vandens ruošimas yra aukščiausio prioriteto. Karšto vandens terminė dezinfekcija vykdoma el. tenu integruotu karšto vandens šildytuve.

11.4 Šilumos siurblių derinimas, montavimas, darbų saugos reikalavimai

Maksimali aplinkos temperatūra normaliam naudojimui turi būti + 35°C. Žemiausia leidžiama aplinkos temperatūra yra +7°C. Oras turi būti švarus, santykinė oro drėgmė neturi viršyti 60% esant +30°C temperatūrai. Didesnė drėgmė yra leidžiama esant žemesnei aplinkos temperatūrai. Prietaiso montavimo vieta neturi viršyti 2000 m. aukščiau jūros lygio. Elektros prietaisams, naudojamiems 1000 m. virš jūros lygio, svarbu atkreipti dėmesį į dialektriko patvarumą sumažėjimą ir šaldymo sąlygas.

Prieš pradėdant bet kokius darbus, susijusius su šilumos siurbliu visada perskaityti įdiegimo instrukciją. Montavimas turi vykti nepajungus elektros įtampos į šilumos siurblių. Turi būti užtikrintas laisvas laisvas priėjimas prie elektros dalių, kad būtų galima išjungti įrenginį iškilus problemai, taip pat valant ir prižiūrint. Visi aukšto spaudimo buitinio vandens šildytuvai turi būti aprūpinti apsauginiu vožtuvu ant šalto vandens prie tiekimo į boilerį. Griežtai draudžiama aktyvuoti šilumos siurblių be vandens šildytuvuose.

Gaisro atveju rekomenduojama naudoti gesintuvus, turinčius CO₂ arba imtis priemonių, kurias nustato priešgaisriniai įstatymai.

Šilumos siurblys gali būti patalpintas bet kuriose nemažesnėse nei 30 m³ patalpose (išskyrus gyvenamąsias patalpas), kurių temperatūra nuo 7°C iki 35°C. Tačiau rekomenduojama šilumos siurblių talpinti didesnėse 15 - 25°C temperatūros patalpose, kad sukurti optimalias darbo sąlygas. Tinkama vieta būtų rūsys ar sandėliukas, kur reikalinga vėsesnė patalpos temperatūra. Jei vėsinimo nereikia, tai katilinė yra labai tinkama patalpa, nes ten įprastai eina šalto ir šilto vandens vamzdžiai. Renkantis vietą, atkreipkite dėmesį į faktą, kad vieta neturi būti dulkėta, nes dulės gali sugadinti šilumos siurblių ar paveikti jo veikimą. Šilumos siurblys turi būti pastatytas pagal gulsčiuką ant neslidžios dangos ir sureguliuotas reguliuojamomis kojelėmis.

Šilumos siurbLIAI yra pritvirtinti ant medinės paletės ir susukti į apsauginę plėvelę. Jie yra transportuojami vertikalioje pozicijoje. Leidžiama temperatūra transportuojant yra tarp +100°C ir +45°C, šilumos siurblys turi būti sumontuotas greitai. Jei neišeina sumontuoti greitai, laikykite jį sausoje, ventiliuojamoje vietoje, kambario temperatūroje ir vertikalioje pozicijoje. Šilumos siurblys gali būti perkeliamas rankomis, keltuvu ar kranu.

11.5 Vėdinimo sistemos projektavimas. Aiškinamasis raštas

Bendri duomenys

11.4 lentelė. Normatyvinių dokumentų sąrašas

Žymėjimas	Pavadinimas
STR 2.09.02:2005	Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas.
HN 33:2011	Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje
HN42:2004	Gyvenamųjų ir viešojo naudojimo pastatų mikroklimatas
STR 1.05.06:2005	Statinio projektavimas
STR 2.01.04:2004	Gaisrinė sauga. Pagrindiniai reikalavimai

Rekuperacinės vėdinimo sistemos oro kiekiai:

11.5 lentelė. Oro kiekių skaičiavimo lentelė

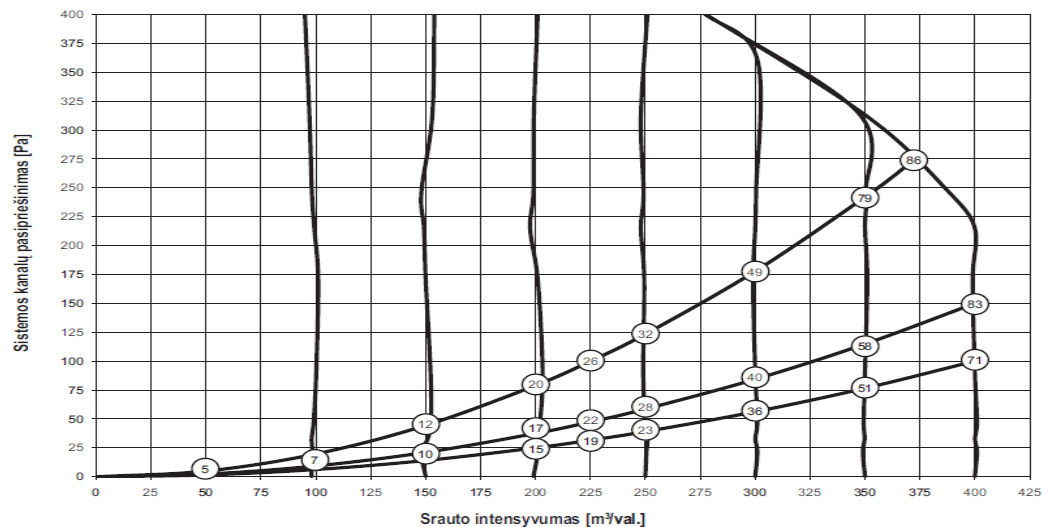
Eil. Nr.	Pavadinimas	Patalpos plotas, m ²	Patalpos tūris, m ³	Norminės oro kiekio vertės		Projektinis tiekiamo oro kiekis, m ³ /h	Projektinis šalinamo oro kiekis, m ³ /h
				Norminis tiekiamo oro kiekis	Norminis šalinamo oro kiekis		
1	2	3	4	5	6	7	8
101	Holas	32,22	87,29	-	-	-	-
102	Garažas	54,14	135,35	-	-	-	-
103	Sandėliukas	4,95	12,37	-	-	-	-
104	Sandėliukas	3,73	9,33	-	-	-	-
105	Techninė patalpa	23,03	62,18	-	10l/s	-	30
106	WC	3,34	9,02	-	12l/s	-	30
201	Virtuvė	12,54	40,13	-	15/s	-	60
202	Svetainė	74,07	237,02	0,38l/s 1m2 gr.	-	90	-
203	Holas	25,66	82,11	-	-	-	-
204	Darbo kambarys	16,98	54,34	0,38l/s 1m2 gr.	-	30	-
205	Vonia	4,6	14,72	-	12l/s	-	50
206	Vaiko kambarys	15,79	50,53	0,38l/s 1m2 gr.	-	30	-
207	Vaiko kambarys	13,71	43,87	0,38l/s 1m2 gr.	-	30	-
208	Drabužinė	11,03	35,30	-	-	-	-

11.6 lentelė. Oro kiekių skaičiavimo lentelė

Eil. Nr.	Pavadinimas	Patalpos plotas, m ²	Patalpos tūris, m ³	Norminės oro kiekio vertės		Projektinis tiekiamo oro kiekis, m ³ /h	Projektinis šalinamo oro kiekis, m ³ /h
				Norminis tiekiamo oro kiekis	Norminis šalinamo oro kiekis		
1	2	3	4	5	6	7	8
209	Vonia	14,32	45,82	-	12l/s	-	60
210	Miegamasis	18,77	60,06	0,38l/s 1m2 gr.	-	60	-
211	WC	6,02	19,26	-	12l/s	-	50
212	Dušas	2,57	8,22	-	12l/s	-	40
213	Pirtis	6,16	19,71	-	-	-	-
214	Priešpirtis	21,52	68,86	-	-	80	-
		365,15				320	320

Vėdinimo įrenginio parinkimas:

Pagal paskaičiuotą nominalų oro kiekį pastatui ir nustatytus slėgio nuostolius (6 priedas) parenkamas Brink Renovent 400 plokštelinis rekuperatorius.

11.1 pav. Ventiliatorių darbo nomograma

Gyvenamųjų patalpų vėdinimui parinktas BRINK Renovent Excellent 400 rekuperatorius su automatizuota vėsinimo funkcija vasaros naktimis, integruotu 1000 W lauko oro elektriniu pašildytuvu apsaugai nuo užšalimo, EC technologijos ventiliatoriais, plokštelinio priešpriešinių oro srautų šilumokaičiu. Vėdinimo įrenginys komplektuojamas su valdymo automatika.

Rekuperatoriaus maksimalus pajėgumas 400 m³/h prie 225 Pa. Rekuperatorius montuojamas rūsyje. Oras iš lauko paimamas per skardinį ortakį d250, kuris turi būti izoliuotas 19 mm izoliacija, per sieną oro paėmimo grotelėmis, oras išmetamas per stogą, per izoliuotą kaminėlį.

Vėdinimo įrenginiui reikalingas kondensato nuvedimas. Ventiliatorių keliamo triukšmo slopinimui įrengiami slopintuvai, rekuperatorius su vonioje sumontuotomis kolektorinėmis dėžėmis jungiamas lanksčių d180 ortakiu. Vonios lubose turi būti numatyta prieiga prie kolektorinių dėžių pravalos.

Kolektorinės dėžutės su difuzorių dėžutėmis jungiamos d75 lanksčiu ortakiu, kuris pagamintas iš bekvapės PE-HD medžiagos. Ortakio vidus yra padengtas antistatiškai, todėl neleidžia sėsti dulkėms. Sistemos sandarumą užtikrina sandarinimo tarpinės jungimo vietose.

Pirmojo aukšto lankstus ortakiai d75 vedžijami po pirmojo aukšto pakabinomis lubomis. Oras tiekiamas ir šalinamas per lubose įmontuotus tiekimo ir ištraukimo difuzorius. Kiekių žiniaraštis 7 priede.

Drėgmės pertekliui sumažinti iš priepirčio zonos (214 patalpa) projektuojamas oro sausintuvas.

11.5 Oro sausintuvo parinkimas

Drėgmės tarša. Ją sukelia:

- technologiniai procesai;
- vandens ar kitų skysčių garavimas nuo atvirų paviršių (šlapių grindų, ruošinių, baseinų paviršiaus);
- žmonių išskiriama drėgmė.

Drėgmės patekimo į aplinkos orą šaltiniai yra:

$$W_b = W_{ap} + W_{zm} + W_{inf}, \quad kg/h$$

Čia: W_{ap} – technologiniai įrengimai(garas nuo paviršių), (kg/h)

W_{zm} – žmonės, (kg/h)

W_{inf} – besiveržiantis į patalpas lauko oras(nevertinamas), (kg/h)

Drėgmės kiekių skaičiavimas

1. Nuo atvirų vandens paviršių:

$$W_{ap} = 7,5 \cdot 10^{-3} \cdot c_g \cdot (p_{sot} - p_g) \cdot A, \text{ kg/h}$$

Čia:

c_g -garavimo koeficientas priklausantis nuo vandens temperatūros ir oro srauto judėjimo greičio ties garavimo paviršiumi, $\text{kg}/(\text{m}^2 \cdot \text{h} \cdot \text{Pa})$

$$c_g = a + 0,0174 \cdot v$$

a - aplinkos oro gravitacinio judrumo faktorius, priklausantis nuo aplinkos temperatūros.

11.7 lentelė. Koeficiento a reikšmės

Vandens temperatūra °C	Iki 30	40	50	60	70	80	90	100
a	0,022	0,028	0,033	0,037	0,041	0,046	0,051	0,06

v - oro judėjimo greitis ties vandens paviršiumi, m/s; (priimame 0,2 m/s)

p_{sot} - sotoaus vandens garo (garuojančio vandens paviršiuje, esant atitinkamai jo temperatūrai) parcialinis (dalinis) slėgis, Pa;

p_p - vandens garo aplinkos ore (į kurį patenka garas) parcialinis (dalinis) slėgis, Pa;

a - garuojančio paviršiaus plotas, m^2 .

11.8 lentelė. Garuojančio vandens, t_w °C ir jo garavimo paviršiaus t_{pav} °C temperatūrų tarpusavio priklausomybė.

Vandens temp. t_w °C	20	30	40	50	60	70	80	90	100
Vandens pavirš. temp. t_{pav} °C	18	28	37	45	51	58	69	82	97

Pastabos.

1. Jeigu garuojantis vanduo nuolat šildomas, kad jo temperatūra visą laiką būtų pastovi, tuomet, apskaičiuojant išgaravusio vandens kiekį, garuojančio vandens paviršiaus temperatūra šiek tiek mažinama - žr. 11.7 lentelę.

2. Tais atvejais, kai vanduo (vonioje) pastoviai maišomas, tuomet galima priimti, kad $t_w = t_{pav}$.

3. Jeigu garuojantis vanduo šilumą tik ima iš aplinkos oro, tuomet nustatant sotaus garo dalinį slėgį p_{sot} vadovaujamesi aplinkos oro šlapio termometro temperatūra $t_{iš}$.

Kad apskaičiuoti kiek išgaruos vandens nuo baseino paviršiaus, priimu:

Vonios / baseino paviršiaus plotas yra $4,1 \text{ m}^2$, vandens temperatūra $t_w = 35 \text{ }^\circ\text{C}$, vonioje vanduo nemaišomas, patalpos oro temperatūra 23°C , santykinė drėgmė 55%. Ties vonios paviršiumi oras juda $0,2 \text{ m/s}$ greičiu.

Vadovaudamiesi 11.8 lentele nustatome, kad esant vandens temperatūrai vonioje $t_w = 35^\circ\text{C}$, jos paviršiuje vandens temperatūra bus $t_{pav} = 33^\circ\text{C}$.

Pagal oro fizinius parametrus (priedas 9) nustatome sotaus garo parcialinį (dalinį) slėgį p_{sot} esant $t_{pav} = 33^\circ\text{C}$ $p_{sot} = 50,179 \cdot 10^2 \text{ Pa}$.

Naudodamiesi I-d diagrama, pagal patalpos temperatūra 23°C ir santykinę drėgmę 55%, surandame, kad $p_p = 14,5 \cdot 10^2 \text{ Pa}$

Vadovaudamiesi 11.7 lentele randame, kad esant $t_w = 35 \text{ }^\circ\text{C}$, koeficientas $a = 0,025$

Tuomet gauname:

$$\begin{aligned} W_{ap} &= 7,5 \cdot 10^{-3} \cdot (a + 0,0174v) \cdot (p_{sot} - p_g) \cdot A \\ &= 7,5 \cdot 10^{-3} \cdot (0,025 + 0,0174 \cdot 0,2) \cdot (50,179 \cdot 10^2 - 14,5 \cdot 10^2) \cdot 4,1 = 6,5 \text{ kg/h} \end{aligned}$$

2. Nuo žmonių:

$$W_{zm} = q_w \cdot n, \quad \text{g/h}$$

Čia:

q_w - į aplinką vieno žmogaus išskiriamas drėgmės kiekis, g/h, priklausomai nuo atliekamo darbo pobūdžio ir aplinkos oro temperatūros, $^\circ\text{C}$ (žr. 10.9 lentelę);

n – žmonių skaičius patalpoje.

11.9 lentelė. Žmogaus kūno išskiriama drėgmė g/h.

Darbo pobūdis	Drėgmės, išskiriamos į aplinką, intensyvumas priklausomai nuo oro temperatūros, g/h					
	10 °C	15 °C	20 °C	25 °C	30 °C	35 °C
Ramybės būseną	50	43	37	50	75	115
Lengvas darbas	32	53	75	115	150	210
Vidutinis darbas	75	110	145	185	230	280
Sunkus darbas	135	185	245	300	360	415

$$W_{zm} = 164 \cdot 4 = 656 \text{ g/h} = 0,656 \text{ kg/h}$$

Apskaičiuojame bendrą drėgmės kiekį išsiskirianti priešpirtyje

$$W_B = 6,5 + 0,6560 = 7,12 \text{ kg/h}$$

Pagal gautus duomenis parenkamas sausintuvas priešpirties patalpai su baseinu skirtu 4 asm. naudojimui (žr. priede 8).

12. IŠVADOS

1. Atlikus energijos transformacijos koeficiento COP analizę nustatyta, kad oras / vanduo šilumos siurblių naudingumo koeficientas prie žemų lauko oro temperatūra ir ruošiamo 40 °C šilumnešio ženkliai mažėja, aukščiausias nustatytas naudingumo koeficientas prie -15°C lauko oro ir ruošiamo 40°C šilumnešio yra 2,24 vadovaujantis duomenimis gautais iš 3 skirtingų gamintojų. Nustatytas aukščiausias šilumos siurblio gruntas / vanduo naudingumo koeficientas prie 0°C grunto ir ruošiamo 45°C yra 3,73. Tai rodo, kad šilumos siurblio gruntas / vanduo naudingumo koeficientas yra didesnis ir mažiau priklausomas nuo žemų aplinkos oro temperatūrų.

2. Atlikus sezoninio transformacijos koeficiento SCOP analizę realiai veikiančiose sistemose Vilniaus rajone, panašaus šildomo ploto bei energetinės klasės namuose nustatyta, kad didžiausi elektros energijos suvartojimai yra spalio-balandžio mėnesiais, o mažiausi gegužės-rugsėjo mėnesiais kai energija yra naudojama tik karšto vandens ruošimui. Apskaičiuotas SCOP name su oras/vanduo sistema yra 3,22, o name su gruntas / vanduo sistema 4,73.

3. Įvertinus oras / vanduo ir gruntas / vanduo sistemų įrengimo kaštus bei modeliavimo programa Polysun atlikus sistemų simuliaciją pasirinkta ekonomiškiausia ir ilgaamžiškiausia sistema naujai projektuojamam pastatui yra oras / vanduo sistema, kuri pastato šildymui ir karšto vandens ruošimui per metus sunaudos 11442 kWh. Tai kainuos 1492 eur per metus.

13. LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas STR 2.09.02:2005;
2. Pastato šildymo sistemos galia. Šilumos poreikis šildymui STR 2.09.04:2008;
3. Statinio projektavimas RSN 156-94;
4. Gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų patalpų mikroklimatas HN 42-2009;
5. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje HN 33:2011;
6. Gaisrinė sauga. Pagrindiniai reikalavimai STR 2.01.04:2004;
7. Ignas Šateikis, Atsinaujinančios ir alternatyviosios energijos naudojimas šilumos gamybai, Technologija, Kaunas, 2003;
8. Satsys Kytra, Atsinaujinantys energijos šaltiniai, Technologija, Kaunas, 2006;
9. Vykintas Šuksteris, „Požeminės šiluminės energijos panaudojimo pastatų šildymui ir vėsinimui šalyje galimybių įvertinimas ir rekomendacijų dėl šios energijos minėtiems tikslams parengimas“, Kaunas, 2007;
10. Single family house: Heat Pump or Gas Boiler? Tautvydas Antanas Aleksandravičius. Kaunas;
11. LST EN 15316-4-2:2008 Pastatų šildymo sistemos. Sistemos energijos poreikio ir sistemos našumo skaičiavimo metodas. 4–2 dalis. Patalpoms šildyti skirtos šilumos gamybos sistemos, šilumos siurblių sistemos;
12. Mokslas – Lietuvos ateitis. Realus šilumos siurblio sezoninis energijos transformacijos koeficientas. Rolandas Jonynas, Rokas Valančius. Vykintas Šuksteris;
13. Mokslas – Lietuvos ateitis. Realiai veikiančio šilumos siurblio efektyvumo tyrimas. Vygantas Žėkas, Vytautas Martinaitis;
14. Prieiga per internetą <http://www.cres.gr/greenbuilding/> [žiūrėta 2016-12-14];
15. Prieiga per internetą <http://www.journals.indexcopernicus.com/> [žiūrėta 2016-12-14];
16. Prieiga per internetą <http://www.mitsubishielectric.com/> [žiūrėta 2016-10-24];

17. Priega per internetą <http://www.aircon.panasonic.eu/> [žiūrėta 2016-10-24];
18. Priega per internetą <http://www.atlantic-comfort.com/> [žiūrėta 2016-10-24];
19. Priega per internetą <http://www.alpha-innotec.ie/> [žiūrėta 2016-10-24];
20. Priega per internetą <http://www.smartheat.de/> [žiūrėta 2016-10-24];
21. Priega per internetą <https://www.vaillant.de> [žiūrėta 2016-10-24];
22. Priega per internetą <http://www.eso.lt/> [žiūrėta 2017-01-03];
23. Priega per internetą [http://www.academia.edu/2300785/A review of domestic heat pumps](http://www.academia.edu/2300785/A_review_of_domestic_heat_pumps) [žiūrėta 2017-01-03].

14. PRIEDAI

1. Priedas. Šilumos nuostolių skaičiavimai per atitvaras

1.1 lentelė. Šilumos nuostolių skaičiavimo suvestinė

Patalpa, temp., °C	Atitvaros					Pataisa $k_a \times b_u$	Pataisa dėl			SŠN per atitvaras $H_{el}, W/K$	SŠN per atitvaras $\Sigma H_{el} = H_{en}, W/K$	SŠN per ilginius šiluminiu s tiltelius $H_{\psi}, W/K$	SŠN dėl vėdinimo ir inf. $H_v, W/K$	$\Sigma H,$ W/K	$(\theta_i - \theta_e), ^\circ C$	Šildymo galia $P_h,$ W
	Paviršius / orientacij a	Matmenys, m		Plotas, m ²	U, W/m ² K		atitv. orientac. Δk_o	šildymo priedaisų rūšies Δk_h	$1 + \Sigma \Delta k$							
		Plotis	Aukštis													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
101/+20	IS/S	8	2,70	21,60	0,11	1	0,05	0,04	1,09	2,59	15,39	0,12	8,85	24,36	43	1047,37
	IS/V	3,6	2,70	2,47	0,11	1	0	0,04	1,04	0,28						
	L/V	1,59	2,40	3,82	0,85	1	0	0,04	1,04	3,37						
	D/V	1,43	2,40	3,43	0,85	1	0	0,04	1,04	3,03						
	VS/P	8,60	2,70	21,29	0,11	0,5	0	0,04	1,04	1,22						
	D/P	0,90	2,15	1,94	0,85	0,5	0	0,04	1,04	0,86						
	Gr/	-	-	32,33	0,12	1	0	0,04	1,04	4,03						
102/+10	VS/S	8,60	2,50	19,57	0,11	0,5	0,05	0,04	1,09	1,17	27,44	5,37	12,47	45,28	33	1494,32
	D/S	0,90	2,15	1,94	0,85	1	0	0,04	1,04	1,71						
	IS/V	7,60	2,50	8,25	0,11	1	0	0,04	1,04	0,94						
	D/V	5,00	2,15	10,75	0,85	1	0	0,04	1,04	9,50						
	IS/R	8,00	2,50	20,00	0,11	1	0	0,04	1,04	2,29						
	Gr/	-	-	54,14	0,12	1	0	0,04	1,04	6,76						
	St/			54,14	0,09	1	0	0,04	1,04	5,07						
103/+10	IS/V	1,50	2,50	3,75	0,11	1	0	0,04	1,04	0,43	2,37	0,45	1,14	3,96	33	130,62
	IS/P	3,00	2,50	7,50	0,11	1	0	0,04	1,04	0,86						
	Gr/	-	-	4,95	0,12	1	0	0,04	1,04	0,62						
	St/			4,95	0,09	1	0	0,04	1,04	0,46						
104/+10	IS/R	2,00	2,50	5,00	0,11	1	0	0,04	1,04	0,57	2,08	0,47	0,86	3,41	33	112,60
	IS/P	1,50	2,50	3,75	0,11	1	0	0,04	1,04	0,43						
	Gr/	-	-	4,95	0,12	1	0	0,04	1,04	0,62						
	St/			4,95	0,09	1	0	0,04	1,04	0,46						
105/+20	IS/P	2,50	2,70	6,75	0,11	1	0	0,04	1,04	0,77	6,46	1,39	5,73	13,58	43	584,09
	IS/R	6,50	2,70	17,55	0,11	1	0	0,04	1,04	2,01						
	IS/S	2,50	2,70	6,75	0,11	1	0,05	0,04	1,09	0,81						
	Gr/	-	-	23,03	0,12	1	0	0,04	1,04	2,87						
106/+20	IS/S	1,50	2,70	4,05	0,11	0,5	0	0,04	1,04	0,23	0,65	0,15	0,83	1,63	43	70,03
	Gr/	-	-	3,34	0,12	1	0	0,04	1,04	0,42						

1.2 lentelė. Šilumos nuostolių skaičiavimo suvestinė

Patalpa, temp., °C	Atitvaras					Pataisa $k_a \times b_u$	Pataisa dėl			SŠN per atitvaras $H_{el}, W/K$	SŠN per atitvaras $\Sigma H_{el} = H_{en}$, W/K	SŠN per ilginius šiluminius siltelius $H_{\psi}, W/K$	SŠN dėl vėdinimo ir inf. $H_v, W/K$	$\Sigma H,$ W/K	$(\theta_i - \theta_e),$ °C	Šildymo galia $P_h,$ W
	Paviršius / orientacij a	Matmenys, m		Plotas, m ²	U, W/m ² K		atitv. orientac. Δk_o	šildymo prietaisų rūšies Δk_h	1+ $\Sigma \Delta k$							
		Plotis	Aukštis													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
201/+20	IS/S	10,20	3,20	28,74	0,11	1	0	0,04	1,04	3,29	12,12	3,79	4,42	20,33	43	874,40
	L/S	0,50	2,60	1,30	0,85	1	0	0,04	1,04	1,15						
	L/S	0,50	2,60	1,30	0,85	1	0	0,04	1,04	1,15						
	L/S	0,50	2,60	1,30	0,85	1	0	0,04	1,04	1,15						
	IS/V	6,05	3,20	16,76	0,11	1	0	0,04	1,04	1,92						
	L/V	0,50	2,60	1,30	0,85	1	0	0,04	1,04	1,15						
	L/V	0,50	2,60	1,30	0,85	1	0	0,04	1,04	1,15						
	St/	-	-	12,54	0,09	1	0	0,04	1,04	1,17						
202/+20	IS/V	6,05	3,20	16,76	0,11	1	0	0,04	1,04	1,92	47,27	4,41	21,76	73,44	43	3157,76
	L/V	0,50	2,60	1,30	0,85	1	0	0,04	1,04	1,15						
	L/V	0,50	2,60	1,30	0,85	1	0	0,04	1,04	1,15						
	L/R	9,50	3,20	30,40	0,85	1	0	0,04	1,04	26,87						
	Gr/	-	-	74,07	0,12	1	0	0,04	1,04	9,24						
	St/	-	-	74,07	0,09	1	0	0,04	1,04	6,93						
203/+17	IS/S	9,00	3,20	23,60	0,11	1	0,05	0,04	1,09	2,83	13,25	3,98	8,29	25,52	40	1020,86
	L/S	0,50	2,60	1,30	0,85	1	0,05	0,04	1,09	1,20						
	L/S	0,50	2,60	1,30	0,85	1	0,05	0,04	1,09	1,20						
	L/S	0,50	2,60	1,30	0,85	1	0,05	0,04	1,09	1,20						
	L/S	0,50	2,60	1,30	0,85	1	0,05	0,04	1,09	1,20						
	Gr/	-	-	25,66	0,12	1	0	0,04	1,04	3,20						
	St/	-	-	25,66	0,09	1	0	0,04	1,04	2,40						
204/+20	L/P	3,80	3,20	12,16	0,85	1	0	0,04	1,04	10,75	14,46	1,08	5,49	21,03	43	904,20
	GR/	-	-	16,98	0,12	1	0	0,04	1,04	2,12						
	St/	-	-	16,98	0,09	1	0	0,04	1,04	1,59						
205/+23	Gr/	-	-	4,60	0,12	1	0	0,04	1,04	0,57	1,00	0,00	1,49	2,49	46	114,75
	St/	-	-	4,60	0,09	1	0	0,04	1,04	0,43						
206/+20	L/P	4,60	3,20	14,72	0,85	1	0	0,04	1,04	13,01	16,46	1,21	5,10	22,77	43	979,15
	Gr/	-	-	15,79	0,12	1	0	0,04	1,04	1,97						
	St/	-	-	15,79	0,09	1	0	0,04	1,04	1,48						
207/+20	L/P	3,60	3,20	11,52	0,85	1	0	0,04	1,04	10,18	13,18	1,06	4,43	18,67	43	802,72
	Gr/	-	-	13,71	0,12	1	0	0,04	1,04	1,71						
	St/	-	-	13,71	0,09	1	0	0,04	1,04	1,28						

1.3 lentelė. Šilumos nuostolių skaičiavimo suvestinė

Patalpa, temp., °C	Atitvaros					Pataisa $k_a \times b_u$	Pataisa dėl			SŠN per atitvaras $H_{el}, W/K$	SŠN per atitvaras $\Sigma H_{el} = H_{en}, W/K$	SŠN per ilginius šiluminiu s tiltelius $H_{\psi}, W/K$	SŠN dėl vėdinimo ir inf. $H_v, W/K$	$\Sigma H,$ W/K	$(\theta_i - \theta_e), ^\circ C$	Šildymo galia $P_h,$ W
	Paviršius / orientacij a	Matmenys, m		Plotas, m ²	U, W/m ² K		atitv. orientac. Δk_o	šildymo prietaisų rūšies Δk_h	1+ $\Sigma \Delta k$							
		Plotis	Aukštis													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
208/+20	IS/S	2,50	3,20	5,40	0,11	1	0,05	0,04	1,09	0,65	5,47	2,70	3,56	11,73	43	504,19
	L/S	0,50	2,60	1,30	0,85	1	0,05	0,04	1,09	1,20						
	L/S	0,50	2,60	1,30	0,85	1	0,05	0,04	1,09	1,20						
	Gr/	-	-	11,03	0,12	1	0	0,04	1,04	1,38						
	St/	-	-	11,03	0,09	1	0	0,04	1,04	1,03						
209/+23	L/P	2,70	3,20	8,64	0,11	1	0	0,04	1,04	0,99	4,12	1,60	4,63	10,35	46	475,91
	St/	-	-	14,32	0,09	1	0	0,04	1,04	1,34						
	Gr/	-	-	14,32	0,12	1	0	0,04	1,04	1,79						
210/+20	IS/S	4,70	3,20	15,04	0,11	1	0,05	0,04	1,09	1,80	25,02	3,38	6,07	34,47	43	1482,30
	IS/R	2,00	3,20	6,40	0,11	1	0	0,04	1,04	0,73						
	L/R	1,50	3,20	4,80	0,85	1	0	0,04	1,04	4,24						
	L/P	5,00	3,20	16,00	0,85	1	0	0,04	1,04	14,14						
	St/	-	-	18,77	0,09	1	0	0,04	1,04	1,76						
	GR/	-	-	18,77	0,12	1	0	0,04	1,04	2,34						
211/+23	IS/V	3,40	3,20	10,88	0,11	1	0	0,04	1,04	1,24	3,71	1,31	1,95	6,97	46	320,56
	L/V	0,50	2,60	1,30	0,85	1	0	0,04	1,04	1,15						
	St/	-	-	6,02	0,09	1	0	0,04	1,04	0,56						
	GR/	-	-	6,02	0,12	1	0	0,04	1,04	0,75						
212/+23	IS/V	1,15	3,20	3,68	0,11	1	0	0,04	1,04	0,42	0,98	0,23	0,75	1,96	46	90,26
	St/	-	-	2,57	0,09	1	0	0,04	1,04	0,24						
	GR/	-	-	2,57	0,12	1	0	0,04	1,04	0,32						
213/+23	IS/V	2,20	3,20	7,04	0,11	1	0	0,04	1,04	0,81	3,10	0,58	1,81	5,49	46	252,66
	IS/P	2,60	3,20	8,32	0,11	1	0	0,04	1,04	0,95						
	St/	-	-	6,16	0,09	1	0	0,04	1,04	0,58						
	GR/	-	-	6,16	0,12	1	0	0,04	1,04	0,77						
214/+23	IS/P	5,00	3,20	16,00	0,11	1	0	0,04	1,04	1,83	27,95	3,30	6,63	37,88	46	1742,37
	L/S	4,60	3,20	14,72	0,85	1	0,05	0,04	1,09	13,64						
	L/V	2,75	3,20	8,80	0,85	1	0	0,04	1,04	7,78						
	St/	-	-	21,52	0,09	1	0	0,04	1,04	2,01						
	GR/	-	-	21,52	0,12	1	0	0,04	1,04	2,69						
																16161,11

2. Priedas. Hidrauliniai skaičiavimai

2.1 lentelė. Hidrauliniai grindų šildymo skaičiavimai

Žiedo Nr.	Ap, m ²	Ph,W/m ² K	qo,W/m ²	qmax, W/m ²	Ttiek, °C	Tgr, °C	Θi, °C	b, cm	d, mm	L kontūro,m	m, kg/h	v, m/s	Δp, kPa	Δt
Kolektorius 1-1														
101;1	16,16	523,69	32,41	100,8	45	35	20	0,3	18x2	55,9	49,49	0,10	1,06	6,03
101;2	16,16	523,69	32,41	100,8	45	35	20	0,3	18x2	53,9	49,49	0,10	1,02	6,03
102;1	18,05	498,1	27,60	212,8	45	35	10	0,3	18x2	66,7	47,08	0,10	1,27	5,74
102;2	18,05	498,1	27,60	212,8	45	35	10	0,3	18x2	63,0	47,08	0,10	1,20	5,74
102;3	18,05	498,1	27,60	212,8	45	35	10	0,3	18x2	60,2	47,08	0,10	1,14	5,74
103	4,95	130,62	26,39	212,8	45	35	10	0,3	18x2	38,1	12,34	0,10	0,72	1,50
104	3,73	112,6	30,19	212,8	45	35	10	0,3	18x2	29,4	10,64	0,10	0,56	1,30
105	23,03	584,09	25,36	100,8	45	35	20	0,3	18x2	76,8	55,20	0,12	1,46	6,73
106	3,34	70,03	20,97	100,8	45	35	20	0,15	18x2	22,3	6,62	0,10	0,42	0,81
Kolektorius 2-1														
201	12,54	874,4	69,73	100,8	45	35	20	0,15	18x2	103,6	82,64	0,15	3,11	10,07
202;1	14,81	631,55	42,64	100,8	45	35	20	0,2	18x2	78,1	59,69	0,12	1,64	7,28
202;2	14,81	631,55	42,64	100,8	45	35	20	0,2	18x2	86,4	59,69	0,12	1,81	7,28
202;3	14,81	631,55	42,64	100,8	45	35	20	0,2	18x2	85,7	59,69	0,12	1,80	7,28
202;4	14,81	631,55	42,64	100,8	45	35	20	0,2	18x2	82,9	59,69	0,12	1,74	7,28
202;5	14,81	631,55	42,64	100,8	45	35	20	0,2	18x2	74,1	59,69	0,12	1,56	7,28
211	6,02	320,56	53,25	67,2	45	35	23	0,1	18x2	60,2	30,30	0,1	1,26	3,69
212	2,57	90,26	35,12	67,2	45	35	23	0,1	18x2	25,7	8,53	0,1	0,54	1,04
213	6,16	252,66	41,02	67,2	45	35	23	0,2	18x2	30,8	23,88	0,1	0,65	2,91
214;1	7,17	580,79	81,00	67,2	45	35	23	0,1	18x2	71,7	54,89	0,12	1,51	6,69
214;2	7,17	580,79	81,00	67,2	45	35	23	0,1	18x2	73,7	54,89	0,12	1,55	6,69
214;3	7,17	580,79	81,00	67,2	45	35	23	0,1	18x2	75,2	54,89	0,12	1,58	6,69
Kolektorius 2-2														
203;1	12,83	510,43	39,78	134,4	45	35	17	0,2	18x2	68,2	48,24	0,1	1,43	5,88
203;2	12,83	510,43	39,78	134,4	45	35	17	0,2	18x2	64,2	48,24	0,1	1,35	5,88
204;1	8,49	452,1	53,25	100,8	45	35	20	0,15	18x2	63,0	42,73	0,1	1,32	5,21
204;2	8,49	452,1	53,25	100,8	45	35	20	0,15	18x2	56,6	42,73	0,1	1,19	5,21
205	4,6	114,75	24,95	67,2	45	35	23	0,1	18x2	52,0	10,85	0,1	1,09	1,32
206;1	7,9	489,6	61,97	100,8	45	35	20	0,15	18x2	52,7	46,27	0,1	1,11	5,64
206;2	7,9	489,6	61,97	100,8	45	35	20	0,15	18x2	54,7	46,27	0,1	1,15	5,64
207	13,71	802,72	58,55	100,8	45	35	20	0,15	18x2	91,4	75,87	0,14	1,92	9,25
208	11,03	504,19	45,71	100,8	45	35	20	0,2	18x2	55,2	47,65	0,1	1,16	5,81
209;1	7,16	238	33,24	67,2	45	35	23	0,1	18x2	71,6	22,49	0,1	1,50	2,74
209;2	7,16	238	33,24	67,2	45	35	23	0,1	18x2	72,9	22,49	0,1	1,53	2,74
210;1	6,3	494,1	78,43	100,8	45	35	20	0,1	18x2	65,0	46,70	0,1	1,37	5,69
210;2	6,3	494,1	78,43	100,8	45	35	20	0,1	18x2	63,0	46,70	0,1	1,32	5,69
210;3	6,3	494,1	78,43	100,8	45	35	20	0,1	18x2	63,2	46,70	0,1	1,33	5,69

2.2 lentelė. Hidrauliniai magistalių skaičiavimai

Ruožo Nr.	Apkrova $\Sigma P, W$	Srauto masė $G, \text{kg/h}$	Ruožo ilgis l, m	Vamzdžio skersmuo d, mm	Lyginamieji trinties nuostoliai $R, \text{Pa/m}^1$	Tėkmės greitis $v, \text{m/s}$	Dinaminis slėgis $p_{\text{din}}, \text{Pa}$	Vietinių kliūčių koeficientų suma $\Sigma \zeta$	Ruožo slėgio nuostoliai dėl trinties R_{xl}, Pa	Ruožo slėgio nuostoliai dėl vietinių kliūčių Z, Pa	$R_{xl}+Z, \text{Pa}$	Pastabos
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Skaičiuojamasis tolimiausias žiedas												
1	16161,11	758,86	2	40	31	0,25	3,13	0,26	62	8,13	70,13	
2	12722,09	597,38	4,53	32	55	0,32	5,12	1,3	249,15	66,56	315,71	
3	6438,01	302,30	27	32	15	0,15	1,13	0,34	405	3,83	408,83	
3'	6438,01	302,30	26,7	40	15	0,15	1,13	0,34	400,5	3,83	404,33	
2'	12722,09	597,38	4,03	32	55	0,32	5,12	1,3	221,65	66,56	288,21	
1'	16161,11	758,86	1,9	32	31	0,25	3,13	0,26	58,9	8,13	67,03	

3. Priedas. Šildomų grindų įrengimo kiekių žiniaraštis

3.1 lentelė. Kiekių žiniaraštis

Eilės Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	Kiekis vnt.
1	Kolekatoriaus spintelė	vnt	3
2	Grindinio šildymo kolektorius 9 žiedų	vnt	1
3	Grindinio šildymo kolektorius 12 žiedų	vnt	1
4	Grindinio šildymo kolektorius 14 žiedų	vnt	1
5	Kolekatoriaus ir spintelės montavimas	kompl.	3
6	Fasoninės kolekatoriaus pajungimo medžiagos	kompl.	3
7	Grindinio šildymo vamzdis d18	m	2300
8	Grindinio šildymo vamzdžio klojimo darbai	kompl.	1
9	Vamzdis PPR 32	m	50
10	Vamzdis PPR 20	m	20
11	Izoliacija 13mm	m	70
12	Izoliavimo darbai	kompl.	1
13	Sistemos paleidimo, derinimo darbai	kompl.	1
14	Hidrauliniai bandymai	kompl.	1
15	Kambario termostatai	vnt	12
16	Elektrinės pavarėlės	vnt	35
17	Komutacinė dėžutė	vnt	3
18	Valdymo automatikos montavimo darbai	kompl.	1

4. Priedas. Šilumos siurblio gruntas / vanduo katilinės įrengimo kiekių žiniaraštis

4.1 lentelė. Kiekių žiniaraštis

Eilės Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	Kiekis vnt.
1	Šilumos siurblys gruntas / vanduo 17 kW, su karšto vandens talpa ir cirkuliaciniais siurbliais	kompl.	1
2	Išsiplėtimo indas 18l su kronšteinu	kompl.	1
3	Išsiplėtimo indas 35l su kronšteinu	kompl.	1
4	Perjungimo vožtuvas su pavara	kompl.	1
5	Ventilis DN32	vnt	10
6	Ventilis DN25	vnt	12
7	Ventilis DN40	vnt	2
8	Mechaninis filtras DN40	vnt	1
9	Mechaninis filtras DN32	vnt	1
10	Srauto matuokliai DN32	vnt	8
11	Apsauginis vožtuvas 6bar	vnt	6
12	Manometras	vnt	2
13	Termometras	vnt	2
14	Cirkuliacinis siurblys karštam vandeniui	vnt	1
15	Automatiniai nuorintojai	vnt	2
16	PE vamzdis 32	m	480
17	Antikondensacinė izoliacija 9mm	m	20
18	Izoliavimo darbai	kompl.	1
19	PE vamzdis 40	m	5
20	PPR vamzdis 32	m	7
21	PPR vamzdis 40	m	4
22	Katilinės montavimo darbai	kompl.	1
23	Gręžinių įrengimo darbai	kompl.	1
24	Sistemos paleidimo, derinimo darbai	kompl.	1
25	Hidrauliniai bandymai	kompl.	1

5. Priedas. Šilumos siurblio oras / vanduo katilinės įrengimo kiekių žiniaraštis

5.1 lentelė. Kiekių žiniaraštis

Eilės Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	Kiekis vnt.
1	Šilumos siurblys oras / vanduo 17 kW, su karšto vandens talpa ir cirkuliaciniais siurbliais	kompl.	1
2	Išsiplėtimo indas 35l su kronšteinu	kompl.	1
3	Trieigis vožtuvas su pavara	kompl.	1
4	Ventilis DN32	vnt	10
5	Ventilis DN25	vnt	12
6	Ventilis DN40	vnt	2
7	Mechaninis filtras DN40	vnt	1
8	Mechaninis filtras DN32	vnt	1
9	Apsauginis vožtuvas 6bar	vnt	6
10	Manometras	vnt	2
11	Termometras	vnt	2
12	Cirkuliacinis siurblys karštam vandeniui	vnt	1
13	Automatiniai nuorintojai	vnt	2
14	PPR vamzdis 32	m	7
15	PPR vamzdis 40	m	4
16	Varinis vamzdis su izoliacija 5/8'	m	15
17	Varinis vamzdis su izoliacija 3/8'	m	15
18	Pastatomas kronšteinas išoriniam blokui	kompl.	1
19	Išorinio bloko montavimo darbai	kompl.	1
20	Katilinės montavimo darbai	kompl.	1
21	Sistemos paleidimo, derinimo darbai	kompl.	1
22	Hidrauliniai bandymai	kompl.	1

6. Priedas. Aerodinaminiai skaičiavimai

6.1 lentelė. Aerodinaminių skaičiavimų suvestinė

Ruožo Nr.	Debitas L, m ³ /h	Ilgis l, m	Skersmuo, mm	Greitis v, m/s	Trinties nuostoliai R/m' Pa	Trinties nuostoliai ruožui RI, RI= R•l Pa	Dinaminis slėgis p _{din} , Pa	Vietinių kliūčių koeficientų suma Σζ	Slėgio nuostoliai dėl vietinių kliūčių Z, Z= p _{din} •Σζ Pa	R I + Z, Pa	Pastabos
1	320	13,50	250	1,5	0,4	5,40	1,35	11,22	15,15	20,55	
2	320	4,60	200	4	1,4	6,44	9,60	7,24	69,50	75,94	
3	40	20,00	63	3,5	4	80,00	7,35	1,7	12,50	92,50	
										Viso:	188,99

Ruožo Nr.	Debitas L, m ³ /h	Ilgis l, m	Skersmuo, mm	Greitis v, m/s	Trinties nuostoliai R/m' Pa	Trinties nuostoliai ruožui RI, RI= R•l Pa	Dinaminis slėgis p _{din} , Pa	Vietinių kliūčių koeficientų suma Σζ	Slėgio nuostoliai dėl vietinių kliūčių Z, Z= p _{din} •Σζ Pa	R I + Z, Pa	Pastabos
1	320	5,40	250	1,5	0,4	2,16	1,35	11,22	15,15	17,31	
2	320	4,60	200	4	1,4	6,44	9,60	7,24	69,50	75,94	
3	40	20,00	63	3,5	4	80,00	7,35	1,7	12,50	92,50	
										Viso:	185,75

7. Priedas. Vėdinimo sistemos įrengimo kiekių žiniaraštis

7.1 lentelė. Kiekių žiniaraštis

Eilės Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	Kiekis vnt.
1	Vėdinimo įrenginys, našumas 400m ³	vnt	1
2	Valdiklis	vnt	1
3	Skardinis ortakis D250	m	20
4	Skardinis ortakis D200	m	7
5	Izoliacija 19mm	m	60
6	Izoliavimo darbai	kompl.	2
7	Fasoninės dalys vėdinimo įrenginio pajungimui	kompl.	1
8	Vėdinimo įrenginio montavimo darbai	kompl.	1
9	Kaminėlis D200	vnt	1
10	Grotelės D250	vnt	1
11	Difuzoriaus dėžutės	vnt	15
12	Oro padavimo difuzoriai	vnt	7
13	Oro ištraukimo difuzoriai	vnt	8
14	Oro tiekimo/ištraukimo kolektorius	vnt	2
15	Grotelių, difuzorių montavimo darbai	kompl.	1
16	Lankstus ortakis d75	m	350
17	Ortakio tiesimo darbai	kompl.	1
18	Oro sausintuvas	vnt	1
19	Skardinis ortakis D160	m	5
20	Skardinis ortakis D125	m	5
21	Izoliacija 30mm	m	10

8. Priedas. Sausintuvo parametrai

Su specialia danga pritaikyta baseinams.

Surenka 110l per 24val.

[Kompresorinio oro sausintuvo veikimo principas](#)

Alternatyvūs prekės pavadinimai: oro sausintuvas, oro sausintuvai, drėgmės kompresorinis

Bendra informacija

Tipas: Oro sausintuvas
Gamintojas: Ecor Pro
Veikimo principas: Drėgmės kondensavimas
Aukštis: 45.3 cm
Plotis: 66.5 cm
Gylis: 66 cm
Maksimalus triukšmo lygis: 55 dB
Spalva: Balta
Valdymas: Mechaninis
Svoris: 73 kg
Gamintojo šalis: Anglija
Garantija: 24 mėn.

Oro sausintuvo informacija

Galia: 1300 W
Vandens surinkimas: 110 l/24h
Oro srautas: 1500 m³/val
Veikimo principas: Drėgmės kondensavimas
Veikimo tipas: Kompresorinis

9. Priedas. Oro fiziniai parametrai

Oro temperatūra t_a, C°	Oro tankis esant norm. atm. sl. $\rho, kg/m^3$	Lyginamasis tūrinis esant n. atm. sl. $\gamma, N/m^3$	Sotaus vandens garo parcialinis slėgis $p_{sot} 10^5 Pa$	Oro temperatūra t_a, C°	Oro tankis esant norm. atm. sl. $\rho, kg/m^3$	Lyginamasis tūrinis esant n. atm. sl. $\gamma, N/m^3$	Sotaus vandens garo parcialinis slėgis $p_{sot} 10^5 Pa$
1	2	3	4	1	2	3	4
20	1,396	13,70	1,25	29	1,169	11,43	39,957
19	1,390	13,64	1,257	30	1,165	11,39	42,326
18	1,385	13,59	1,476	31	1,161	11,35	44,814
17	1,379	13,53	1,609	32	1,157	11,31	47,432
16	1,374	13,48	1,749	33	1,154	11,28	50,179
15	1,368	13,42	1,901	34	1,150	11,24	53,064
14	1,363	13,37	2,063	35	1,146	11,20	56,093
13	1,358	13,32	2,239	36	1,142	11,16	59,269
12	1,353	13,27	2,429	37	1,139	11,13	62,599
11	1,348	13,22	2,632	38	1,135	11,09	66,090
10	1,342	13,16	2,85	39	1,132	11,06	69,748
9	1,337	13,11	3,086	40	1,128	11,02	73,581
8	1,332	13,06	3,337	41	1,124	10,98	77,592
7	1,327	13,01	3,607	42	1,121	10,95	81,795
6	1,322	12,96	3,894	43	1,117	10,91	86,184
5	1,317	12,91	4,210	44	1,114	10,88	90,786
4	1,312	12,86	4,527	45	1,110	10,84	95,600
3	1,308	12,82	4,879	46	1,107	10,81	100,614
2	1,303	12,77	5,256	47	1,103	10,77	105,868
1	1,298	12,72	5,660	48	1,100	10,74	111,334
0	1,293	12,67	6,090	49	1,096	10,70	117,067
1	1,288	12,62	6,552	50	1,093	10,67	123,038
2	1,284	12,58	7,041	51	1,090	10,64	129,276
3	1,279	12,53	7,561	52	1,086	10,60	135,780
4	1,275	12,49	8,114	53	1,083	10,57	142,576
5	1,270	12,44	8,702	54	1,080	10,54	149,638
6	1,265	12,39	9,327	55	1,076	10,50	156,993
7	1,261	12,35	9,992	56	1,073	10,47	164,654
8	1,256	12,30	10,699	57	1,070	10,44	171,661
9	1,252	12,26	11,449	58	1,067	10,41	180,986
10	1,248	12,22	12,248	59	1,063	10,37	189,658
11	1,243	12,17	13,093	60	1,060	10,34	198,675
12	1,239	12,13	13,989	61	1,057	10,31	208,052
13	1,235	12,09	14,937	62	1,054	10,28	217,814
14	1,230	12,04	15,943	63	1,051	10,25	227,935
15	1,226	12,00	17,008	64	1,048	10,22	238,482
16	1,222	11,96	18,133	65	1,044	10,18	249,428
17	1,217	11,91	19,325	66	1,041	10,15	260,799
18	1,213	11,87	20,584	67	1,038	10,12	272,597
19	1,209	11,83	21,914	68	1,035	10,09	284,846
20	1,205	11,79	23,319	69	1,032	10,06	297,548
21	1,201	11,75	24,804	70	1,029	10,03	310,821
22	1,197	11,71	26,309	75	1,014	9,88	384,503
23	1,193	11,67	28,020	80	1,000	9,74	472,283
24	1,189	11,63	29,761	85	0,986	9,60	576,688
25	1,185	11,59	31,595	90	0,973	9,47	699,261
26	1,181	11,55	33,528	95	0,959	9,33	843,087

10. Priedas. Sudėtinės šilumos siurblio sistemos dalys

Spiralinio kompresoriaus skerspjūvis

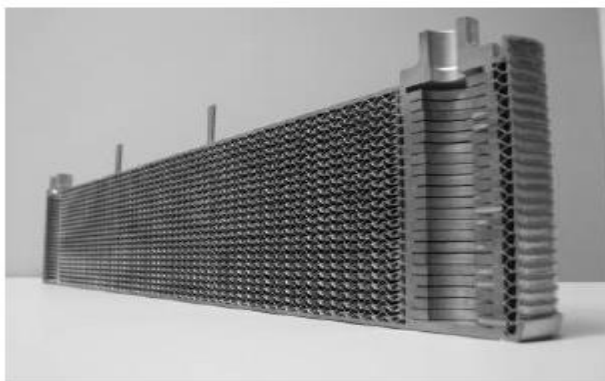
Mėlyna spiralė yra statiška, o raudona juda išcentriškai. Šaltnešis yra spaudžiamas į spiralės centrą

10.1 pav. Kompresoriaus pjūvis

Aukšto naudingumo šilumokaitis

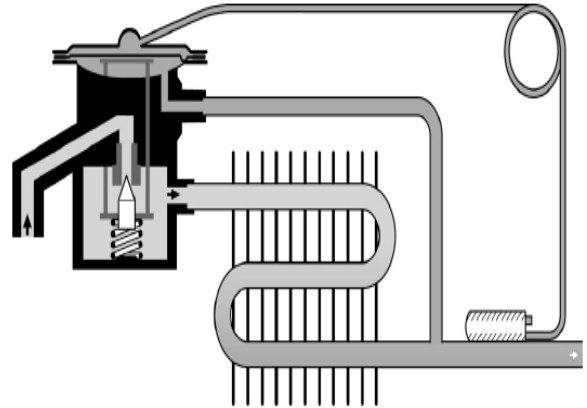
Iš nerūdijančio plieno, kad būtų užtikrintas maksimalus šilumos perdavimas šilumokaitis naudoja priešpriešinės tėkmės principą.

10.2 pav. Šilumokaitis

Išplėtimo vožtuvas

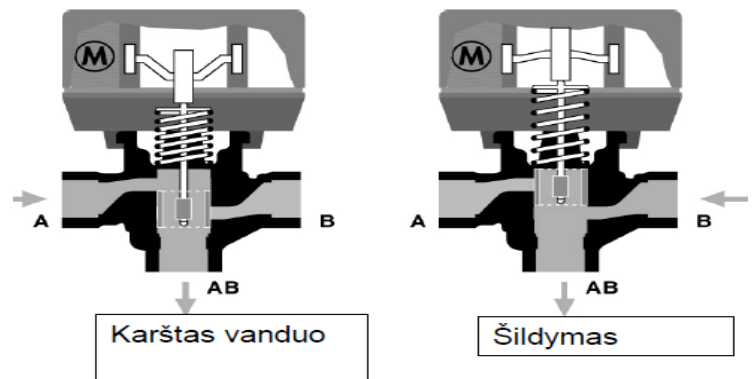
Dėl aukšto slėgio skystas šaltnešis pasiekia išsiplėtimo vožtuvą, čia sistemos slėgis mažinamas, ir išgarintas šaltnešis yra praleidžiamas į šilumokaitį.

10.3 pav. Išplėtimo vožtuvas

Triegis vožtuvas

Triegis vožtuvas montuojamas ant šildymo kontūro sugrįžtamosios. Vožtuvas nuleistas – šilumos siurblys ruošia karštą vandenį. Vožtuvas pakeltas – šilumos siurblys šildo.

10.4 pav. Triegis vožtuvas

11. Priedas. Sąmata gruntas / vanduo sistemai

Lokalinė sąmata Nr. 20170103-01

Vienabutis gyv. namas Vilnius

Vidaus inžineriniai tinklai

Sudaryta 2016 m. kovo mėn. kainomis

Grindinis šildymas, šilumos siurblio katilinė, rekuperacija

Iš viso: **41592,75 EUR**

Eil. Nr.	Darbų ir išlaidų aprašymai	Mato vnt	Kiekis	Kaina	Suma	Darbas	Medžiagos	Mechanizmai
Skyrius Geotermine katilinė								
1	Iki 25 kw galios šilumos siurblio montavimas	vnt	1	481,417	481,42	480,47	0,81	0,13
2	SWC 172K3 + WWS405, komplektas šildymui ir karšto vandens ruošimui:- 10069642 ? šilumos siurblys alpha innotec alterra gruntas/vanduo SWC 172K3, 16,57 kW, COP 4,95, 65oC; integruota: 9 kW elektrinis tenas, perteklinio srauto vožtuvas, efektyvūs PWM cirkuliaciniai siurbliai, perjungimo vožtuvas k.v. ruošimui, pasyvaus vėsinimo mazgas;-15007801 Karšto vandens talpa 200l,	vnt	1	8302,500	8302,50		8302,50	
3	LUX 2.1-EP, funkcijų išplėtimo plokštė, ΔT-reguliavimas saulės sistemoms, baseinas, 2 maišytuvai ir kt.	vnt	1	133,200	133,20		133,20	
4	Pirminis apsaugos paketas 18: Išplėtimo indas 18 ltr. su sieniniu laikiliu (armatūrinis kronšteinas), indo čiaupas, apsaugos grupė (apsauginis vožtuvas, manometras, autom. nuorintuvas). Galingumams 12-19 kW	vnt	1	134,550	134,55		134,55	
5	Antrinis apsaugos paketas 35: Išplėtimo indas 35 ltr., indo čiaupas, apsaugos grupė (apsauginis vožtuvas, manometras, autom. nuorintuvas)	vnt	1	103,500	103,50		103,50	
6	USV 5/4", perjungimo vožtuvas su pavara, pvz. karšto vandens - šildymo režimų perjungimui, 5/4"	vnt	1	217,800	217,80		217,80	
7	Fasoninės dalys	vnt	1	573,439	573,44	186,85	386,59	
8	Boilerio karšto šalto vandens aprišimas	vnt	1	169,646	169,65	30,43	139,22	
9	WILO cirkuliaciniai siurbliai k. vand. Star-Z 20/4	vnt	1	140,645	140,65	15,70	124,95	
Iš viso už skyrių Geotermine katilinė					10256,70	713,44	9543,12	0,13
Skyrius Vertikalus kolektorius								
10	Geoterminių zondu įrengimas, suvedimas į katilinę 4 vnt x 120m gylis	kompl	1	7526,648	7526,65	242,64	294,43	6989,58
12	Šalčio pusės aprišimo medžiagos ir darbai	vnt	1	358,578	358,58	106,77	251,81	
Iš viso už skyrių Vertikalus kolektorius					7885,23	349,41	546,23	6989,58

Skyrius Grindinis šildymas

13	Nišų iškalimas mūrinėse sienose	m2	2	14,771	29,54	29,54		
14	SV6 Virštinkinė kolektorius spintelė, 13-14 žiedų, 700*1120*110 mm	vnt.	2	61,035	122,07		122,07	
15	SV4 Virštinkinė kolektorius spintelė, 9-10 žiedų, 700*780*110 mm	vnt.	1	48,825	48,82		48,82	
16	Kolektorius spintos tvirtinimas	vnt	3	8,405	25,21	24,28	0,67	0,27
17	Kolektorius mazgo montavimas, kai mazge du kolektoriai po vieną elementą	vnt	3	20,874	62,62	62,62		
18	Modulinis termoplastiko kolektorius EUROKOL, 9 žiedai	por.	1	272,250	272,25		272,25	
19	Modulinis termoplastiko kolektorius EUROKOL, 12 žiedų	por.	1	343,350	343,35		343,35	
20	Modulinis termoplastiko kolektorius EUROKOL, 14 žiedų	por.	1	390,600	390,60		390,60	
21	Užspaudžiama jungtis PE-MDXc 18x2mmx3/4	vnt	70	2,043	143,01		143,01	
22	Kolektorius aprišimo medžiagos	kompl	3	182,812	548,43		548,43	
23	Plastikinių vamzdžių klojimas grindų šildymui, rišant prie armatūros tinklo	m	2450	0,552	1352,30	1301,92	50,38	
24	5-Flex, 18-2mm, PE-MDXc 5 sluoksnių	m	2450	0,695	1702,97		1702,97	
25	Vidaus šildymo, vandentiekio vamzdyno tiesimas iš polietileningų vamzdžių, kurių d iki 32mm, klojant ant grindų pagrindo	m	70	1,824	127,69	123,32	4,37	
26	Vamzdynų diam. iki 32 mm izoliavimas	m	70	0,299	20,93	20,93		
27	Pagrindiniai resursai: Fitingai, Vamzdžiai plastikiniai (skersmuo ir ilgis pagal projektą)	prvnt	1	708,572	708,57		708,57	
28	Vandentiekio ir šildymo sistemų vamzdynų hidraulinis bandymas	100m	1	41,726	41,73	36,73	0,17	4,83
29	Šildymo sistemos paleidimas derinimas	vnt	1	64,105	64,11	64,11		
Iš viso už skyrių Grindinis šildymas					6004,20	1663,44	4335,66	5,10

Skyrius Grindinio šildymo automatika

30	Šildymo kabelių sistemos termostatų montavimas, tvirtinant prie sienos	vnt	12	3,000	36,00	32,03	2,63	1,34
31	Elektroninis bevielės patalpos patalpos regulatorius LCD 868MHz, šildymui	vnt..	12	71,775	861,30		861,30	
32	Termoreguliatorių montavimas šildymo sistemos vamzdynuose	vnt	35	2,710	94,83	93,42		1,41
33	Termoelektrinė pavara 24V (NC) IP24	vnt	35	19,800	693,00		693,00	
34	Bazinė bevielė 12 kanalų stotelė 868MHz,24V,LAN šildymui	vnt	1	382,500	382,50		382,50	
35	Bazinė bevielė 8 kanalų stotelė 868MHz,24V,LAN šildymui	vnt..	2	330,300	660,60		660,60	
Iš viso už skyrių Grindinio šildymo automatika					2728,23	125,46	2600,03	2,75

Skyrius Rekuperacijos įrengimas

36	Vėdinimo agregato montavimas	vnt	1	50,690	50,69	50,69		
37	Renovent Excellent Oro srautas 400m ³ /h Matmenys (mm): 765x677x564 Svoris 38 kg Naudingumo koeficientas iki 95%. Kairinis	vnt	1	1517,250	1517,25		1517,25	
38	4-jų padėčių jungiklis su filtro indikacija (tinka visiems Renovent HR rekuperatoriams)	vnt	1	50,575	50,57		50,57	
41	Fasoninės dalys rekuperacijos įrengimui	vnt	1	892,445	892,44		892,44	
42	Kaminėlis su šilumos izoliacija tiekimui ir išmetimui	vnt	1	140,325	140,32	13,82	126,50	
43	Pereiga-antgaluis oro tiekimui per fasadą	vnt	1	97,330	97,33	5,53	91,80	
45	Difuzoriaus dėžutė, iš Ø 125 mm į 2x75mm	vnt	15	32,551	488,26	48,39	439,87	
46	Oro ištraukimo plastiko difuzorius, Ø 125 mm	vnt	7	9,699	67,89	16,13	51,76	
47	Oro tiekimo plastiko difuzorius, Ø 125 mm	vnt	8	11,229	89,83	18,43	71,40	
48	Oro paskirstymo dėžutė LVB 75/15-180, įvadas - Ø 180 mm, išvadas - 15x75/63mm	vnt	2	200,108	400,22	9,22	391,00	
49	Ortakis, Ø 75/63 mm, (50 m rulonas)	m	350	4,718	1651,34	806,44	844,90	
52	Skylių gręžimas d190 deimantiniais grąžtais	cm	70	1,494	104,55			104,55
53	Pagalbinės medžiagos	vnt	1	57,924	57,92		57,92	
Iš viso už skyrių Rekuperacijos įrengimas					5608,63	968,65	4535,43	104,55

Skyrius Natūrali ventilacija, oro sausintuvas

54	Oro sausintuvas ECOR PRO DSR12	vnt	1	1693,649	1693,65	27,65	1666,00	
55	Cinkuotas ortakis d160	vnt	5	3,842	19,21		19,21	
56	Cinkuotas ortakis d 125	vnt	5	3,051	15,26		15,26	
57	Ortakių montavimas, kai skersmo iki 160 mm	m	10	7,330	73,30	41,57	30,25	1,48
58	Vamzdyno izoliavimas 30mm storio mineralinės vatos dembliais, padengtais aliuminio folija (izoliacijos išorinio paviršiaus plotas)	100m ²	0,1	561,502	56,15	50,69	5,46	
59	Pagrindiniai resursai: Dembliai min.vatos dengti folija	100m ²	0,1	336,192	33,62		33,62	
Iš viso už skyrių Natūrali ventilacija, oro sausintuvas					1891,19	119,9057997	1769,799445	1,483200958
Iš viso su netiesioginėmis išlaidomis įrengimai					22712,90	3940,30	11669,00	7103,60
Bendra vertė be PVM					11661,27		11661,27	
PVM					34374,17	3940,30	23330,27	7103,60
Bendra vertė su PVM					7218,58	21%	21%	21%
Bendra vertė su PVM					41592,75	4767,76	28229,63	8595,36

Sudarė: Tadas Morkvėnas

12. Priedas. Sąmata oras / vanduo sistemai

Lokalinė sąmata Nr. 20170103-01

Vienabutis gyv. namas Vilnius

Vidaus inžinieriniai tinklai

Sudaryta 2016 m. kovo mėn. kainomis

Grindinis šildymas, šilumos siurblio katilinė, rekuperacija

Iš viso: **28865,94 EUR**

Eil. Nr.	Darbų ir išlaidų aprašymai	Mato vnt	Kiekis	Kaina	Suma	Darbas	Medžiagos	Mechanizmai
Skyrius Oras - vanduo katilinė								
1	Šilumos siurblys Alfea Excellia 16 kW Su el. tenu 9 kW	vnt	1	5244,000	5244,00		5244,00	
4	Tūrinio šildytuvo montavimas	vnt	1	50,773	50,77	40,55	10,22	
5	Vandens šildytuvas BOLLY XL 300 l	vnt	1	979,000	979,00		979,00	
7	Vandens šildytuvo pajungimo komplektas	vnt	1	280,000	280,00		280,00	
8	Elektrinis tenas 2 kW. Karšto vandens šildytuvui	vnt	1	45,000	45,00		45,00	
9	Boilerio karšto šalto vandens aprišimas	vnt	1	114,116	114,12	38,71	75,41	
10	Katilinės įrengimas, kai oras - vanduo katilas iki 20kw galios ir šildymo sistema vieno kontūro su tūriniu vandens šildytuvu	kompl.	1	738,077	738,08	516,12	221,96	
11	Oras-vanduo šalčio pusės aprišimas su elektrine dalimi	vnt	1	522,590	522,59	280,04	242,55	
13	Katilų paleidimas - derinimas	vnt	1	144,199	144,20			144,20
Iš viso už skyrių Oras - vanduo katilinė					8117,76	875,42	7098,13	144,20

Skyrius Grindinis Šildymas

14	Nišų iškalimas mūrinėse sienose	m2	2	14,771	29,54	29,54		
15	SV6 Virštinkinė kolektorius spintelė, 13-14 žiedų, 700*1120*110 mm	vnt.	2	61,035	122,07		122,07	
16	SV4 Virštinkinė kolektorius spintelė, 9-10 žiedų, 700*780*110 mm	vnt.	1	48,825	48,82		48,82	
17	Kolektorius spintos tvirtinimas	vnt	3	8,405	25,21	24,28	0,67	0,27
18	Kolektorius mazgo montavimas, kai mazge du kolektoriai po vieną elementą	vnt	3	20,874	62,62	62,62		
19	Modulinis termoplastiko kolektorius EUROKOL, 9 žiedai	por.	1	272,250	272,25		272,25	
20	Modulinis termoplastiko kolektorius EUROKOL, 12 žiedų	por.	1	343,350	343,35		343,35	
21	Modulinis termoplastiko kolektorius EUROKOL, 14 žiedų	por.	1	390,600	390,60		390,60	
22	Užspaudžiama jungtis PE-MDXc 18x2mmx3/4	vnt	70	2,043	143,01		143,01	
23	Kolektorius aprišimo medžiagos	kompl	3	182,812	548,44		548,44	
24	Plastikinių vamzdžių klojimas grindų šildymui, rišant prie armatūros tinklo	m	2300	0,552	1352,30	1301,93	50,38	
25	5-Flex, 18-2mm, PE-MDXc 5 sluoksnių	m	2300	0,494	1209,11		1209,11	
26	Vidaus šildymo, vandentiekio vamzdyno tiesimas iš polietileningų vamzdžių, kurių d iki 32mm, klojant ant grindų pagrindo	m	70	1,824	127,69	123,32	4,37	
27	Vamzdynų diam. iki 32 mm izoliavimas	m	70	0,299	20,93	20,93		
28	Pagrindiniai resursai: Fitingai, Vamzdžiai plastikiniai (skersmuo ir ilgis pagal projektą)	prvnt	1	708,572	708,57		708,57	
29	Vandentiekio ir šildymo sistemų vamzdynų hidraulinis bandymas	100m	1	41,727	41,73	36,73	0,17	4,83
30	Šildymo sistemos paleidimas derinimas	vnt	1	64,105	64,11	64,11		

Iš viso už skyrių Grindinis šildymas

5510,35 1663,45 3841,80 5,10

Skyrius Grindinio šildymo automatika

31	Šildymo kabelių sistemos termostatų montavimas, tvirtinant prie sienos	vnt	12	3,000	36,00	32,03	2,63	1,34
32	Elektroninis bevielės patalpos patalpos reguliatorius LCD 868MHz, šildymui	vnt..	12	71,775	861,30		861,30	
33	Termoreguliatorių montavimas šildymo sistemos vamzdynuose	vnt	35	2,710	94,83	93,42		1,41
34	Termoelektrinė pavara 24V (NC) IP24	vnt	35	19,800	693,00		693,00	
35	Bazinė bevielė 12 kanalų stotelė 868MHz, 24V, LAN šildymui	vnt	1	382,500	382,50		382,50	
36	Bazinė bevielė 8 kanalų stotelė 868MHz, 24V, LAN šildymui	vnt..	2	330,300	660,60		660,60	

Iš viso už skyrių Grindinio šildymo automatika

2728,23 125,46 2600,03 2,75

Skyrius Rekuperacijos įrengimas

37	Vėdinimo agregato montavimas	vnt	1	50,690	50,69	50,69		
38	Renovent Excellent Oro srautas 400m ³ /h Matmenys (mm): 765x677x564 Svoris 38 kg Naudingumo koeficientas iki 95%. Kairinis	vnt	1	1517,250	1517,25		1517,25	
39	4-jų padėčių jungiklis su filtro indikacija (tinka visiems Renovent HR rekuperatoriams)	vnt	1	50,575	50,57		50,57	
42	Fasoninės dalys rekuperacijos įrengimui	vnt	1	892,445	892,44		892,44	
43	Kaminėlis su šilumos izoliacija tiekimui ir išmetimui	vnt	1	140,325	140,32	13,82	126,50	
44	Pereiga-antgaluis oro tiekimui per fasadą	vnt	1	97,330	97,33	5,53	91,80	
46	Difuzoriaus dėžutė, iš Ø 125 mm į 2x75mm	vnt	15	32,551	488,26	48,39	439,87	
47	Oro ištraukimo plastiko difuzorius, Ø 125 mm	vnt	7	9,699	67,89	16,13	51,76	
48	Oro tiekimo plastiko difuzorius, Ø 125 mm	vnt	8	11,229	89,83	18,43	71,40	
49	Oro paskirstymo dėžutė LVB 75/15-180, įvadas - Ø 180 mm, išvadas - 15x75/63mm	vnt	2	200,108	400,22	9,22	391,00	
50	Ortakis, Ø 75/63 mm, (50 m rulonas)	m	350	4,718	1651,34	806,44	844,90	
53	Skylių gręžimas d190 deimantiniais grąžtais	cm	70	1,493	104,54			104,54
54	Pagalbinės medžiagos	vnt	1	57,924	57,92		57,92	
Iš viso už skyrių Rekuperacijos įrengimas					5608,63	968,65	4535,43	104,54

Skyrius Natūrali ventilacija, oro sausintuvas

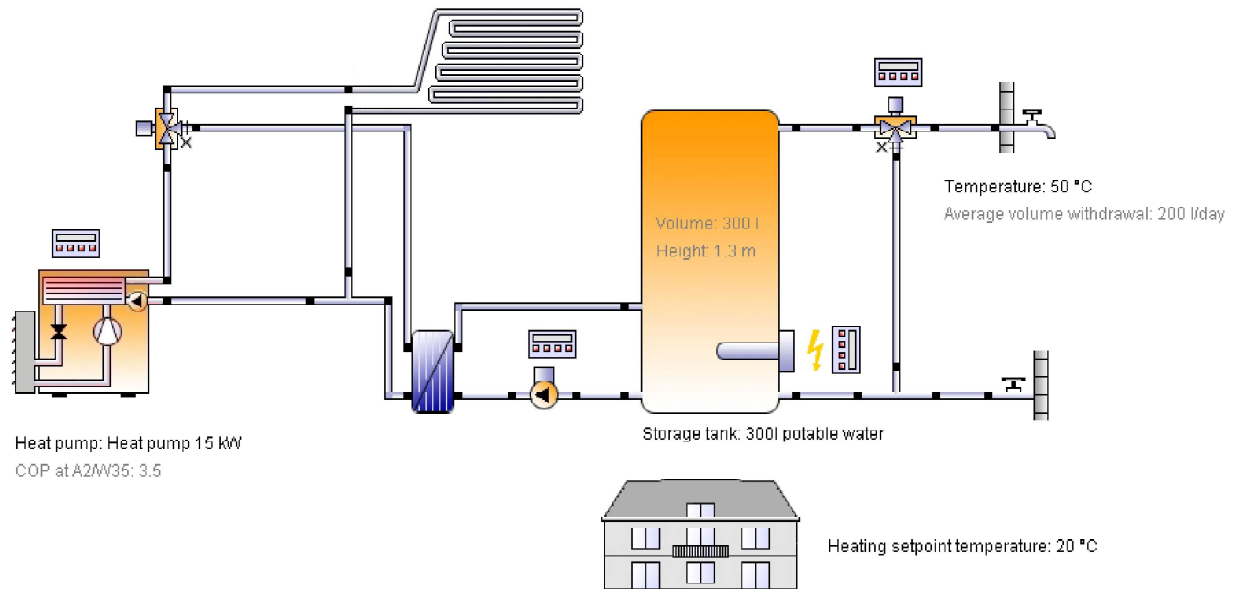
55	Oro sausintuvas ECOR PRO DSR12	vnt	1	1693,649	1693,65	27,65	1666,00	
56	Cinkuotas ortakis d160	vnt	5	3,842	19,21		19,21	
57	Cinkuotas ortakis d 125	vnt	5	3,051	15,26		15,26	
58	Ortakių montavimas, kai skersmo iki 160 mm	m	10	7,330	73,30	41,57	30,25	1,48
59	Vamzdyno izoliavimas 30mm storio mineralinės vatos dembliais, padengtais aliuminio folija (izoliacijos išorinio paviršiaus plotas)	100m ²	0,1	561,503	56,15	50,69	5,46	
60	Pagrindiniai resursai: Dembliai min.vatos dengti folija	100m ²	0,1	336,192	33,62		33,62	
Iš viso už skyrių Natūrali ventilacija, oro sausintuvas					1891,19	119,906046	1769,799465	1,483193254
Iš viso su netiesioginėmis išlaidomis įrengimai					19318,33	3752,88	15307,37	258,08
Bendra vertė be PVM					4537,82		4537,82	
PVM					23856,15	3752,88	19845,19	258,08
Bendra vertė su PVM					5009,79	21%	21%	21%
Bendra vertė su PVM					28865,94	4540,98	24012,68	312,28

Sudarė: Tadas Morkvėnas

13. Priedas. Modeliavimo programos „Polysun“ rezultatai gruntas/vanduo sistemai.

Oras vanduo Tadas

16c: Space heating (heat pump, no buffer tank)

Location of the system

Žebertonių k.
Longitude: 24.673°
Latitude: 54.784°
Elevation: 103 m

This report has been created by:

Rokas Valancius
Studentų st. 54
51367 Kaunas

System overview (annual values)

Total fuel and/or electricity consumption of the system [Etot]	11,617 kWh
Total energy consumption [Quse]	33,183.4 kWh
Seasonal performance factor (SPF-SHP)	2.9
Primary energy factor	0.35
Comfort demand	Energy demand covered

Professional Report

Overview heat pump (annual values)

Seasonal performance factor for air-to-water heat pump	2.9
Total electricity consumption when heating [Eaux]	11,596.4 kWh
Total energy savings	22,597.2 kWh
Total reduction in CO2 emissions	12,121.1 kg

Meteorological data-Overview

Average outdoor temperature	7 °C
Global irradiation, annual sum	990.1 kWh/m ²
Diffuse irradiation, annual sum	528.1 kWh/m ²

Component overview (annual values)

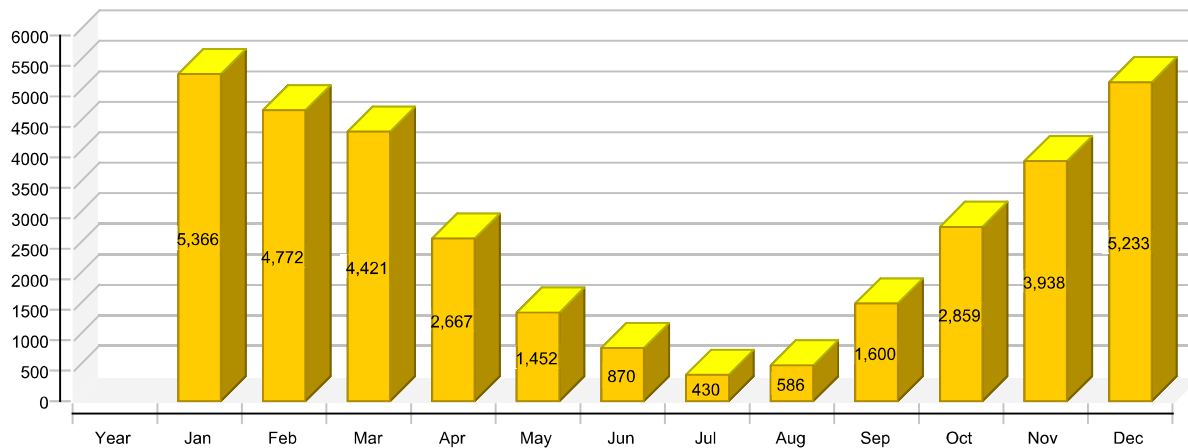
Heat pump	Heat pump 15 kW	
Heating power at A2/W35	kW	13.6
Electrical power at A2/W35	kW	3.9
COP at A2/W35		3.5
DeltaT at A7/W35	K	9.9
Performance factor		2.95
Energy from/to the system [Qaux]	kWh	34,193.6
Fuel and electricity consumption [Eaux]	kWh	11,596.4
Energy savings heat pump	kWh	22,597.2
CO2 savings heat pump	kg	12,121.1
Building	-	
Heated/air-conditioned living area	m ²	150
Heating setpoint temperature	°C	20
Heating energy demand excluding DHW [Qdem]	kWh	29,468.8
Useful heat gain	kWh	44,203.1
Total energy losses	kWh	73,671.9
Heating/Cooling element	Floor heating	
Number of heating/cooling modules	-	21
Power per heating/cooling element under standard conditions	W	1,000
Nominal inlet temperature	°C	40
Nominal return temperature	°C	35
Net energy from/to heating/cooling modules	kWh	29,404.1
Hot water demand	Daily peaks	
Volume withdrawal/daily consumption	l/d	200
Temperature setting	°C	50
Energy demand [Qdem]	kWh	3,654.5

Professional Report

External heat exchanger	small	
Transfer capacity	W/K	5,000
Pump Transfer circuit	Eco, medium	
Circuit pressure drop	bar	0.024
Flow rate	l/h	1,500
Fuel and electricity consumption [Epar]	kWh	20.6
Storage tank Potable water tank	300l potable water	
Volume	l	300
Height	m	1.3
Material		Stainless steel
Insulation		Rigid PU foam
Thickness of insulation	mm	80
Heat loss [Qhl]	kWh	317.4
Connection losses	kWh	241.7

Heat generator energy to the system (solar thermal energy not included) [Qaux]

kWh

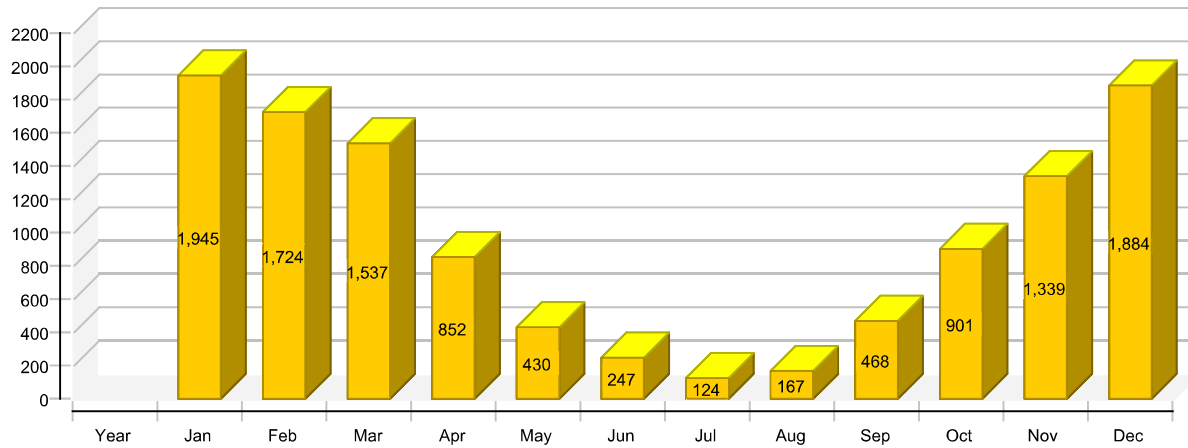

Professional Report

Educational Version

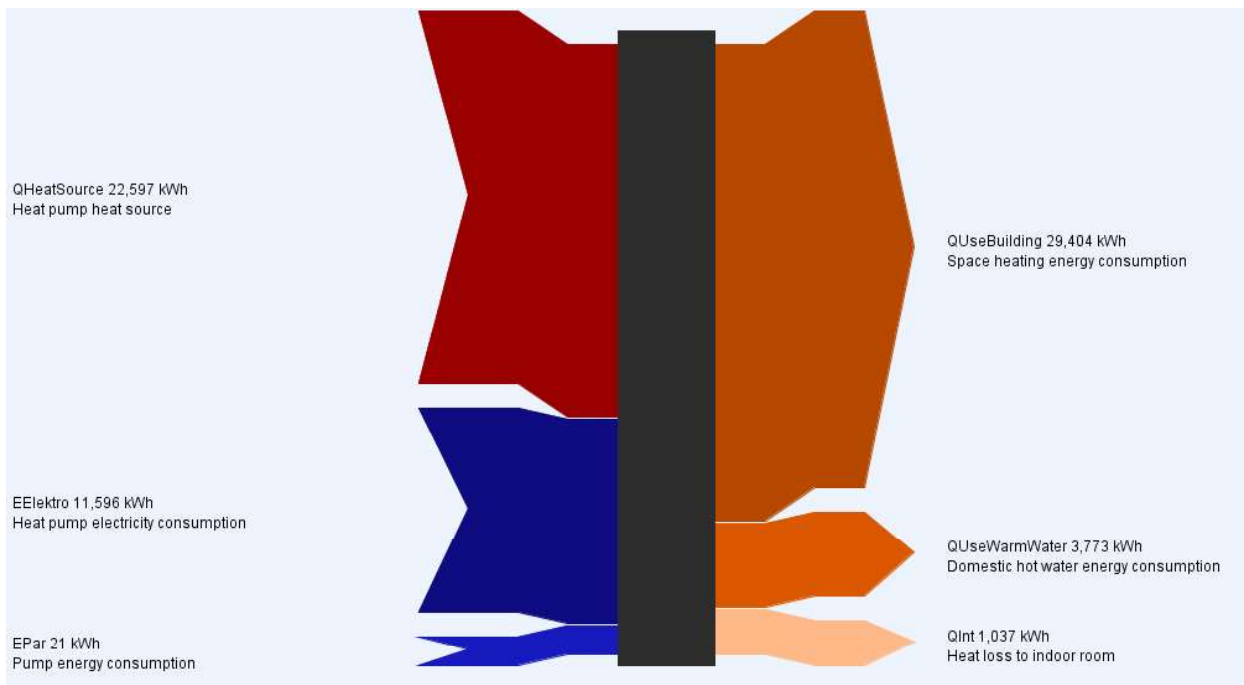
Total fuel and/or electricity consumption of the system [Etot]

kWh

Year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	
Heat generator energy to the system (solar thermal energy not included) [Qaux]													
kWh	34194	5366	4772	4421	2667	1452	870	430	586	1600	2859	3938	5233
Heat generator fuel and electricity consumption [Eaux]													
kWh	11596	1942	1721	1534	850	429	246	123	167	467	899	1336	1881
Total fuel and/or electricity consumption of the system [Etot]													
kWh	11617	1945	1724	1537	852	430	247	124	167	468	901	1339	1884
Electricity consumption of pumps [Epar]													
kWh	20.6	3.1	2.7	2.6	1.6	1	0.7	0.5	0.5	1	1.7	2.4	3
Total energy consumption [Quse]													
kWh	33183	5271	4688	4333	2585	1373	798	358	507	1521	2765	3851	5132
Heat loss to indoor room (including heat generator losses) [Qint]													
kWh	1037	98	88	95	84	80	74	75	77	82	91	94	98

Energy flow diagram (annual balance)

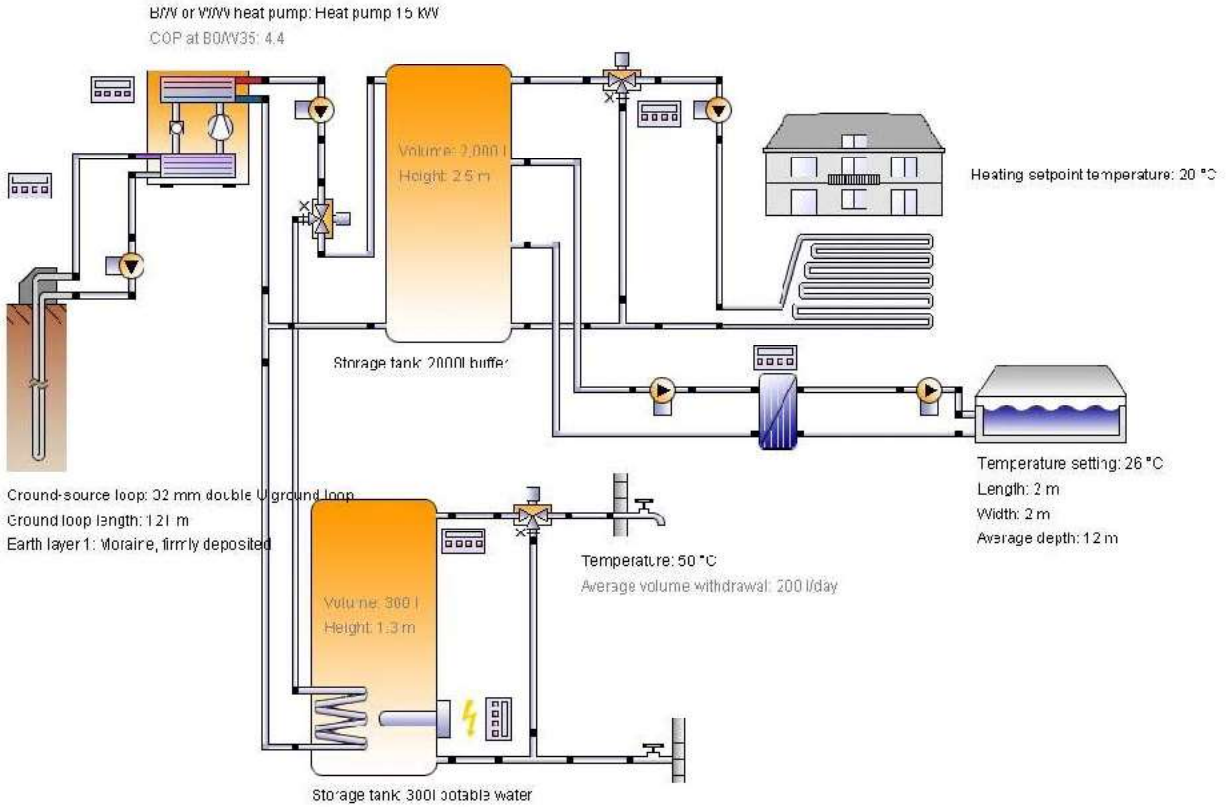

14. Priedas. Modeliavimo programos „Polysun“ rezultatai oras/vanduo sistemai

Tadas gruntas-vanduo 1

75a: Space heating + pool (buffer tank)

Location of the system

Žebertonių k.
Longitude: 24.673°
Latitude: 54.784°
Elevation: 103 m

This report has been created by:

Rokas Valancius
Studentų st. 54
51367 Kaunas

Professional Report

System overview (annual values)

Total fuel and/or electricity consumption of the system [Etot]	10,304.2 kWh
Total energy consumption [Quse]	41,735.7 kWh
Seasonal performance factor (SPF-SHP)	4.1
Primary energy factor	0.25
Comfort demand	Energy demand covered

Overview heat pump (annual values)

Seasonal performance factor (without pump energy)	4.2
Total electricity consumption when heating [Eaux]	9,987.1 kWh
Ground loop length (Total)	484 m
Energy withdrawal of the ground-source loop	32,365.4 kWh
Total energy savings	32,440.1 kWh
Total reduction in CO2 emissions	17,400.8 kg

Meteorological data-Overview

Average outdoor temperature	7 °C
Global irradiation, annual sum	990.1 kWh/m ²
Diffuse irradiation, annual sum	528.1 kWh/m ²

Component overview (annual values)

B/W or W/W heat pump 2	Heat pump 15 kW	
Seasonal performance factor (without pump energy)		4.25
Energy from/to the system [Qaux]	kWh	42,427.1
CO2 emissions	kg	5,357.1
Fuel and electricity consumption [Eaux]	kWh	9,987.1
Energy savings heat pump	kWh	32,440.1
CO2 savings heat pump	kg	17,400.8
Ground-source loop	32 mm double U ground loop	
Ground loop length	m	121
Number of ground-source loops		4
Distance between ground loops	m	6
Earth layer 1	m	400 / Moraine, firmly deposited
Inflow temperature during operation	°C	-0.2
Outflow temperature during operation	°C	3
Energy withdrawal of the ground-source loop	kWh	32,365.4

Professional Report

Building	-	
Heating setpoint temperature	°C	20
Heating energy demand excluding DHW [Qdem]	kWh	33,810
Useful heat gain	kWh	67,620
Total energy losses	kWh	101,430
Heating/Cooling element	Floor heating	
Number of heating/cooling modules	-	28
Power per heating/cooling element under standard conditions	W	1,000
Nominal inlet temperature	°C	40
Nominal return temperature	°C	35
Net energy from/to heating/cooling modules	kWh	31,620.2
Hot water demand	Daily peaks	
Volume withdrawal/daily consumption	l/d	200
Temperature setting	°C	50
Energy demand [Qdem]	kWh	3,654.5
Pool	Indoor pool	
Pool type		Indoor pool
Length	m	2
Width	m	2
Average depth	m	12
Temperature setting	°C	26
Energy from/to the system [Quse]	kWh	6,350.6
External heat exchanger	large	
Transfer capacity	W/K	17,000
Pump Heating loop	Eco, small	
Circuit pressure drop	bar	39,502.348
Flow rate	l/h	4,816
Fuel and electricity consumption [Epar]	kWh	31.8
Pump Auxiliary heating	Eco, medium	
Circuit pressure drop	bar	0.03
Flow rate	l/h	1,300
Fuel and electricity consumption [Epar]	kWh	56.1
Pump Heat source	Eco, medium	
Circuit pressure drop	bar	0.197
Flow rate	l/h	3,250
Fuel and electricity consumption [Epar]	kWh	56.4

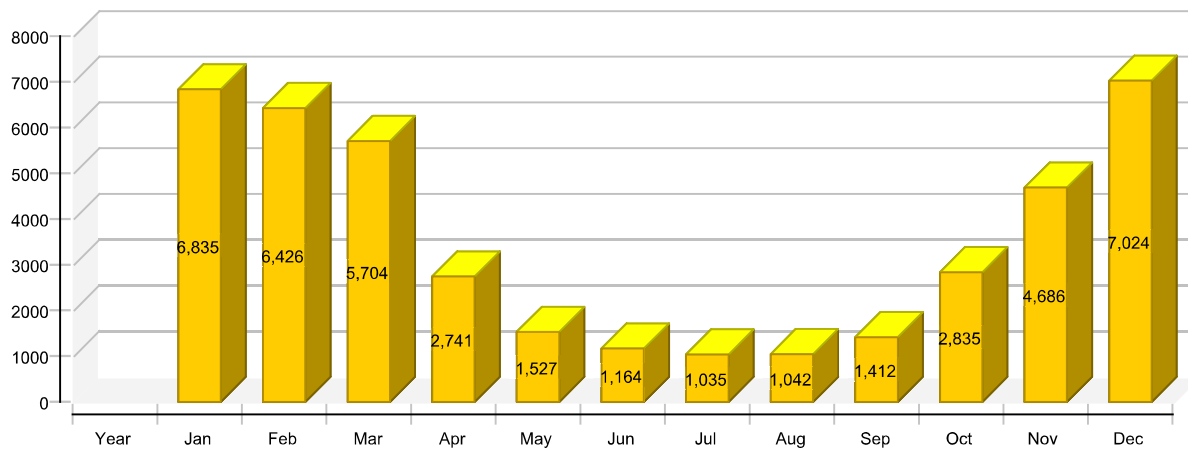
Professional Report

Educational Version

Pump Pool		Eco, medium	
Circuit pressure drop	bar		0.107
Flow rate	l/h		1,000
Fuel and electricity consumption [Epar]	kWh		84.5
Pump Transfer circuit		Eco, medium	
Circuit pressure drop	bar		0.108
Flow rate	l/h		1,000
Fuel and electricity consumption [Epar]	kWh		84.5
Storage tank Potable water tank		300l potable water	
Volume	l		300
Height	m		1.3
Material			Stainless steel
Insulation			Rigid PU foam
Thickness of insulation	mm		80
Heat loss [Qhl]	kWh		293.1
Connection losses	kWh		174.7
Storage tank Buffer tank		2000l buffer	
Volume	l		2,000
Height	m		2.5
Material			Steel
Insulation			Rigid PU foam
Thickness of insulation	mm		100
Heat loss [Qhl]	kWh		704.2
Connection losses	kWh		39.3

Heat generator energy to the system (solar thermal energy not included) [Qaux]

kWh

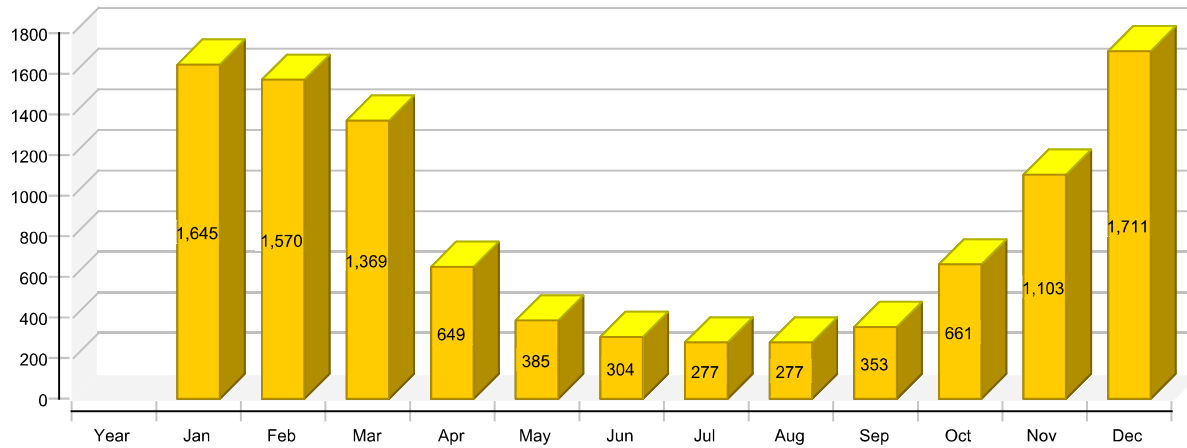

Professional Report

Educational Version

Total fuel and/or electricity consumption of the system [Etot]

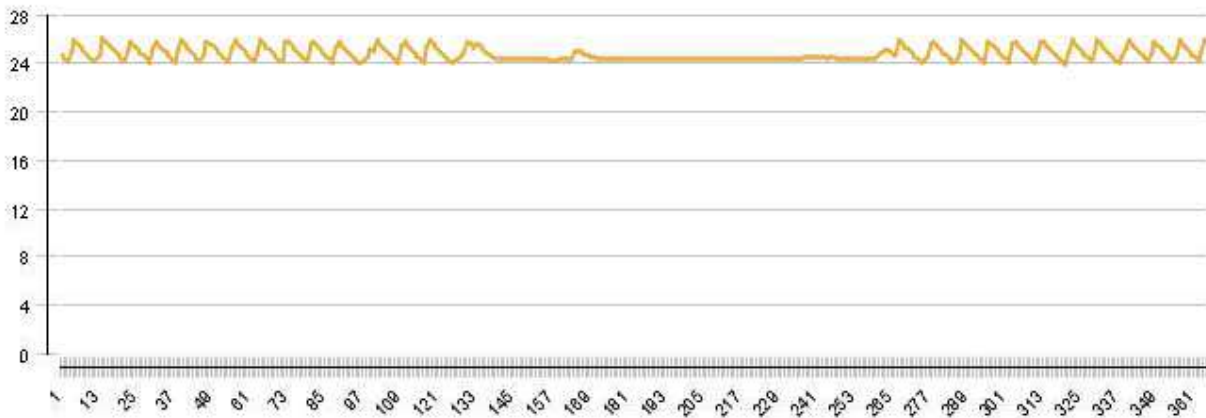
kWh

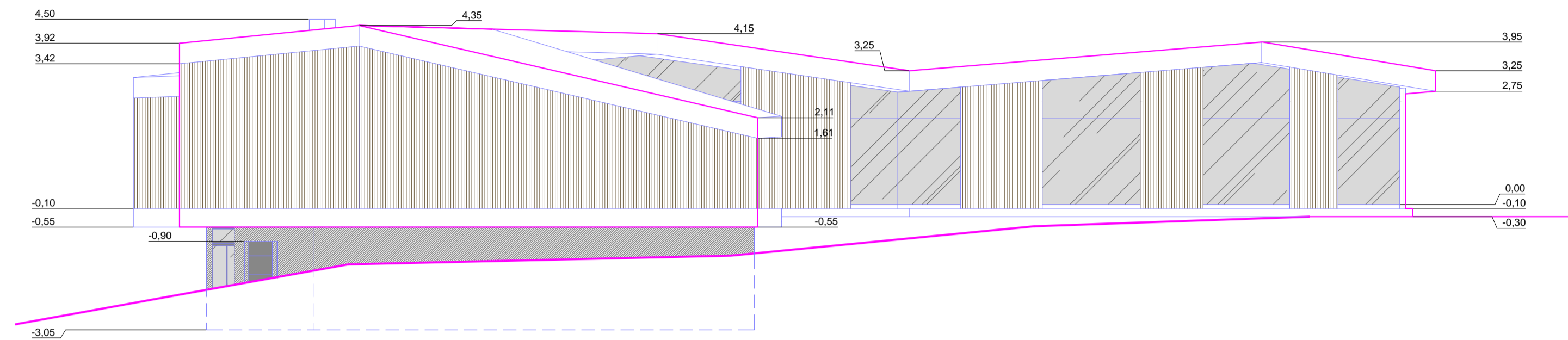
Year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	
Heat generator energy to the system (solar thermal energy not included) [Qaux]													
kWh	42431	6835	6426	5704	2741	1527	1164	1035	1042	1412	2835	4686	7024
Heat generator fuel and electricity consumption [Eaux]													
kWh	9991	1619	1545	1345	632	354	272	244	245	325	645	1082	1683
Total fuel and/or electricity consumption of the system [Etot]													
kWh	10304	1645	1570	1369	649	385	304	277	277	353	661	1103	1711
Electricity consumption of pumps [Epar]													
kWh	313.4	26.5	25	23.6	17.4	31	32.3	32.4	32.6	27.4	16.5	20.7	27.9
Total energy consumption [Quse]													
kWh	41736	7071	6325	5617	2647	1449	1092	955	963	1333	2738	4584	6962
Heat loss to indoor room (including heat generator losses) [Qint]													
kWh	1882	659	121	121	98	108	105	108	108	104	102	113	137

Pool

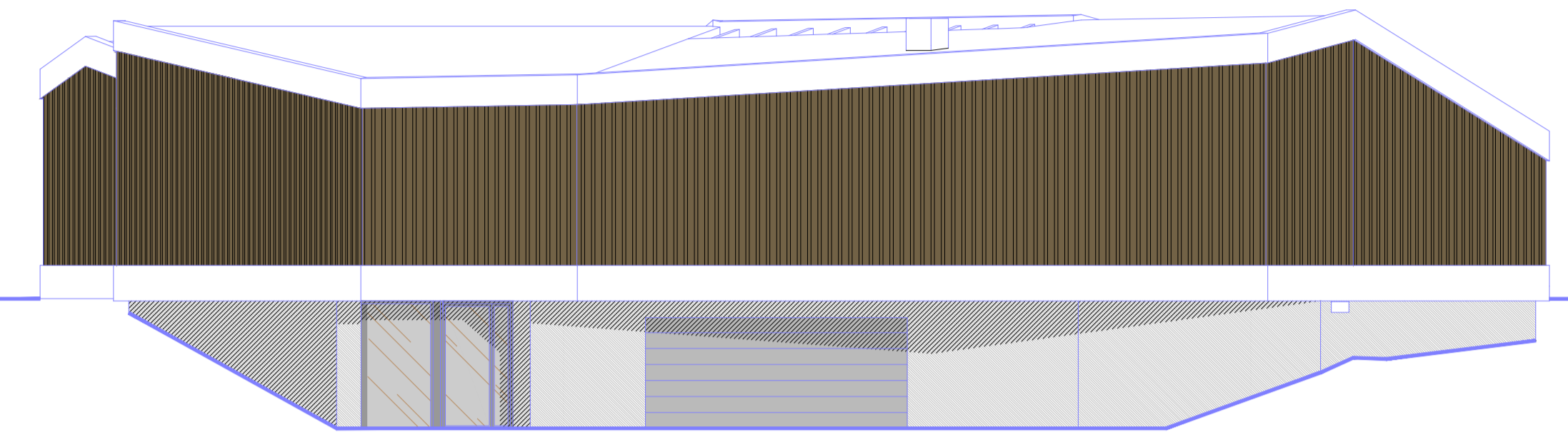
Temperature [°C] - Daily average

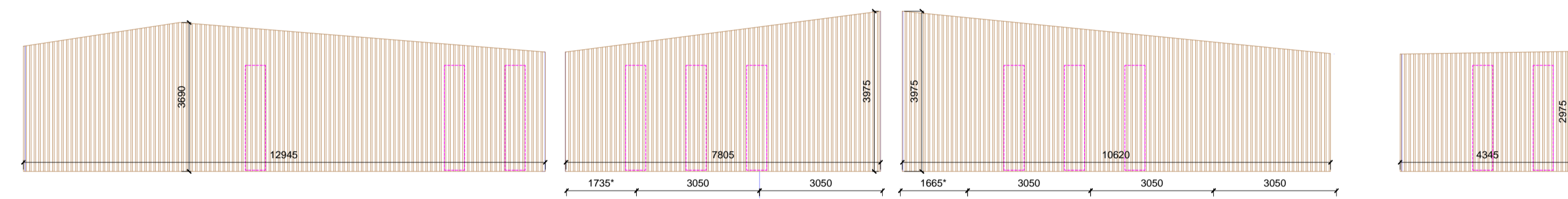
Fasadas A'-G. Mastelis 1:100

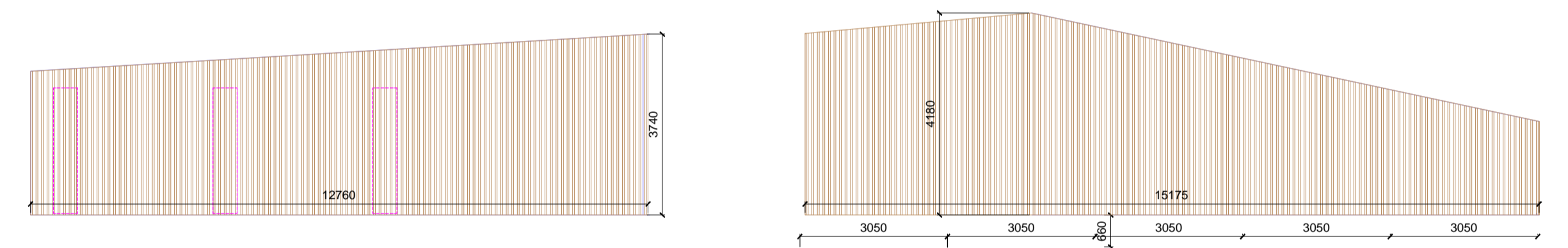
Fasadas 1-6. Mastelis 1:100

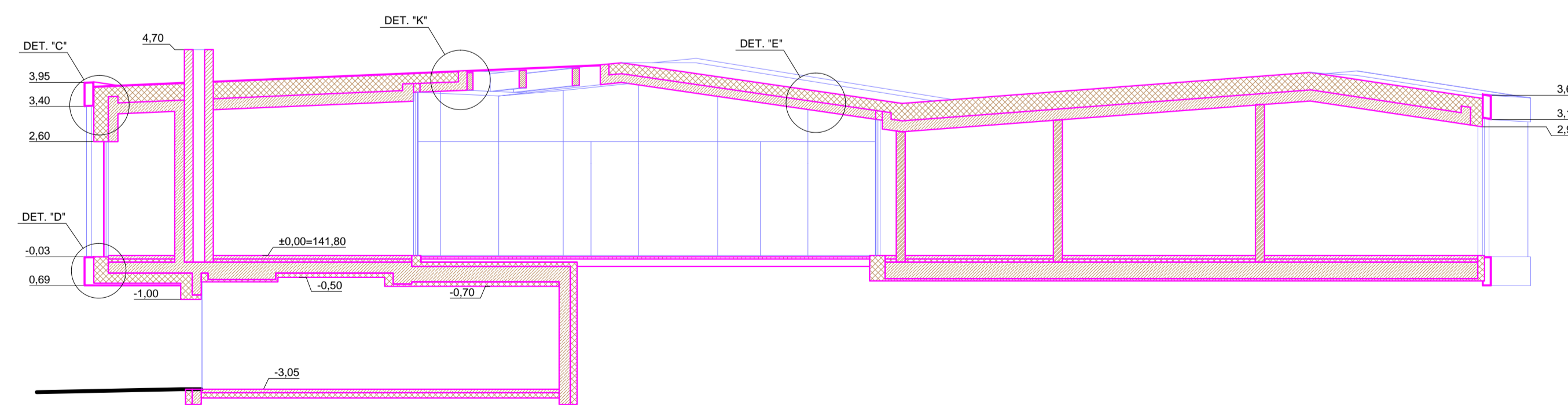
Fasadas 1'-2. Mastelis 1:100

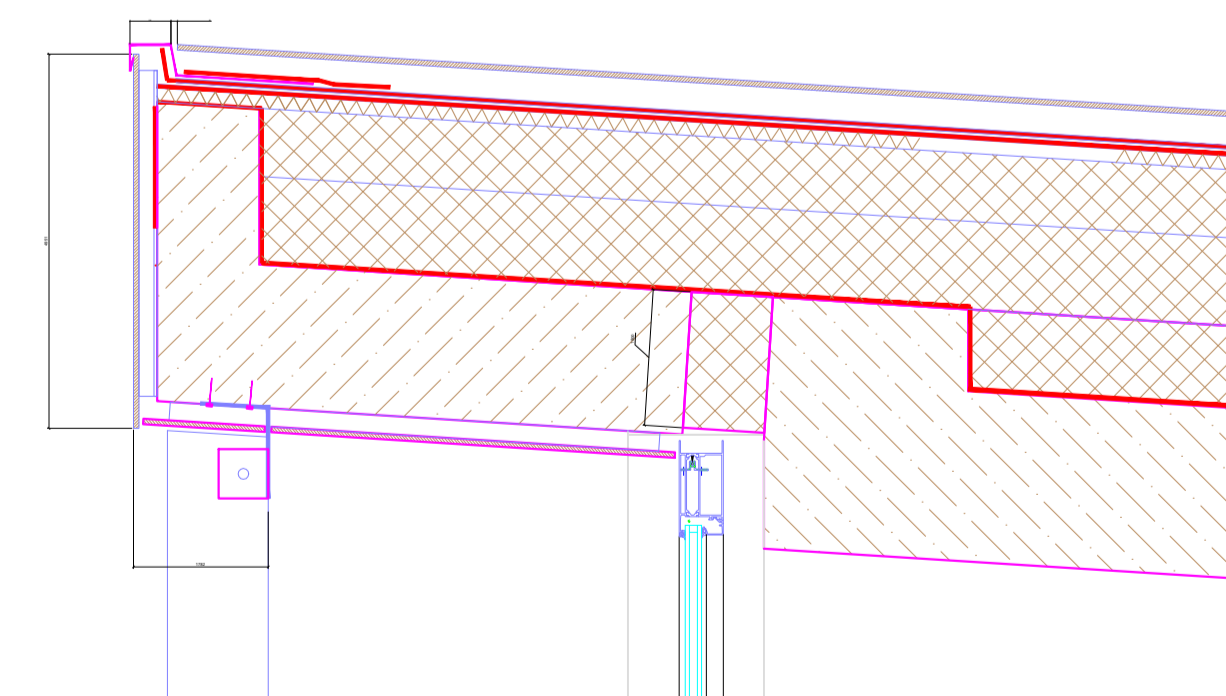
Fasadas 3'-G. Mastelis 1:100

Pjūvis 1-1. Mastelis 1:100

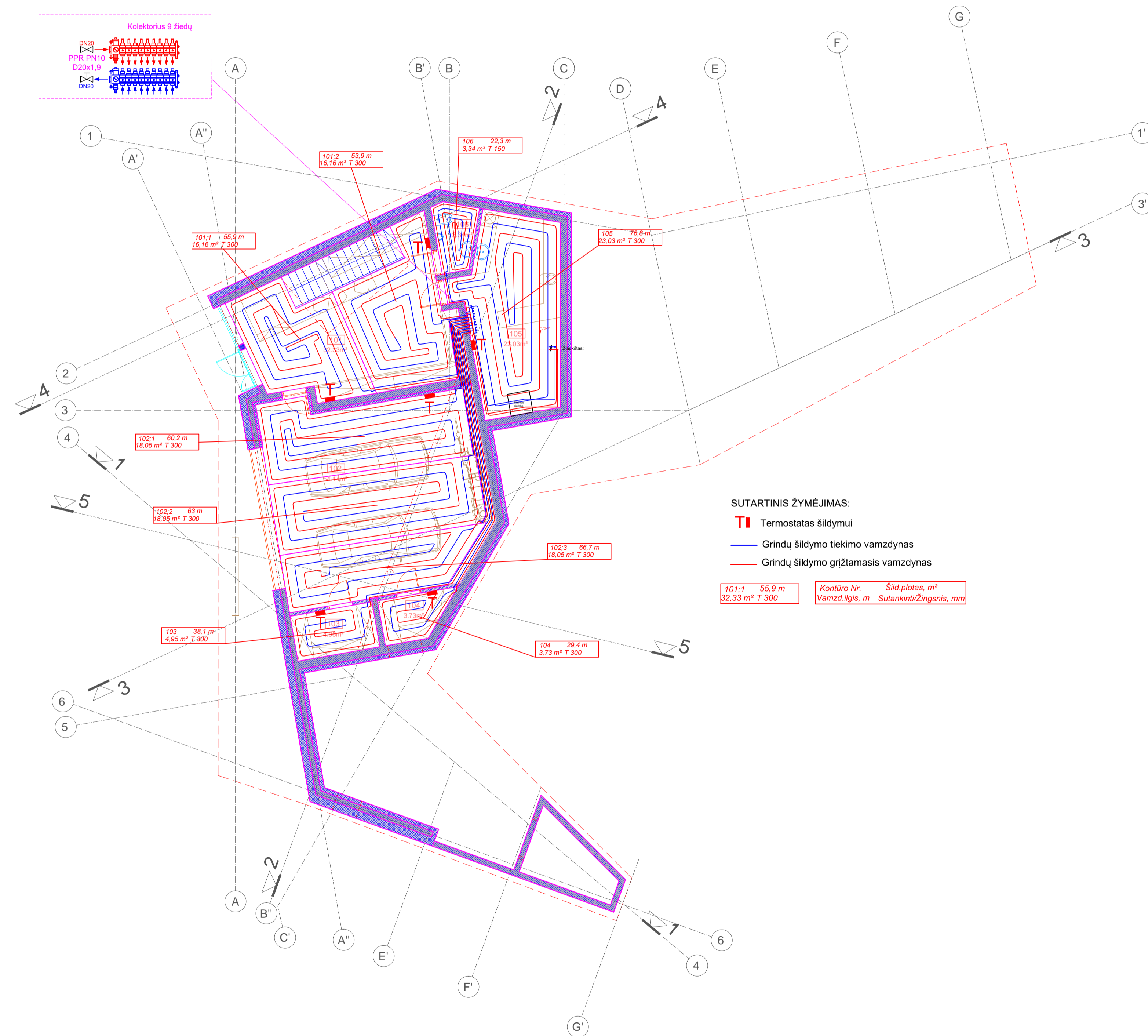

Detalė E. Mastelis 1:20

Grupė	KTU Statybos ir Architektūros fakultetas			Magistro baigiamasis darbas
SPM-5	Studentas	T.Morkvėnas	2017-01-12	Gyvenamojo namo vėdinimo- šildymo sistemų projektavimas
	Vadovas	R.Valančius	2017-01-12	
GD	Konsult.	V.Paukštys	2017-01-12	
				Pastato fasadai, pjūvis, detalė
				Laida
				0
Pre etapas	Pastatų energinių sistemų katedra			2017-TP-PES-01
TP	LT - 51367 Studentų 48, Kaunas			
				Lapas
				Lapų
				1
				5

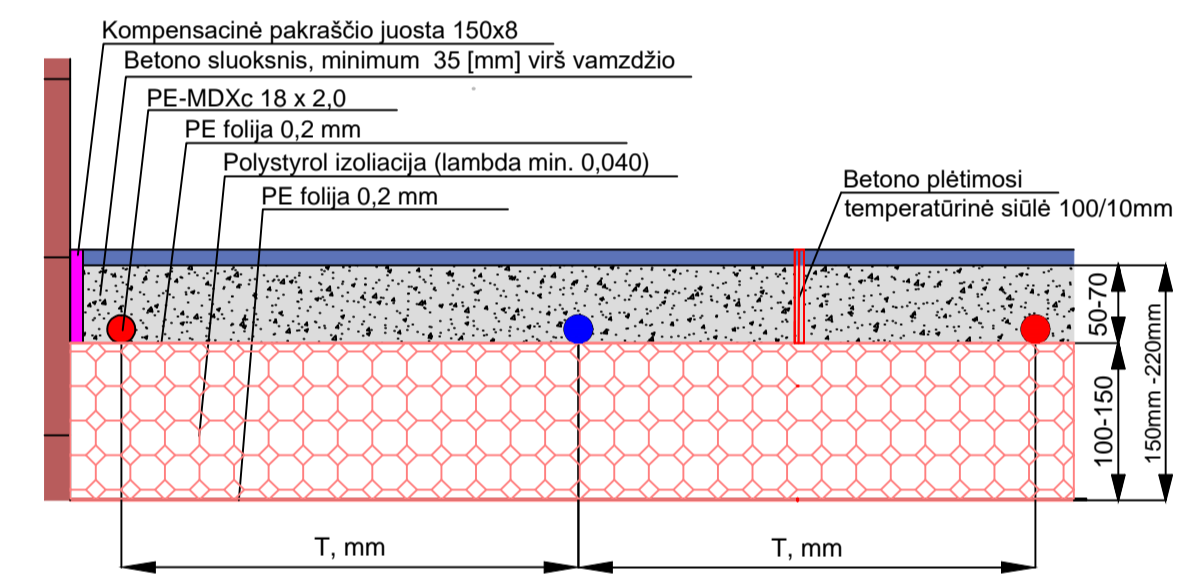
1-aukšto grindinio šildymo planas. Mastelis 1:100

Nr.	Patalpa	Plotas m ²
1	101 Holas	32,33
1	102 Garažas	54,14
1	103 Sandėliukas	4,95
1	104 Sandėliukas	3,73
1	105 Techninė patalpa	23,03
1	106 WC	3,34
Aukšto plotas		121,52

Nr.	Aprašymas	Ruožas	Skersmuo	T	L [m]	G [kg]	v [l/min]
1	Holas	101.1	18x2.0	300	55,9	49,49	0,1
2	Holas	101.2	18x2.0	300	60,2	49,49	0,1
3	Garažas	102.1	18x2.0	300	66,7	47,08	0,1
4	Garažas	102.2	18x2.0	300	63,0	47,08	0,1
5	Garažas	102.3	18x2.0	300	60,2	47,08	0,1
6	Sandėliukas	103	18x2.0	300	38,1	12,34	0,1
7	Sandėliukas	104	18x2.0	300	29,4	10,64	0,1
8	Tech. Patalpa	105	18x2.0	300	76,9	55,20	0,12
9	WC	106	18x2.0	150	22,3	6,62	0,1

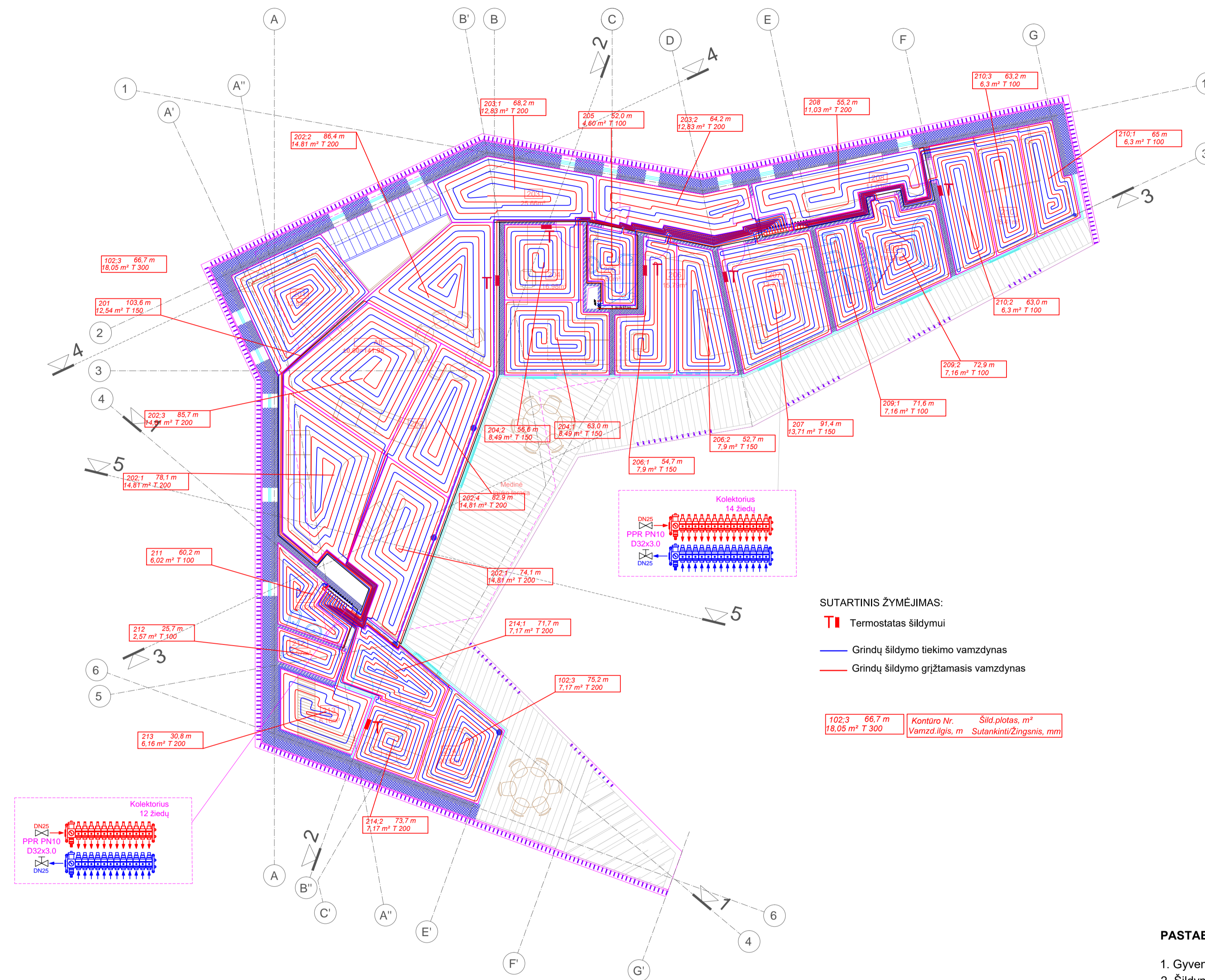

PASTABOS:

- Gyvenamosios patalpos prie išorės sienų bei vitrininių langų vamzdynas tankinamas 1 metro atstumu;
- Šildymo termostatus montuoti 1,5 metrų aukštyje nuo grindų paviršiaus, ten kur nekrenta tiesioginiai saulės spinduliai ar jų rodmenų neįtakoja papildomas šilumos/šalčio šaltinis;

Grupė	KTU Statybos ir Architektūros fakultetas			Magistro baigiamasis darbas
SPM-5	Studentas	T.Morkėnas	2017-01-12	Gyvenamojo namo vėdinimo- šildymo sistemų projektavimas
	Vadovas	R.Valančius	2017-01-12	
GD	Konsult.	V.Paukštys	2017-01-12	Pirmo aukšto grindinio šildymo schema su kolektorių išdėstymu
Pr.etapas	Pastatų energinių sistemų katedra			2017-TP-PES-02
TP	LT - 51367 Studentų 48, Kaunas			
			Lapas	Lapų
			2	5

2-aukšto grindinio šildymo planas. Mastelis 1:100

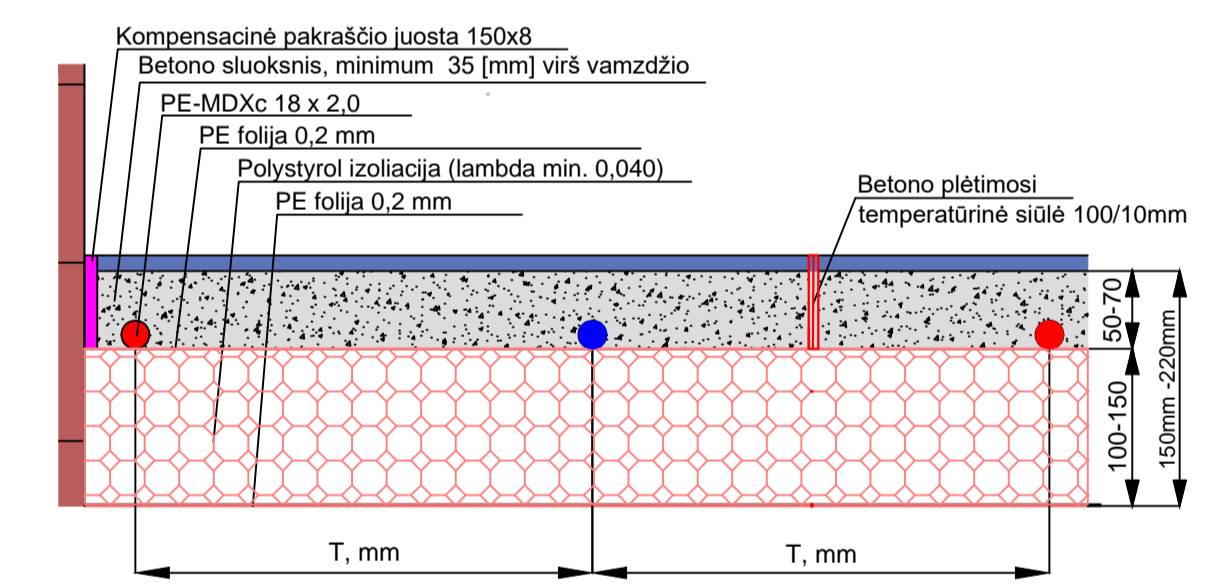
Pirmo aukšto patalpų eksplikacija		Kolektorius 2-1	
Nr.	Patalpa	Plotas m ²	Atšilimų šilumos: 12 t _{in} = 45,0 [°C] t _g = 35,0 [°C]
2	201 Virtuvė	12,54	
2	202 Svetainė	74,07	
2	203 Holas	25,66	
2	204 Darbo / svečių k.	16,98	
2	205 Vonia	4,6	
2	206 Vaiko k.	15,79	
2	207 Vaiko k.	13,71	
2	208 Drabužinė	11,03	
2	209 Vonia	14,32	
2	210 Miegamasis	18,77	
2	211 WC	6,02	
2	212 Dušas	2,57	
2	213 Pirtis	6,16	
2	214 Priešpirtis	20,52	
		Aukšto plotas	242,74
		Bendras plotas	363,99

Nr.	Patalpa	Ruošas	Skersmuo	T	L [m]	G [kg/h]	v [m/s]
1	Virtuvė	201	18x2,0	150	103,6	82,24	0,15
2	Svetainė	202.1	18x2,0	200	78,1	59,69	0,12
3	Svetainė	202.2	18x2,0	200	88,4	59,69	0,12
4	Svetainė	202.3	18x2,0	200	85,7	59,69	0,12
5	Svetainė	202.4	18x2,0	200	82,9	59,69	0,12
6	Svetainė	202.5	18x2,0	200	74,1	59,69	0,12
7	WC	211	18x2,0	100	60,2	30,3	0,1
8	Dušas	212	18x2,0	100	26,7	8,85	0,05
9	Pirtis	213	18x2,0	200	30,8	23,88	0,1
10	Priešpirtis	214.1	18x2,0	100	71,7	54,89	0,12
11	Priešpirtis	214.2	18x2,0	100	73,7	54,89	0,12
12	Priešpirtis	214.3	18x2,0	100	75,2	54,89	0,12

Nr.	Patalpa	Ruošas	Skersmuo	T	L [m]	G [kg/h]	v [m/s]
1	Holas	203.1	18x2,0	200	68,2	48,24	0,1
2	Holas	203.2	18x2,0	200	64,2	48,24	0,1
3	Darbo kambarys	204.1	18x2,0	150	63,0	42,73	0,1
4	Darbo kambarys	204.2	18x2,0	150	66,8	43,73	0,1
5	Vonia	205	18x2,0	100	52,0	10,85	0,1
6	Vaiko kambarys	206.1	18x2,0	150	52,7	48,27	0,1
7	Vaiko kambarys	206.2	18x2,0	150	54,7	48,27	0,1
8	Vaiko kambarys	207	18x2,0	150	91,4	75,87	0,1
9	Drabužinė	208	18x2,0	200	55,2	47,65	0,1
10	Vonia	209.1	18x2,0	100	71,8	22,49	0,05
11	Vonia	209.2	18x2,0	100	72,9	22,49	0,1
12	Miegamasis	210.1	18x2,0	100	65,0	46,70	0,1
13	Miegamasis	210.2	18x2,0	100	63,0	46,70	0,1
14	Miegamasis	210.3	18x2,0	100	63,4	46,70	0,1

PASTABOS:

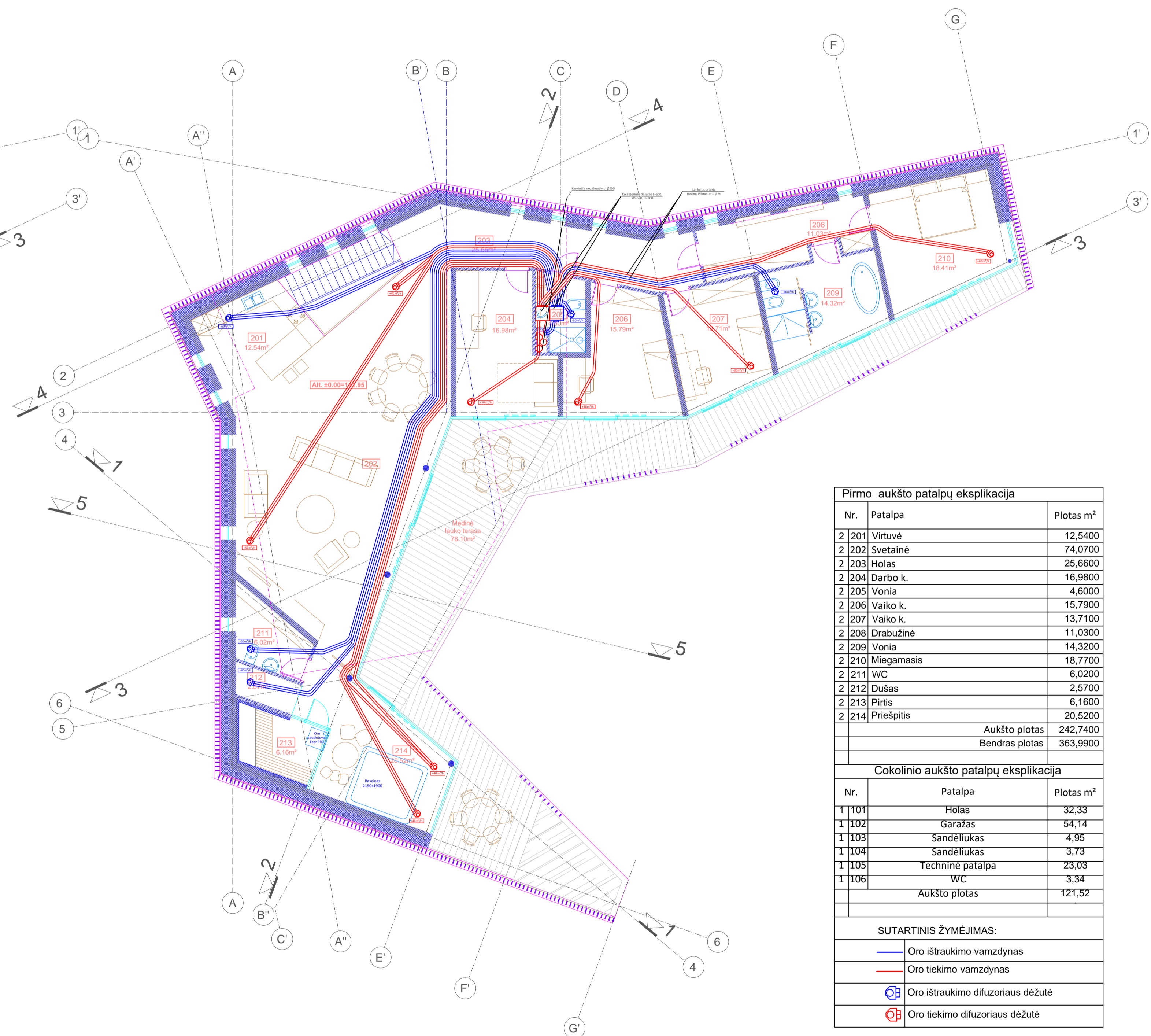
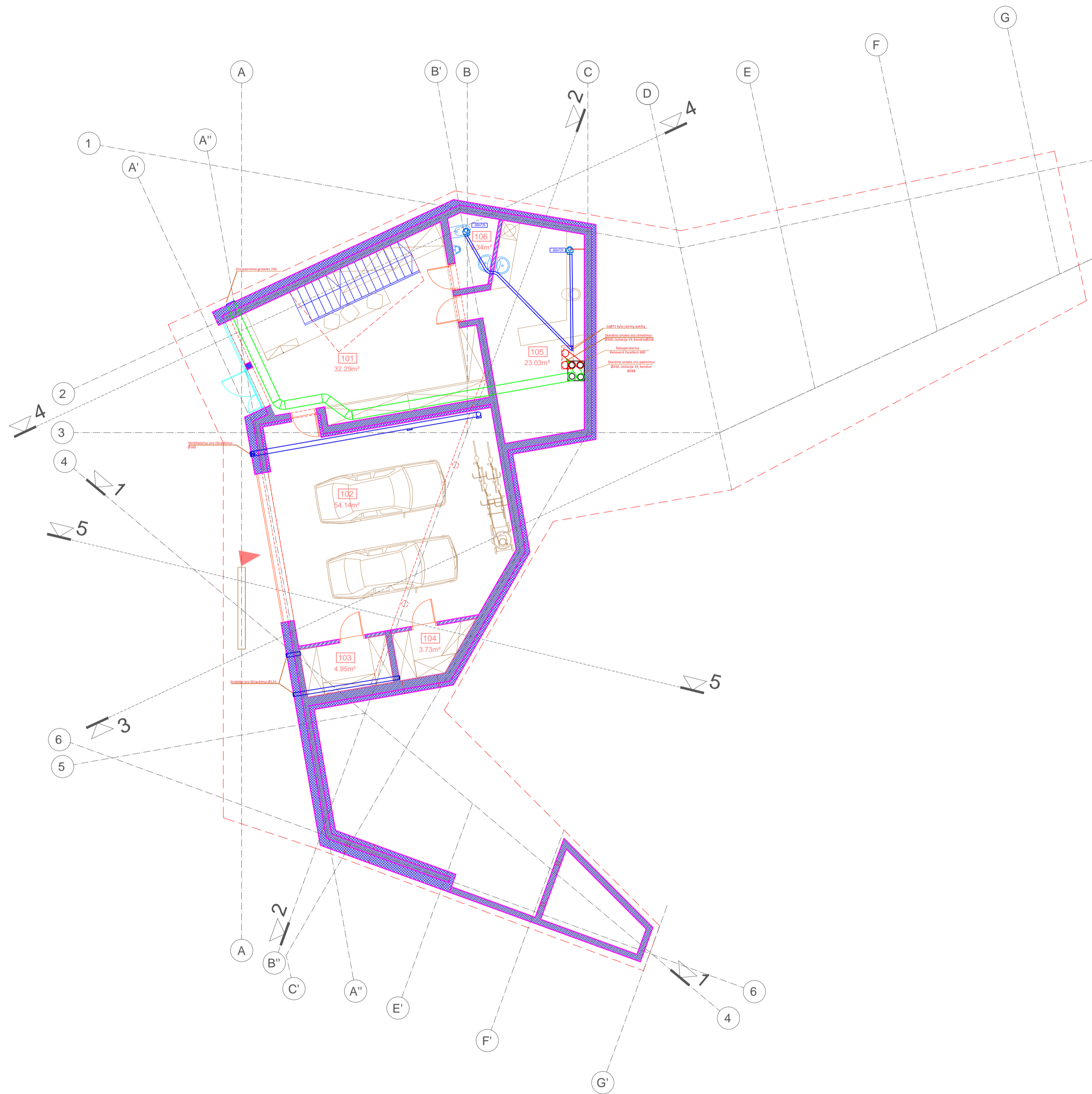
- Gyvenamosios patalpos prie išorės sienų bei vitrinių langų vamzdynas tankinamas 1 metro atstumu;
- Šildymo termostatus montuoti 1,5 metrų aukštyje nuo grindų paviršiaus, ten kur nekrenta tiesioginiai saulės spinduliai ar jų rodmenų neįtakojama papildomas šilumos/šalčio šaltinis;

Grupė	KTU Statybos ir Architektūros fakultetas		Magistro baigiamasis darbas	
SPM-5	Studentas	T. Morkvėnas	2017-01-12	Gyvenamojo namo vėdinimo- šildymo sistemų projektavimas
	Vadovas	R. Valančius	2017-01-12	
GD	Konsult.	V. Paukštys	2017-01-12	
Antro aukšto grindinio šildymo schema su kolektorių išdėstymu				Laida 0
Pr. etapas	Pastatų energinių sistemų katedra LT - 51367 Studentų 48, Kaunas		2017-TP-PES-03	Lapas 3
				Lapų 5

1-aukšto vėdinimo planas. Mastelis 1:100

2-aukšto vėdinimo planas. Mastelis 1:100

PASTABOS:

1. Tiekiamo oro difuzoriai esantys lubose turi būti atitraukti nuo sienos 0,5 m arba daugiau;
2. Kiekviename kambaryje turi būti oro tarpas, kad oras galėtų vaikščioti;
3. Reikia numatyti kondensato nuvedimą nuo rekuperatoriaus

Pirmo aukšto patalpų eksplikacija		
Nr.	Patalpa	Plotas m ²
2	201 Virtuvė	12,5400
2	202 Svetainė	74,0700
2	203 Holas	25,6600
2	204 Darbo k.	16,9800
2	205 Vonia	4,6000
2	206 Vaiko k.	15,7900
2	207 Vaiko k.	13,7100
2	208 Drabužinė	11,0300
2	209 Vonia	14,3200
2	210 Miegamasis	18,7700
2	211 WC	6,0200
2	212 Dušas	2,5700
2	213 Pirtis	6,1600
2	214 Priešpirtis	20,5200
Aukšto plotas		242,7400
Bendras plotas		363,9900

Cokolinio aukšto patalpų eksplikacija		
Nr.	Patalpa	Plotas m ²
1	101 Holas	32,33
1	102 Garažas	54,14
1	103 Sandėliukas	4,95
1	104 Sandėliukas	3,73
1	105 Techninė patalpa	23,03
1	106 WC	3,34
Aukšto plotas		121,52

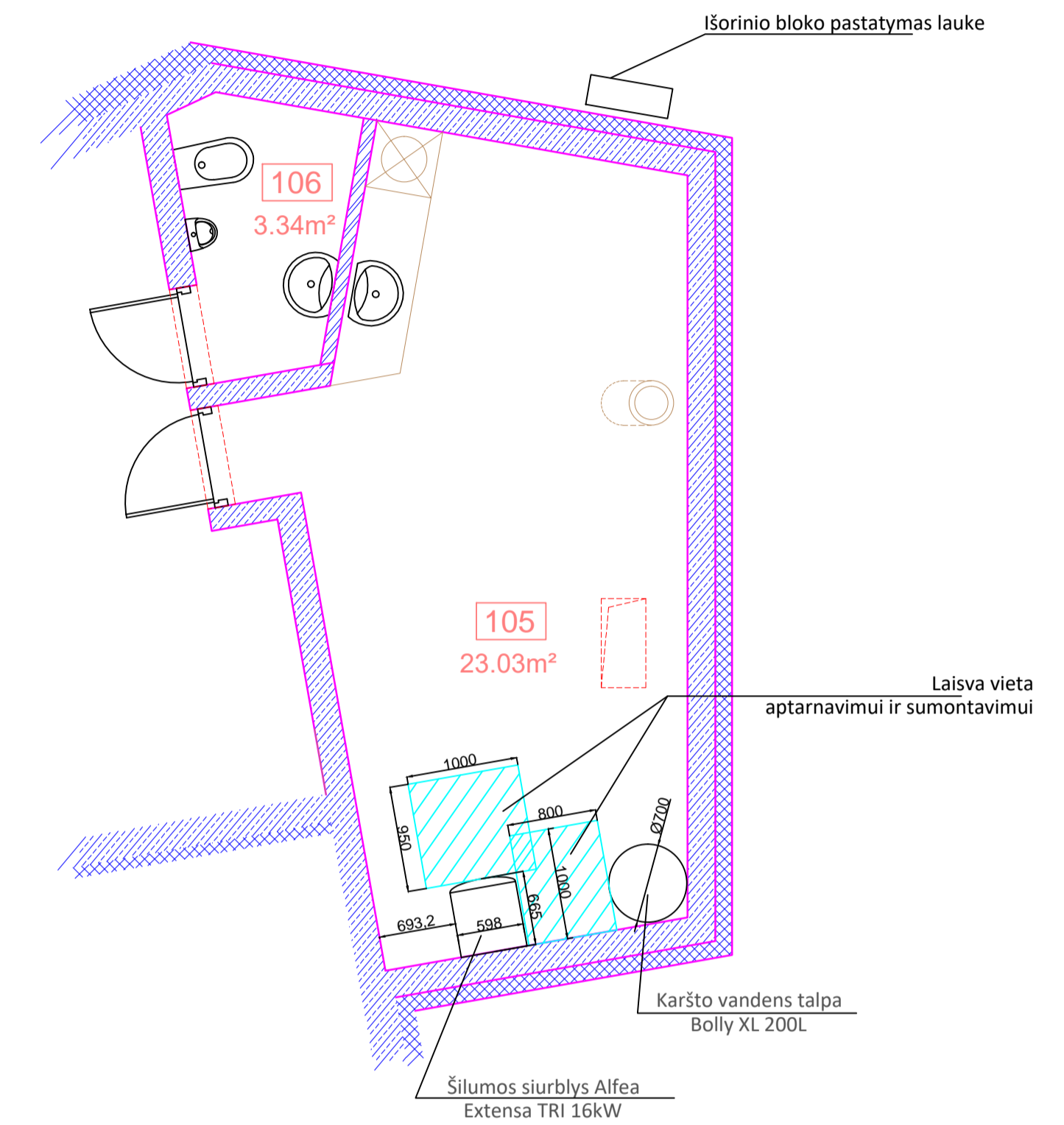
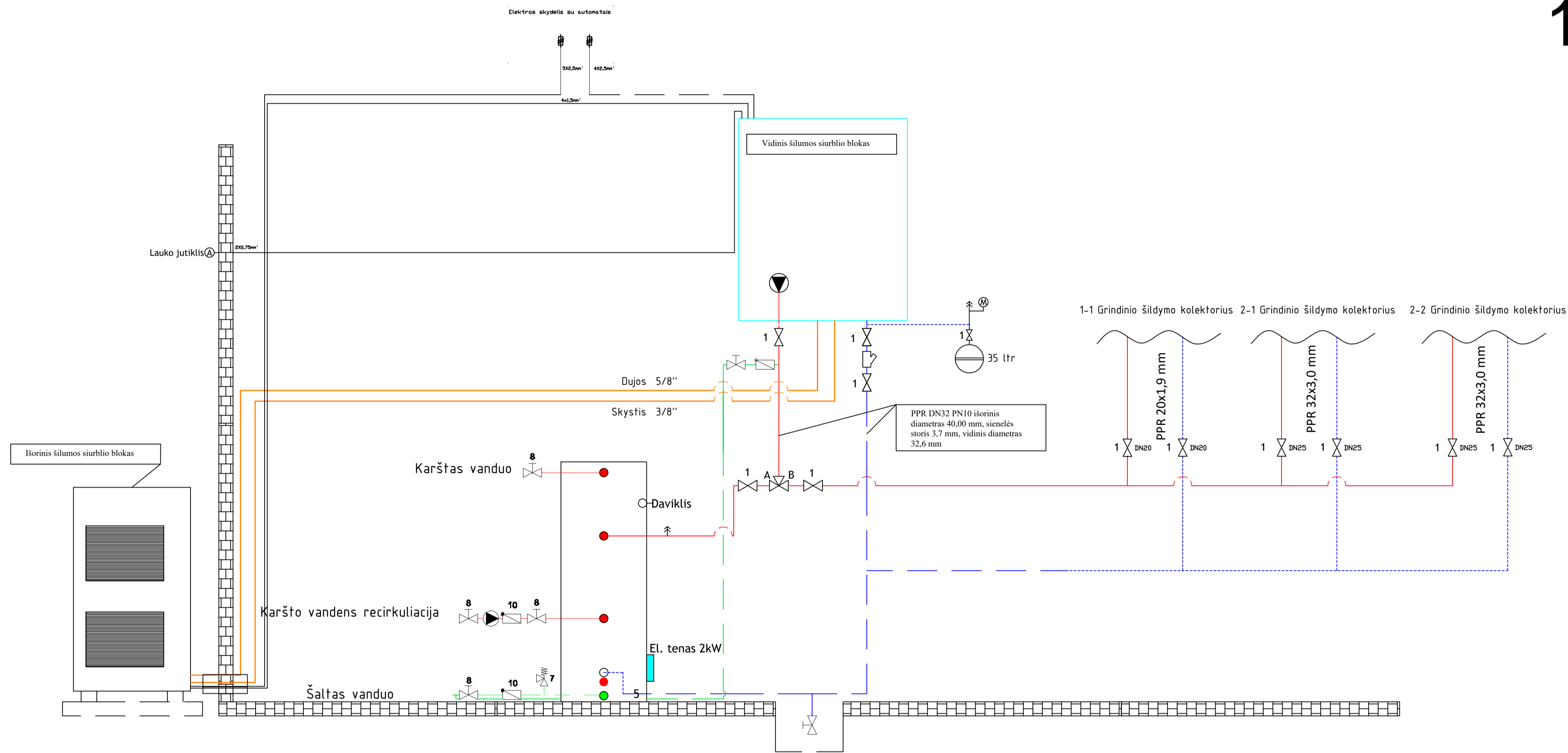
SUTARTINIS ŽYMĖJIMAS:

- Oro ištraukimo vamzdynas
- Oro tiekimo vamzdynas
- Oro ištraukimo difuzoriaus dėžutė
- Oro tiekimo difuzoriaus dėžutė

Grupė	KTU Statybos ir Architektūros fakultetas			Magistro baigiamasis darbas	
SPM-5	Studentas	T.Morkvėnas	2017-01-12	Gyvenamojo namo vėdinimo- šildymo sistemų projektavimas	
	Vadovas	R.Valančius	2017-01-12		
	Konsult.	V.Paukštys	2017-01-12		
	Pirmo ir antro aukšto vėdinimo sistemos planas				Laida
					O
Pr. etapas	Pastatų energinių sistemų katedra			2017-TP-PES-04	Lapas
TP	LT - 51367 Studentų 48, Kaunas				
				4	5

Šilumos siurblio oras - vanduo hidraulinis pajungimas

Šilumos siurblio katilinėje pastatymas. Mastelis 1:75

Grupė	KTU Statybos ir Architektūros fakultetas			Magistro baigiamasis darbas	
SPM-5	Studentas	T.Morkėnas	2017-01-12	Gyvenamojo namo vėdinimo- šildymo sistemų projektavimas	
	Vadovas	R.Valančius	2017-01-12		
	Konsult.	V.Paukštys	2017-01-12		
				Šilumos gamybos principinė schema	
				Laida	O
Pr.etapas	Pastatų energinių sistemų katedra			2017-TP-PES-05	
TP	LT - 51367 Studentų 48, Kaunas			Lapas	Lapų
				5	5